

ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ

ਸਾਲ 5, ਅੰਕ : 4

ਅਗਸਤ-ਸਤੰਬਰ, 2010

PUNPUN/2006/17457

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ
 ਸੰਪਾਦਕ : ਅਜਮੇਰ ਸਿੱਧੂ
 ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ : ਰਣਜੀਤ ਝਨੇਰ
 ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ : ਅਮਿੱਤ ਮਿੱਤਰ

ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ

- * ਮੇਘ ਰਾਜ ਰੱਲਾ
- * ਹਰਪਿੰਦਰ ਬਰਾੜ (ਕੈਨੇਡਾ)
- * ਡਾ. ਹਰੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਬਰਮਿੰਘਮ
- * ਸੁਖਵੀਰ ਰੈਣਾ
- * ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਡੀ.
- * ਅਵਤਾਰ ਗਿੱਲ (ਕੈਨੇਡਾ)
- * ਡਾ. ਪਵਿੱਤਰ ਅਮਰਗੜ੍ਹ
- * ਰਘਵੀਰ ਬਿਲਾਸਪੁਰੀ (ਕੈਨੇਡਾ)

ਦਰ ਚੰਦਾ

ਸਲਾਨਾ ਚੰਦਾ	80/-
ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਚੰਦਾ	150/-
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਲਾਨਾ ਚੰਦਾ	500/-
ਲਾਈਫ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ	1000/-
ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਲਾਈਫ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ	5000/-

ਚੰਦੇ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਭੇਜਣ ਲਈ

ਪਤਾ :-

ਅਮਿੱਤ ਮਿੱਤਰ

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਿਵਾਸ, ਕੱਚਾ ਕਾਲਜ ਰੋਡ,
ਗਲੀ ਨੰਬਰ 8,

ਬਰਨਾਲਾ - 148101 (ਪੰਜਾਬ)

ਫੋਨ : 01679-241744

Email : tarksheel@yahoo.com

Web site : www.tarksheel.com

ਨੋਟ : ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ

ਵੱਲੋਂ 'ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ'

ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈ

ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ'

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ

ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੰ:

4/2-2003 ਮਿਤੀ 2-5-2003

ਐਡੀਟਰ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਦੀਆਂ
ਸਾਰੀਆਂ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ
ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਜਾਨਵਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਕੇਸ ਮੈਂ ਖੁਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਅਜਿਹੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਲੱਗਭੱਗ 20 ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਪਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਤੋਤੇ ਸਮੇਤ ਪਿੰਜਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਕੂਟਰ ਲਾਇਆ ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਜੋਤਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਕੂਟਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸਿਰਫ 50 ਕੁ ਰੁਪਏ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਸਕੂਟਰ ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ। ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਥਾਂ ਤੇ ਜਾ ਪੁੱਛਦਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਉਡਾ ਦੇਣੀ ਸੀ ਕਿ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਦੂਰ ਹੋ ਮਿਆਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੇ ਨੇ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਉਹ ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਨੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਜਾ ਬੈਠਦੇ ਨੇ। ਸੋ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇ ਤੋਤੇ ਵਾਲੇ ਜੋਤਸ਼ੀ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ।

ਘਰ ਆਉਣ ਸਾਰ ਮੈਂ ਤੋਤੇ ਵਾਲੇ ਜੋਤਸ਼ੀ ਜੀ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪਿਲਾਈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਅਪਣਤ ਭਰ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਦੱਸੋ। ਉਸ ਨੇ ਤੋਤੇ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਡ ਤਰਤੀਬ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਇੱਕ ਪੈਂਨ ਨੂੰ ਪਿੰਜਰੇ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ ਨਾਲ ਘਸਾਇਆ। ਟਨ ਟਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ ਪਿੰਜਰਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਤੋਤਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰਡ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਜੋਤਸ਼ੀ ਜੀ ਨੇ ਕਾਰਡ ਫੜਿਆ ਤੇ ਦਾਣਾ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਤੋਤਾ ਮੁੜ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਜੋਤਸ਼ੀ ਜੀ ਨੇ ਕਾਰਡ ਫੜਿਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਆਮ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਰੋਕਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕਾਰਡ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਫੜ ਲਿਆ। ਮੇਰੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਜੋ ਗੱਲਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਕਾਰਡ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਾਰਡ ਤੇ ਤਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਤੇਰੇ ਤੋਤੇ ਨੇ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ "ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਥੋੜਾ ਲਿਖੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਤੋਤੇ ਨੇ ਥੋੜੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੱਸਣੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।" ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਕਾਰਡ ਵੇਖੇ ਤਾਂ ਸਭ ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ।

ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਤੋਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਆਖੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਪੈਂਨ ਫੜਿਆ। ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲਾਖਾਂ ਨਾਲ ਘਸਾਇਆ ਟਨ ਟਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ ਤੋਤਾ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇੱਕ ਕਾਰਡ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਦਾਣਾ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਤੋਤਾ ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜੋਤਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਵਰਤੋ ਗਏ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜਿੱਥੋਂ ਬਿਠਾਇਆ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਆਇਆ।

ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀਆਂ ਆਕਟੋਪਸ ਪਾਲ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਬਰਨਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇੱਕ ਕਸਬੇ ਭਦੌੜ ਤੋਂ ਫੋਨ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਬਲਦ ਵਾਲਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾਈ ਪਰਚੀ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਦਾ ਦਿਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਧੰਦਿਆਂ ਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਅਮਿੱਤ ਨੂੰ ਹੀ ਲੈ ਲਿਆ। ਲੱਗਭੱਗ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਹੀ ਅਸੀਂ ਭਦੌੜ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜੇ ਵਾਲੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਜ਼ੂਮ ਇਕ ਬਲਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਘੇਰ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਸ ਬਲਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੂਟ ਤੇ ਖੋਸ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾਈ ਹੋਈ ਪਰਚੀ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਲਦ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਦੁਹਰਾਈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾਈ ਹੋਈ ਪਰਚੀ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਦਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਂਟਾਂ ਨਾਲ ਪਿਛਲੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਲਈ ਚੁਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਉਹ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਧ ਵੱਲ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਪਰਚੀਆਂ ਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦਸ ਤੱਕ ਅੰਕ ਲਿਖੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੈਂਟ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਥ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਂਟ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਜੇਬ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰਚੀਆਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਪਰਚੀ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬਲਦ ਦੇ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਲਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਬਲਦ ਨੂੰ ਹੱਕਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੋਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਾਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਰਾਨੀ ਨੂੰ ਗਿੱਠ ਕੁ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਫੜਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਬਲਦ ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪਰਾਨੀ ਉਹ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਫੜਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨਾਂਹ ਵਿਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਬਲਦ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ “ਤੇਰੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪੰਜ ਵਾਲੀ ਪਰਚੀ ਹੈ?” ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ “ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ।” ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ “ਪੰਜ ਵਾਲੀ ਪਰਚੀ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ?” ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਦੁਹਰਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨੀ ਪਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਗਿਆ।

ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਚਾਲਾਕ ਆਦਮੀ ਨੇ ਦੂਸਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੱਗਣ ਲਈ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰ ਕੋਵੂਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਤੇ ਦੇਵ ਪੁਸ਼ਪ ਹਾਰ ਗਏ’ ਵਿਚ ਵੀ ਇੱਕ ਘੋੜੀ ਦੀ ਇਸ ਢੰਗ ਦੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪਰਦੇਫਾਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਤੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਜਾਨਵਰ ਆਖੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਆਖੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁੱਖਾ, ਪਿਆਸਾ ਜਾਂ ਕੁੱਟ ਮਾਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹ ਕਿਰਿਆ ਦੁਹਰਾਉਣ ਨਾਲ ਜਾਨਵਰ ਸਿਖਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਚਿੜੀਆ ਘਰ ਦੇ ਇੱਕ ਆਕਟੋਪਸ ਪਾਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਵੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਸਮੇਂ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਸੁਆਲ ਹੈ। ਜੇ ਆਕਟੋਪਸ ਦੇ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਹੀ ਕੰਮ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਕਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਮੈਚ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਝੰਡੇ ਵਾਲੇ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਚੈਂਪੀਅਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਹਰ ਵਾਰ ਦੇ ਹੀ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਆਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਸਨੇ ਟੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਤੇ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਇਹ ਠੀਕ ਹੋ ਨਿੱਬੜਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਉਹ ਗਲਤ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਗਲਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਚੁੱਪ ਵੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਚ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਧਾਂ ਸੰਤਾਂ ਕੋਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੰਮਜ਼ੋਰੀ ਵੀ ਇਹ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀ ਹੋਈ ਸੱਚ ਨਿਕਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੱਜ ਵੱਜ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਝੂਠ ਨਿਕਲੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੇ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਕੰਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਢਕਣ ਲਈ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੈਨਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਅੱਧੇ ਕੁ ਚੈਨਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪਸਾਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਹ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਬਤੌਰ ਇਨਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਬਜਿੱਦ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਜੋਤਿਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਵਜੇ ਕਿਸ ਤੀਬਰਤਾ ਦਾ ਭੁਚਾਲ ਆਵੇਗਾ? ਵਿਗਿਆਨਕ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ। ਚੁਣੌਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ 5000 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੈ। ਜੇ ਜਿੱਤ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਸਮੇਤ ਵਾਪਸ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਰ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਸਸਤੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਲੱਭਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਯੋਗ ਜੋਤਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ ਹੈ।

-ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ (tarksheel@gmail.com)

ਸਵਾਮੀ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪਾਖੰਡ

ਮੂਲ : ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ, ਅਨੁਵਾਦਕ : ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰੱਤੋਂ

ਇ ਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ 'ਸੈਕਸ ਲੀਲਾ' ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਫਿਲਹਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਦੋਸ਼ੀ ਉਹ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਪਾਖੰਡ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਾਖੰਡ ਦਾ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਤਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਰੁਕੇਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਧਰਮ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਨਕੇਲ ਨਹੀਂ ਕਸੀ ਜਾਵੇਗੀ....।

ਕਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬਦਨਾਮ ਗੁਰੂ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਹੱਕੇ ਬੱਕੇ ਹਨ। ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੱਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਖਣ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਰੰਜੀਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸੈਕਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੈਨਲਾਂ ਉੱਤੇ ਉਜਾਗਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਫਰਾਰ ਸਵਾਮੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰਹੱਸ/ਭੇਦ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਫੇਰ ਵੀ ਸਵਾਮੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਛੁੱਟਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਉਪਰ ਲੱਗੇ ਕਲੰਕ ਨੂੰ ਧੋਣ ਦੇ ਲਈ 21 ਦਿਨ ਦੀ ਅਗਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਪਾਖੰਡ/ਢਾਂਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਗਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਨਾਲ 20 ਚੇਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਧਰਮ ਅਧਯਾਤਮ (ਆਤਮਾ ਜਾਂ ਬ੍ਰਹਮ-ਸਬੰਧੀ;) ਅਤੇ ਯੋਗ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਸਵਾਮੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਚਿਹਰਾ ਉਜਾਗਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਦੱਖਣ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਉਦਯੋਗ ਦੀਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੰਗ ਰਲੀਆਂ ਮਨਾਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਛੁੱਟੜ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ ਸਨ ਜਾਂ ਫੇਰ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸਨ ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਸਵਾਮੀ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਸਨ।

ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵਾਮੀ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵਯੰਸੇਵਕ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਕਾਇਦਾ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਉੱਤੇ ਸਾਈਨ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੰਤਰ ਯੋਗ ਰਹੱਸ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿਗਰੀ ਦੋਸਤ, ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰਸ਼ੰਨਤਾ, ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸੈਕਸ ਸਬੰਧੀ, ਜਿਨਸੀ ਉਪਯੋਗ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਿਡਦੀ ਵਿਚ ਸਵਾਮੀ ਦੇ ਧਿਆਨਪੀਠਮ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੰਤਰ ਯੋਗ ਰਹੱਸ ਸਿਖਾਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਬੰਗਲੌਰ ਤੋਂ ਮੈਸੂਰ ਰੋਡ ਉੱਤੇ 30 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਮਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਮਨਗਰ ਬੰਗਲੌਰ ਤੋਂ 45 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਉੱਤੇ ਹੈ।

ਜਿਸਮਾਂ ਦਾ ਰਸੀਆ : ਦੱਖਣ ਭਾਰਤ ਸਹਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮ, ਯੋਗ ਸੰਚਾਲਿਤ (ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ) ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਥਿਤ ਦੁਰਾਚਾਰੀ ਸਵਾਮੀ ਨਿੱਤ ਆਨੰਦ ਧਰਮ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਖੂਬਸੂਰਤ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਜਿਸਮ ਦਾ ਰਸਾਸਵਾਦਨ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਨੇ ਰੰਜੀਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵੀਡੀਓ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ

ਦੀ ਵਿਧੀ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੀਡੀ ਅਸਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਰੰਜੀਤਾ ਅਤੇ ਸਵਾਮੀ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਹੀ ਹੈ।

ਸਵਾਮੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਮਰਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਇਸਤਰੀ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਵਾਮੀ ਦਾ ਪੁਰਸ਼ਤਵ (ਮਰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ) ਦੀ ਪਰਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਰੰਜੀਤਾ ਨੂੰ ਰਾਮਨਗਰ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਸੈੱਲ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਾਂ : ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਤੋਂ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਕੁਝ ਇਸਤਰੀਆਂ ਤਾਂ ਸਵਾਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੱਸ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਾਅ ਪੁੱਛਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਉਪਾਅ ਦੱਸਦਾ ਅਤੇ ਮਿਲਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਇਸਤਰੀਆਂ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਨੇੜਤਾ ਕਰਕੇ ਬੈਂਡਰੂਮ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ 'ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਹਾਂ' ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੈਕਸਲੀਲਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਭੋਗਕ੍ਰਿਆ ਵਿਚ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਿੱਧਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਾਂਤਰਿਕ ਸੈਕਸ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸਤਰੀ ਉੱਤੇ ਦੇਵੀ ਕਿਰਪਾ ਹੋਣਾ ਦੱਸਦਾ ਸੀ।

ਨਿੱਤ ਆਨੰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸੈਕਸ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਹੀ ਉਸਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਤਾਮਿਲ ਨਾਇਕਾ ਰੰਜੀਤਾ ਦਾ ਸਵਾਮੀ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦੇ ਸੌਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਤੱਕ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਦਮੇ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਦਮੇ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਲਈ

ਉਥੇ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਸਵਾਮੀ ਨੇ ਰੰਜੀਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਮਾਨਸਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੇ ਮਿਲਣ ਕਰ ਲਵੇਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੇਰਾ ਰੋਗ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ।

ਨਿਜੀ ਸੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਸਵਾਮੀ : ਕੇਸ/ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗੋਪੀਕਾ ਨਾਂ ਦੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਉਛਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੋਪੀਕਾ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦੀ ਨਿਜੀ ਸੈਕਟਰੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਮਰ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੌਤੇਲੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਕਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਦੇ ਘਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਉਹ ਉਥੇ ਪਲੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਚਲੀ ਗਈ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦੇ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਸਵਾਮੀ ਦੀ ਸੈਕਟਰੀ ਬਣ ਗਈ। ਉਹ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰ ਥਾਂ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਗੋਪੀਕਾ ਦਾ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਸਵਾਮੀ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਸੈਕਸ ਨਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਨਿਵਾਰਣ : ਸਹਜਾ ਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਟਿਆਰ ਨੇ ਵੀ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਵਾਮੀ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦੇ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ 2 ਸਾਲ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਵਾਮੀ ਦੇ ਪੈਰ ਦਬਾਉਂਦੇ ਵਕਤ ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾੜੀ ਦਾ ਪੱਲਾ ਹਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਕਵਿਕ ਸੈਕਸ (ਫੁਰਤੀਲਾ, ਤੇਜ਼, ਜਲਦੀ) ਕਰਦੇ ਹਨ ਓਵੇਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਰੀਏ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਆਸ਼ਰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਸੇਲਸਗਰਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵਾਮੀ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਹੋਮੋਸੈਕਸੂਅਲ (ਸਮਲਿੰਗੀ) ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਪੀਕਾ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਦੁਜੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਬੈਂਡਰੂਮ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਸਹਿਣ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ ਗੋਪੀਕਾ ਹਾਲੇ ਲਾਪਤਾ ਹੈ।

ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੰਜੀਤਾ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਸੈਕਸ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਸੀਡੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੂਸਰੇ 15 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵੀ ਹਨ।

ਸੈਕਸ ਸਕੈਂਡਲ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਹਨ। ਸਵਾਮੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ ਤੋਂ ਰੋਗ ਨਿਵਾਰਨ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਲੈ ਲਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਰੋਗ ਨਿਵਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਵਪਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਠੱਗਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਤਸਕਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਮੁਹਾਰਤ : ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਥਿਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਦੇ ਪਾਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੋਂਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਪੈਸਾ ਹੁਣ 35 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਨਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰਨ ਗਏ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋਈ, ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 7 ਕਰੋੜ ਦਾ ਟੈਕਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਵਾਮੀ ਦੇ ਪਾਸ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੈਂਡ, ਡਾਲਰ, ਯੂਰੋ ਦੇ ਰੁਪ ਵਿਚ ਉੱਟ ਪਟਾਂਗ ਪੈਸਾ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ ਤਸਕਰੀ (ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ) : ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਤਆਨੰਦ ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਸੈਕਟਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਸ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਰੰਗ ਦਾ ਕਮੰਡਲ, ਰੁਦਰਾਕਸ਼, ਖੜਾਵਾਂ ਆਦਿ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਉਂਦੇ ਵਕਤ ਇਹ ਸਭ ਚੀਜ਼ਾਂ 24 ਕੈਰੇਟ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕੀਤੀ। ਅਧਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਮੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ।

ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਵਾਮੀ ਦੇ ਆਸ਼ਰਮ ਵਿਚ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਵਧਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਨੂੰ ਸੰਭਾਲੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਵਾਮੀ ਉੱਤੇ ਸੈਕਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਸੋਨੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸ ਜਾਂਚ ਦਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਸਵਾਮੀ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਸ ਤੋਂ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦੇ ਵਕਤ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਵਾਮੀ ਸੈਕਸ ਸਕੈਂਡਲ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਕੜ ਲਏ ਗਏ।

ਫਿਲਹਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰ ਵਾਰ ਧਰਮ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਰਨਾਮੇ, ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਠੱਗੀ, ਲੁੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ/ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਉੱਤੇ ਕੀ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ?

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਮੈਗਜ਼ੀਨ : 'ਗ੍ਰਹਿ ਸ਼ੋਭਾ' ਜੁਲਾਈ (ਪਹਿਲਾ) 2010

ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ ਦੇ ਲਾਈਫ ਮੈਂਬਰ

340. Jaswant Parmar Chaman
V. P. O : Tuto Mazara
Distt : Hoshiarpur (Pb)
Pin : 146109
341. ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ S/o ਕੇਹਰੂ ਰਾਮ
ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ : ਪੁੱਦੀ ਜੰਗੀਰਾ
ਤਹਿ : ਫਿਲੌਰ
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ : ਜਲੰਧਰ
342. Setha Singh S/o Harbhajan Singh
36, New Gurnam Nagar
Mandir Wala Bajar, Gali No - 6
Sultauwind Road, Amritsar (Pb)
343. Ranjit Singh
C/o Govt. Middle School
Moola Badha,
Teh : Malerkotla
Distt : Sangrur

ਜਦੋਂ ਸੋਲਰ ਤੂਫ਼ਾਨ ਨਾਲ ਰੁਕ ਜਾਵੇਗੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖ਼ਬਰਾਂ ਰਣਜੀਤ ਝਨੇਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰੇ, ਬਿਜਲੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਟੀ. ਵੀ. ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਵੀ ਨਾ ਚਲੇ, ਏ. ਟੀ. ਐਮ. ਅਤੇ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇ ਕਿ ਹਵਾਈ ਸਫ਼ਰ ਵੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਵੇਂ ਦਾ ਲੱਗੇਗਾ? ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮਈ 2013 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਤੂਫ਼ਾਨ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਕੜ 'ਚ ਲੈ ਲਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੋਲਰ ਤੂਫ਼ਾਨ 'ਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਜਿਓਮੈਗੈਟਿਕ ਹਲਚਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਸੈਟੇਲਾਈਟਸ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਹੁਣ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੋਲਰ ਤੂਫ਼ਾਨ 'ਚ ਕਾਫੀ ਰੇਡੀਓਐਕਟਿਵ ਲਹਿਰਾਂ ਵੀ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੂਰਜ 'ਚ ਚੁੰਬਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਔਸਤਨ 11 ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤਕਾਲ 'ਤੇ ਇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਪਣੀ ਚਰਮ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੋਲਰ ਸਾਈਕਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਆਪਣੀ ਚਰਮ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਰਬਾਂ ਟਨ ਗਰਮ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਫੁਹਾਰੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ

'ਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਆਏ ਚਾਜਰਡ ਪਾਰਟੀਕਲ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ 'ਚ ਚੁੰਬਕੀ ਤੂਫ਼ਾਨ ਮਚਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਸੂਰਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲਣ ਵਾਲੀ ਸੋਲਰ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਹਲਚਲ ਕਾਫੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਾਸਾ ਨੇ ਤਾਂ 2013 ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਚਿਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੋਲਰ ਤੂਫ਼ਾਨ 1859 'ਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ਼ ਦੇ ਤਾਰ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਸੋਲਰ ਤੂਫ਼ਾਨ ਕਰੀਬ 1-2 ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਲਈ 4-10 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਵੇਂ ਬਚੇਗੀ ਦੁਨੀਆਂ - ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਪੁਨਰਨਿਰਮਾਣ। ਇਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਲਈ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਸਪੇਸ਼ਲ ਸਪੇਸ ਕ੍ਰਾਫਟ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ STEREO, SDO, ACE। ਇਸ ਸੂਰਜ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਾਰੀਕ ਤੋਂ ਬਾਰੀਕ ਹਲਚਲ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਤੂਫ਼ਾਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੈਟੇਲਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵ ਮੋਡ 'ਚ ਪਾ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਕਨੈਕਟ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮਾਰਟ ਕਾਰਾਂ, ਜੋ ਖੋਲ੍ਹਣਗੀਆਂ ਰਾਜ

ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਇਕ ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਸਿਸਟਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸਦੀ ਹਰ ਗਤੀਵਿਧੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਉਹ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏਗਾ ਜੋ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ 'ਚ ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਕਿਸ ਹਾਲਤ 'ਚ ਕਾਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦਾ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ਼ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸਿਸਟਮ 'ਚ ਜੋ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ ਕਾਰ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ, ਬ੍ਰੇਕ ਅਤੇ ਸਟੇਅਰਿੰਗ ਵਹੀਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਭਾਗ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕਰਨਾ, ਦੁਰਘਟਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕੀ ਸੀ?

ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਵੀ ਕਰੇਗਾ, ਇਸ ਸਿਸਟਮ 'ਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਡਰਾਈਵਰ ਆਪਣਾ ਕਾਰ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਖੋ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਰ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਇਸ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਸਿਸਟਮ ਕੋਲ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਸਦੇ ਕੈਮਰੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਾਰ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਹੁੰਦੀ ਦਿਖੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

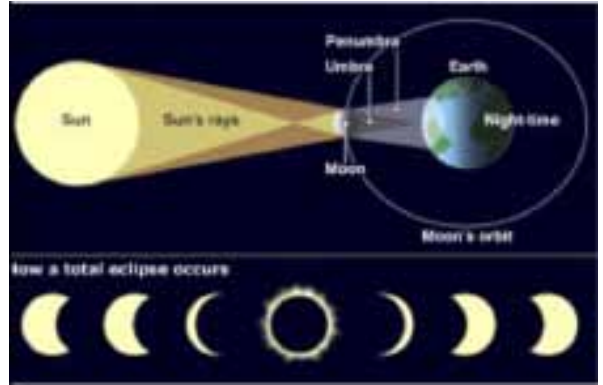
ਅਗਰ ਰਸਤੇ 'ਚ ਖੱਡੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰ ਨੂੰ ਧੀਮਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨੀਂਦ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਪੂਰਣ ਗ੍ਰਹਿਣ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਹੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਚਿਲੀ ਅਤੇ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਗ੍ਰਹਿਣ ਭਾਰਤੀ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ 11:45 'ਤੇ ਟੋਂਗਾ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 1:41 ਮਿੰਟ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਰੁਖ਼ ਈਸਟਰ ਦੀਪ ਵਾਲੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਸੀ। ਮੌਸਮ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ 'ਚ ਕਈ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਚਾਦਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਈਸਟਰ ਦੀਪ ਦੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤੂਫ਼ਾਨ ਘੱਟ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਧੁੱਪ ਨਿਕਲ ਆਈ।

ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਹੋਆ ਨੇ ਸਮਾਚਾਰ ਏਜੰਸੀ ਏ. ਐਫ਼. ਪੀ. ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, “ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਲਾਈਟ ਜਲਾਕੇ ਬੈਠੇ ਹੋਵੋ, ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਹਨੇਰੇ ਕਮਰੇ 'ਚ 10 ਵਾਟ ਦਾ ਬਲਬ ਜਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਗ੍ਰਹਿਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਕ ਛਾਇਆ ਤੋਂ ਹੋਈ, ਅਸਮਾਨ ਪੂਰਾ ਨੀਲਾ ਸੀ, ਹਵਾ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਬੱਦਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਈ, ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਤਾਲੀਆਂ ਵਜਾਉਣ ਲੱਗੇ।

ਤਹਿਤੀ 'ਚ ਫੁਟਬਾਲ ਦੇ ਦੀਵਾਨੇ ਵੀ ਟੀ. ਵੀ. 'ਤੇ ਵਰਲਡ

ਕੱਪ ਦਾ ਫ਼ਾਈਨਲ ਚੱਲਦਾ ਛੱਡ ਕੇ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਗ੍ਰਹਿਣ ਬਿਲਕੁਲ ਇਕ ਅਰਧ ਚੱਕਰ ਵਰਗਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਚੰਦ ਨੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਹਿੱਸਾ ਢੱਕ ਲਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਅਰਧ ਚੱਕਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆ।

ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਫ਼ੀ 'ਚ ਸਿੱਖੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ

ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ 'ਚ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੋ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਖਾਸਕਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰੋਫ਼ਾਈਲ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਇਨਾ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਪਰ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਵੈੱਬਸਾਈਟਜ਼ ਹਨ ਜੋ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਪਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ - ਟੂਲਸ : ਟੈਕਸਟ, ਮਲਟੀਮੀਡੀਆ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਖਾਸੀਅਤ : ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸ਼ਤੂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਖਾਸਕਰ ਬਿਜਨੈੱਸ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਰਾਤ ਨੂੰ ਉੱਡਿਆ ਸੌਰ ਉਰਜਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼

ਇਹ ਪਰੀਖਣ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਿਹਾ। ਸੌਰ ਉਰਜਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਨੇ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਡਣ ਭਰੀ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਵਾਪਿਸ ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਗਲਾਈਡਰ ਵਰਗੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਨੇ 26 ਘੰਟੇ ਅਤੇ 9 ਮਿੰਟ ਦੀ ਉੱਡਣ ਭਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਕੇਵਲ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਹੀ ਉਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀ ਹਾਈ ਕਪੈਸਟੀ ਬੈਟਰੀ ਨਾਲ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਰਜਾ ਦਾ ਉਤਸਰਜਨ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਉੱਡਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਉੱਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਇਲਟ ਖੁਸ਼ ਹਨ, ਇਸ ਪੂਰਵ ਪਾਇਲਟ ਨੇ ਕਿਹਾ - ਇਸ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇੰਨੀ ਚੇਰ ਤੱਕ ਹਵਾ 'ਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵਾਪਿਸ ਵੀ ਆ ਗਏ ਹਾਂ।

ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਇਹ ਵਿਮਾਨ : ਇਸ ਵਿਮਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਟੋਟਾਈਪ ਕਾਰਬਨ ਫਾਈਬਰ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਪੰਖ ਏਅਰਬਸ 380 ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਹਨ, ਇਸ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ 12000 ਸੋਲਰ ਸੈਲ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਵਜ਼ਨ 1600 ਕਿਲੋ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਮੀਡੀਅਮ ਕੱਦ ਦੀ ਕਾਰ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਉੱਡਣ ਦੀ ਗਤੀ 68 ਨਾਟਸ

ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 8564 ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਉੱਡਣ ਭਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। 2012 ਤੱਕ ਇਸ ਵਿਮਾਨ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਟੋਟਾਈਮ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਟੀ. ਵੀ. ਸਿਗਨਲ ਨਾਲ ਭਟਕਿਆ ਰੂਸ ਦਾ ਰਾਕਟ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਘਟਨਾ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਰੂਸ ਦਾ ਕਾਰਗੋ ਰਾਕਟ 'ਪ੍ਰੋਗ੍ਰੈਸ' ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਪੇਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾਕ 'ਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸਗੋਂ ਉਥੋਂ ਰਸਤਾ ਭਟਕ ਕੇ 9 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅੱਗੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਰਾਕਟ 'ਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਪੇਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਅਸਮਾਨੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਨ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੂਸਰੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਕਟ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਆਈ. ਐਸ. ਐਸ. ਡਾਕ 'ਚ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਟੀ. ਵੀ. ਸਿਗਨਲ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਰਾਕਟ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਭਟਕ ਕੇ ਗ਼ਲਤ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰੂਸ ਦੇ ਫਲਾਈਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਨਾਸਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ. ਐਸ. ਐਸ. ਤੋਂ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਟ ਹੋ ਰਹੇ ਇਕ ਟੀ. ਵੀ. ਸਿਗਨਲ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਰੁਕ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਭਟਕ ਗਿਆ।

ਗੜਬੜ ਹੋ ਗਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ 'ਪ੍ਰੋਗ੍ਰੈਸ' ਰਾਕਟ ਜਾਂ ਡਾਕ 'ਚ ਕੋਈ ਗੜਬੜੀ ਉਤਪੰਨ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਈ. ਐਸ. ਐਸ. ਦੇ ਹੀ ਸਿਸਟਮ 'ਚ ਖਰਾਬੀ ਹੈ।

ਚਰਅਸਲ ਆਈ. ਐਸ. ਐਸ. 'ਤੇ Toru TV ਸਿਸਟਮ ਲੱਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕਮਾਂਡਰ ਅਲੈਕਜ਼ੇਂਡਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਡਾਕ ਦਾ ਜੀਵਿਤ ਚਿਤਰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਟੀ. ਵੀ. ਸਿਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਲਤ ਸਿਗਨਲ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਯੋਗ 'ਚ ਟੀ. ਵੀ. ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਯੋਗ ਛੋਟਾ, ਪਰ ਫਾਇਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਟਨ ਕਚਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਇਕ ਪਹਿਲ ਦੀ। ਮੈਟਰੋ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਇਕ ਸਵੈ-ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਡੇਲੀ ਡੰਪ ਨੇ ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਅਭਿਆਨ ਚਲਾਇਆ ਹੈ।

ਵੀ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਪਾਲੀਥੀਨ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਵਧਦਾ ਹੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜਿੰਨੇ ਉਪਯੋਗੀ ਹਨ ਉਨੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਟੀਆ ਸਿੱਟੇ ਵੀ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਾਲੀਥੀਨ ਨੂੰ ਘਰਾਂ 'ਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਰੱਦੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਨਾਲ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ 2 ਤੋਂ 3 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਭਰੇਗਾ।

ਇਹ ਘਰਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਕਚਰੇ ਨੂੰ ਕੰਪੋਸਟ ਖਾਦ 'ਚ ਬਦਲਣ ਵਿਚ ਜੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਘਰ-ਘਰ ਵਧੀਆ ਗਮਲੇ ਵੰਡੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਚਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਮਲਿਆਂ 'ਚ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਬਲਪੁਰ 'ਚ ਵੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲਗਭਗ 400 ਟਨ ਕਚਰਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਘਰਾਂ 'ਚ ਕੰਪੋਸਟ ਖਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਾ ਕੇਵਲ ਕਚਰੇ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ੀਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ

ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਗਰ-ਨਿਗਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕੋਸਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਣਾ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦਾ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ 'ਚ ਕਮੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਤੂਫਾਨਾਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੈ 2010

ਸਾਲ 2010 ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਈ ਕੁਦਰਤੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮ ਸਾਲ ਬਣਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਸਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ 17 ਤੂਫਾਨਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਤਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫਲੋਰਿਡਾ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਐਫ. ਐਸ. ਯੂ.) ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਯੂਨਿਕ ਕੰਪਿਊਟਰ

ਮਾਡਲ ਨੇ 2010 ਸਾਲ ਤੂਫਾਨਾਂ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 10 ਤੂਫਾਨ ਭਿਅੰਕਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੂਫਾਨ 1 ਜੂਨ ਤੋਂ 30 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੂਫਾਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੂਰਬੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤੱਟੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਭੂ-ਸਖਲਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਚੰਦ 'ਤੇ ਘੁੰਮਣ ਜਾਣਾ ਹੈ?

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ - ਚੰਦ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਖ਼ੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ ਹੈ। ਮੂਨਜੂ ਡਾਟ ਓ. ਆਰ. ਜੀ. ਨਾਮ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਨੇ ਚੰਦ ਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬਸ ਇਕ ਕਲੋਕ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਚੰਦ : ਚੰਦ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਰਾਕਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਮੂਨਜੂ ਡਾਟ ਓ. ਆਰ. ਜੀ. ਨਾਮ ਦੀ ਇਸ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਚਿਤਰਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਸਕੇਗਾ ਅਕਾਸ਼ੀ ਯਾਤਰੀ : ਹੁਣ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਇਸ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਅਕਾਸ਼ੀ ਯਾਤਰੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਇਸ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ। ਹੁਣ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਐਲ. ਆਰ. ਓ. ਕੈਮਰੇ ਤੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ : ਲੂਨਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਸ ਵੈਬਸਾਈਟ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪਦ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਇਸ 'ਚ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੌਰ ਮੰਡਲ ਦੀ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨੇ ਬਣਾਈ ਨਵੀਂ ਸਾਈਕਲ ਜਿਸਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੇ ਮੋੜੋ !

ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਯੂਵਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰ ਕੇਵਿਨ ਸਕਾਟ ਨੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸਾਈਕਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜਿਵੇਂ ਚਾਹੋ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋੜ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੇ ਫ੍ਰੇਮ ਅਤੇ ਪਹੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਜਿੰਦਗਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਯਾਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਚੋਰੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਸ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਸਪੇਸ ਏਜ ਬਾਈਕ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਗ੍ਹਾ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੋੜ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਪੋਲ 'ਚ ਵੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਾਈਕਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਖਾਸਕਰ ਸੈਂਟਰਲ ਲੰਦਨ ਦੇ ਭੀੜਭਾੜ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਇਕ ਵਰਦਾਨ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੰਦਨ 'ਚ ਰੋਜ਼ 50 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਈਕਲ ਚੋਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਗਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਕਾਟ ਦੀ ਸਾਈਕਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਨਾਰਥ ਲੰਦਨ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 'ਚ ਦਿਖਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਇਸ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ।

ਬਿਨਾਂ ਸਿਗਨਲ ਤੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਇਲ ਓਪਰੇਟਰ ਨਾਲ ਇਸ ਲਈ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਮੋਬਾਇਲ ਦੇ ਸਿਗਨਲ ਵਾਰ ਵਾਰ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਕੱਟਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ? ਤਾਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਿਗਨਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਿਗਨਲ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਇਕ ਸੋਧਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਮੋਬਾਈਲ ਤਕਨੀਕ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਚਲਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਚਾਹੇ ਟਾਵਰ ਦੇ ਸਿਗਨਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਚਾਰ ਸੂਵਿਧਾ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਮੁੰਦਰ ਕੰਢੇ ਬਣੀ ਹੋਈ ਗੋਦੀ ਦੇ ਚਬੂਤਰੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਤਿੰਨ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਆਕਾਰ, ਸਵੇਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੁੰਦਲੇ ਜਿਹੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਤਿੰਨੋਂ ਤੰਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਇਕ ਯੰਤਰ ਵੱਲ ਇਕਾਗਰ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੰਬੂ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਨਿੱਕੇ-ਨਿੱਕੇ ਯੰਤਰਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੰਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹੋਈ ਉਂਗਲ ਜਿੱਡੀ ਮੋਟੀ ਤਾਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਿਰਾ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਗਹਿਰਾਈ ਤੱਕ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਕੱਚ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਔਧਾ ਹੈ।”

ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਝਿੜਕਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ, “ਰਾਵ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਕਾਹਲਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਾਹਲੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਧੀਰਜ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਮੱਛੀ ਫੜਨਾ ਹੀ ਹੈ। ਘੰਟਿਆਂਬੱਧੀ ਮੱਛੀ ਦਾ ਛੰਦਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।”

“ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਰ”, ਸੰਭਲਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਰਾਵ ਬੋਲਿਆ, “ਅੱਜ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਨੁਰਾਧਾ ਤੇਰਾ ਕੀ ਖ਼ਿਆਲ ਹੈ?”

ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਕੱਚ ਕਾਰਨ ਅਨੁਰਾਧਾ ਸਕੂਲ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਵਰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਕੋਈ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਦਸਵੀਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਯੰਤਰ ਵੱਲ ਉਂਗਲੀ ਨਾਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਟੀ. ਵੀ. ਵਰਗੇ ਦਿੱਸਦੇ ਉਸਦੇ ਯੰਤਰ ਦੇ ਪਰਦੇ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਦੋ ਬਿੰਦੂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਕਾਰ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਯੰਤਰ ਦੀ ਨਾਬ ਘੁਮਾਈ। ਇਹ ਚਿੱਤਰ ਹੁਣ ਪਰਦੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਰੇਖਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ।

“ਲੰਗੜਾ ਅਤੇ ਛੋਟੀ” ਅਨੁਰਾਧਾ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਿਆ। “ਕੀ?” ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ” ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। “ਸਰ ਇਸ ਨੇ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮਕਰਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੁਹਾਨੂ, ਗੁੰਬਦਕ, ਲੰਗੜਾ ਆਦਿ” ਰਾਵ ਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਲੰਗੜਾ? ਲੰਗੜਾ ਡਾਲਫਿਨ?” ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। “ਸਰ ਉਹ ਤਰਦੀ ਹੋਈ ਕੁਝ ਟੇਢੀ ਤਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਪੈਰ ਤੋਂ ਲੰਗੜਾ ਆਦਮੀ ਤੁਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਲੰਗੜਾ ਕਹਿਦੀ

ਹਾਂ।” ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧੀ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।

“ਮਿਸੇਜ਼ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲੀਕਰ (ਅਨੁਰਾਧਾ) ਕੀ ਇੰਨੀ ਦੂਰੋਂ ਤੈਨੂੰ ਦੋ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮਕਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹੀ ਪੱਧਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ, ਜੀਵਨ ਪੱਧਤੀ, ਆਪਸੀ ਵਿਵਹਾਰ ਆਦਿ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਾਭ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ।”

“ਸਰ, ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।”

“ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕ੍ਰਮਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਉਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਯੰਤਰ ਜਿੰਨੇ ਬੇਜਾਨ ਹਨ ਡਾਲਫਿਨ ਵੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਉੱਨੀ ਹੀ ਬੇਜਾਨ ਹੈ।”

“ਪਰ ਸਰ, ਡਾਲਫਿਨ ਬੇਜਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

“ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ? ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਿੰਨੀ

ਪਿ ਪ ਗ ਸਮਝਾਂਗੇ। ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਸੁਰ ਤੁੱਛਤਾਪੂਰਨ ਸੀ।

“ਨਹੀਂ ਸਰ, ਡਾਲਫਿਨ ਗਿੰਨੀ ਪਿੰਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਵਾਂਗੂੰ ਹੀ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।”

“ਮਿਸੇਜ਼ ਦੇਵਲਾਲੀਕਰ ਤੁਸੀਂ ਡਾਲਫਿਨ ਦੇ ਅਕਲਮੰਦੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।”

ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਦੀ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗਾਂ ਵਿਚ ਗਿਣਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।” ਰਾਵ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਬੋਲ ਪਏ।

“ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਨਾ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਡਾਲਫਿਨ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਮਨੁੱਖ ਜਿੰਨਾ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿੰਨੀ ਪਿਗਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

“ਡਾਲਫਿਨ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਜਿੰਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਰਾ ਹੈ ਉਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਹੁੰਦਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਡਾਲਫਿਨ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਾਤਰ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਰ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਵਿਚੋਂ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਮਰ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ

ਸੁਖੋਧ ਜਾਵੜੇਕਰ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਲਈ ਨਰ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਵੀ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਕੀ ਤੂੰ ਇਝ ਕਰ ਸਕੇਗੀ?”

ਅਨੁਰਾਧਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਇਕ ਕੰਬਣੀ ਜਿਹੀ ਛਿੜ ਗਈ। ਮਾਦਾ ਦੇ ਮਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਨਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਚੈਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਾਦਾ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰ ਦੇਣਾ ਕੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ?”

ਸੈਂਕੜੇ ਮੀਲ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਪਲ ਭਰ ਲਈ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ। ਜਦ ਉਸਦਾ ਇੱਥੇ ਆਉਣਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਵਿਆਕੁਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਕਾਬੂ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਘਰ ਯਾਦ ਆਉਂਦਿਆਂ ਅਨੁਰਾਧਾ ਬੇਚੈਨ ਹੋ ਗਈ। ਚੰਡ ਵਰਗੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਲੰਗੜੇ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਦੇ ਮੂੰਹ ਹੁਣ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਅਨੁਰਾਧਾ ਅਤੇ ਰਾਵ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟਣ ਲੱਗੇ। ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉੱਛਲ ਕੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਢਿੱਡ ਭਰ ਜਾਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ‘ਕੋਲ ਆ’, ‘ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਛਾਲ ਮਾਰ’, ‘ਪਰੇ ਜਾ’, ਆਦਿ ਆਦੇਸ਼ ਸਰਲਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਵ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਭਿੰਨ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਦਿਸ਼ਾ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਰੀ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਡਾਲਫਿਨ ਠੀਕ ਦਿਸ਼ਾ ਪਛਾਨਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਮੱਛੀ ਖਾਣ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਾਲ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ, ਮਿ. ਰਾਵ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਧਾ ਰੁੱਝ ਗਏ।

ਅਨੁਰਾਧਾ ਕਿਉਂਕਿ ਯਾਂਤ੍ਰਿਕ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਦੇ ਕਹੇ ਹੋਏ ਵਾਕ ਉਹ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੇ... ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਨਾਤੇ ਨਰ ਅਤੇ ਮਾਦਾ ਵਿਚੋਂ ਜੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਤੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇਗੀ?”

“ਕੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ?”

“ਪਰ ਜੀਵਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਜੀਵ ਚੀਜ਼ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੀ ਡਾਲਫਿਨ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਜੁੜ ਸਕਦੀਆਂ?” ਆਦਿ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਉਹ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਵੱਲ ਗਿੰਨੀ ਪਿੰਗ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸੰਬੰਧ ਵਧਦਾ ਹੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਜਦ ਅਨੁਰਾਧਾ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਤਦ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਕੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗੀ? ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਸਖਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਇੱਕ ਅੱਧੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਖੁੱਭ ਜਾਣ ਦਾ ਉਸਦਾ ਸੁਭਾਅ, ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੁਣ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਬਦਲ ਗਈ ਸੀ।

ਪਰ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਦਸ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਉਪਕਰਣਾਂ ਵਰਗੇ ਉਪਕਰਣ ਹੀ ਸਨ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਹ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਸ ਦਿਨ ਅਨੁਰਾਧਾ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਵ ਆਪਣੇ ਟਰਾਂਜਿਸਟਰ ਤੇ ਬੀ. ਬੀ. ਸੀ. ਸੁਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ “ਤੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈਂ?”

“ਅੱਜ ਛੋਟੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ” ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਫੁੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸਮਾ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਕੀ ਕਿਹਾ? ਛੋਟੀ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ।” ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰਾਵ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਸੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ, ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਖਾਵਾਂਗੀ, ਆਵਾਜ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਉਸਨੇ ਅਨੁਰਾਧਾ ਕਿਹਾ ਸੀ।”

“ਅਤੇ ਤੈਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤਾ? ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਭਵ” ਟਰਾਂਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਰਾਵ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਬੋਲ ਤਾਂ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

“ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਦਵੇ, ਅਜਿਹਾ ਆਵਾਜ਼ ਪਰਿਵਰਤਤ ਯੰਤਰ ਮੈਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।”

“ਅਤੇ ਉਸ ਯੰਤਰ ਤੇ ਤੂੰ ਡਾਲਫਿਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ?”

“ਕੇਵਲ ਆਵਾਜ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਲੈਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਵੀ ਸੁਣਿਆ।”

“ਤੈਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਪਿਆ ਹੋਵੇਗਾ”, ਰਾਵ ਨੇ ਬੇਯਕੀਨੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

“ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ, ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੱਲੋ ਅਤੇ ਆਪ ਦੇਖ ਲਉ।”

ਉਸ ਰਾਤ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਈ; ਰਾਤ ਭਰ ਜਾਗ ਕੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚਿੰਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਆਪਣੀਆਂ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀਮਤਾ ਅਤੇ ਚਤੁਰਾਈ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਟੇਪ ਕਰ ਕੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ।

ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਉਸ ਦਿਨ ਦੂਜੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਮੁੜ ਆਏ। ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਤਾਂ ਅਨੁਰਾਧਾ ਭੱਜੀ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ।

“ਮਿਸੇਜ਼ ਦੇਵਲਾਲੀਕਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਕੀ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।” ਡਾਕਟਰ ਭਾਰਗਵ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਸੀ। ਅਨੁਰਾਧਾ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਉਸਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨਗੇ। ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸੀ। ਅਨੁਰਾਧਾ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਮੁਰਝਾ ਗਿਆ। “ਸਰ” ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਉਹ ਬੋਲੀ।

“ਤੂੰ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸਿਖਾਈ?” ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰ ਸੀ।

“ਹਾਂ, ਨਹੀਂ ਭਾਵ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣਾ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਯੰਤਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਂਜ ਇਹ ਕੋਈ ਨਵਾਂ

ਯੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਕਰਣ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਮਾਈਕ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣਾ ਸਾਊਂਡ ਸਿਸਟਮ...”

“ਬੱਸ”, ਬੜੇ ਉਤਸ਼ਾਹਪੂਰਨ ਸੁਰ ਵਿਚ ਦੱਸ ਰਹੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੂੰ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਟੋਕਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਡਾਕਟਰ ਭਾਰਗਵ ਬੋਲੇ, “ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਮੈਂ ਵਿਖਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਣਾ।” ਅਨੁਰਾਧਾ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਈ।

ਡਾਲਫਿਨ ਆਵਾਜ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਵਿੱਤੀ ਪਰਿਵਰਤਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਪਰ ਆਦਮੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੱਢੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਪਰਿਵਰਤਕ ਵਿਚ ਗੜਬੜ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਤੂੰ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਅੱਧੇ ਅਧੂਰੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਘਮੰਡੀ ਹੋ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ।”

“ਪਰ ਸਰ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਦੱਸਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬੋਲਣਾ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਇਸੇ ਯੰਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਡਾਲਫਿਨ ਬਹੁਤ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹਨ। ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉੱਚ ਆਵਿੱਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਕ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਦਵੇਗਾ, ਇਹ ਉਹ ਜਾਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਉਹ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਪ੍ਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਦੇਖ ਲਉ।

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਣ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਪਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਕਿਹਾ?”

“ਸਰ ਮੈਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਉਹ ਕੰਮ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ ਹਨ।”

“ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹਨ” ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਤੁੱਛਤਾ ਪੂਰਨ ਸੁਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ। ਰਾਤ ਭਰ ਬਹਿ ਕੇ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਚਿੱਠੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਡਾਕ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

“ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਤੂੰ ਲਿਖੀ”, ਉਸਤੇ ਪਤਾ ਦੇਖ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਜੀ ਹਾਂ”, ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ।

“ਤਾਂ ਤੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ”, ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਹਾਂ, ਸਰ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।”

“ਮੇਰੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣੀ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਨਾ?”

“ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।”

“ਇਹੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੈ। ਤੇਰਾ ਪਤੀ ਝੱਟ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਲੈ ਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਜਾਵੇਗਾ।”

“ਕਿਉਂ? ਕੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?”

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਧੂਰੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਨੂੰ ਪਾੜ ਦੇ। ਹੁਣੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ।”

“ਸਰ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦੀ। ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੀ ਸਚਾਈ ਦੇਖ ਲਓਗੇ ਤਦ ਮੈਂ ਇਹ ਪੋਸਟ ਕਰਾਂਗੀ।” ਘਰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਇਨੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਇਸਦੀ ਉਸਨੇ ਕਲਪਨਾ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ।

“ਪਾੜ ਦੇ, ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਨਾ। ਹੁਣੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ।” ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਤਿੱਖੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਚੀਕਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ।

ਚਿੱਠੀ ਪਾੜਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅਨੁਰਾਧਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹੰਝੂ ਆ ਗਏ।

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ “ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਦੀ ਖੋਜ” ਨਾਮਕ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ‘ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾਉਣ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦੀ ਅਦਭੁੱਤ ਖੋਜ’, ਅਜਿਹੀ ਖ਼ਬਰ ਸਾਰੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਛਪ ਗਈ।

ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, “ਅਨੁਰਾਧਾ ਦੇਵਲਾਲੀਕਰ ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਰਾਵ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਇਸ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮੁੱਲ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।” ਛਪਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫ਼ਲਤਾ ਤੇ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਤੇ ਅਨੇਕ ਸਨਮਾਨਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਜਿਹੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਨਰੇਰੀ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ।

ਸਮੁੰਦਰ ਕੰਢੇ ਅਨੁਰਾਧਾ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੰਨਾਂ ਤੇ ਹੈਡਫੋਨ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਦਿਨ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਤੱਟ ਤੇ ਹੀ ਲੰਘਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਡਾਲਫਿਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਇਸ ਲਈ ਟੇਪ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਖ਼ਾਲੀ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

“ਮੈਂ ਹੁਣ ਬੋੜੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਚਲੀ ਜਾਵਾਂਗੀ।” ਆਪਣੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ।

“ਵਾਪਸ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ” ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਾ ਆਇਆ।

“ਵਾਪਸ ਮਤਲਬ ਮੇਰਾ ਘਰ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ।”

“ਉਥੋਂ ਤੂੰ ਕਦੋਂ ਆਵੇਗੀ”, ਛੋਟੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਕਦੇ ਨਹੀਂ”, ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਦੁਖੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ।

“ਕੀ ਹੁਣ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ?”

“ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ” ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਰੋਣਹਾਕੀ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂ?” ਸਭ ਨੇ ਰੋਲਾ ਪਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਅਨੁਰਾਧਾ ਇਸ ਸੋਚ ਵਿਚ ਪੈ ਗਈ। ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਮੇਰਾ ਘਰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ। ਉਥੋਂ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਕਈ ਦਿਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।”

“ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉੱਧਰ ਆਵਾਂਗੇ”, ਲੰਗੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਚੁੰਝ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਆਪਣਾ ਹਾਸਾ ਨਾ ਰੋਕ ਸਕੀ। ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਬਟਾਲੀਅਨ ਨਾਗਪੁਰ ਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

“ਮੇਰਾ ਘਰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ”, ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। “ਉਥੇ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ।”

“ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੂੰ ਉਥੇ ਨਾ ਜਾਹ।”

“ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ, ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਉਧਰ ਹਨ, ਮੇਰਾ ਪਤੀ ਉੱਥੇ ਹੈ।”

“ਪਤੀ-ਪਤੀ ਅਰਥਾਤ।”

ਅਨੁਰਾਧਾ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੀ ਪਲ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ “ਪਤੀ ਅਰਥਾਤ ਨਰ”।

“ਤਾਂ ਕੀ, ਰਾਵ ਤੇਰਾ ਨਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?”

“ਨਹੀਂ। ਨਹੀਂ।” ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੂੰ ਰਾਵ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿੰਦੀ ਏਂ?” ਗਬਦੁਲ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਆਪਣੀ ਮਾਦਾ ਨੂੰ ਜੇ ਉਹ ਦੂਜੇ ਨਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਵ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ।

ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੂੰ ਹਾਸਾ ਆ ਗਿਆ।

“ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਂ ਰਹੀ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਾਂਗੀ।” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਅਸੀਂ ਵੀ ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਾਂਗੇ, ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿਖਾਈ।”

“ਮੈਂ...?” ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਖਿੰਝ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

“ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸਨੇ”, ਛੋਟੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਨੇ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹਾਂ।”

“ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਕੌਣ? ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮੋਟਾ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ।”

“ਹਾਂ, ਉਹੀ।”

“ਉਸਨੇ ਕਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾਈ, ਉਸਦਾ ਕੀ ਸਬੰਧ?”

“ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।”

“ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ?”

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਿਵਾਜ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਦਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

“ਸਿਹਰਾ ਕੀ?”

“ਅਰਥਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਉਸੇ ਦਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।”

“ਉਹ ਉਪਲੱਬਧੀ ਖੁਦ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਤਦ ਵੀ?”

“ਹਾਂ ਤਦ ਵੀ।”

ਸਾਰੀਆਂ ਡਾਲਫਿਨ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਜੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ।

ਇਨ੍ਹੇ ਵਿਚ ਜੀਪ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ। ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਅਤੇ ਰਾਵ ਜੀਪ ਵਿਚੋਂ ਉਤਰ ਰਹੇ ਸਨ।

“ਡਾ. ਅਨੁਰਾਧਾ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਤਾਰ ਆਈ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਸ਼ੋਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਵਧਾਈਆਂ” ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਮਿਲੀ ਇਸ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ।”

“ਡਾ. ਦੇਵਲਾਲੀਕਰ, ਹੁਣੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੋਂ ਮੁੜ ਜਾਓਗੇ। ਪਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

“ਕਿਹੜਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਰ”, ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਤੇਰੀਆਂ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਅਜੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੈ। ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦੀਆਂ ਤਦ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਤਮ ਸ਼ਾਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।”

“ਮੈਂ ਸਮਝੀ ਨਹੀਂ ਸਰ।”

“ਭਾਸ਼ਾ ਅਰਥਾਤ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕੇ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ” ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ।

“ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਸਿਖਾਵਾਂਗੇ। ਉਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਰਾਵ ਜ਼ਰਾ ਮੇਰੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਦਈਂ।”

ਧੁੱਪ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਨੁਰਾਧਾ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਚੱਕਰ ਜਿਹਾ ਆਉਣ ਲੱਗਾ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਰਾਵ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਸਹਾਰਾ ਦੇ।” ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੂੰ ਜੀਪ ਵਿਚ ਬਿਠਾਇਆ।

ਕੈਂਪ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਠੀਕ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗਾ।

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਰਾਵ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਕੰਮ ਤੇ ਗਿਆ। ਜਦ ਉਹ ਮੁੜ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾਲਫਿਨਾਂ ਆਈਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇੰਜ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜ ਛੇ ਦਿਨ ਹੋਇਆ। ਤਦ ਅੰਤ ਵਿਚ ਉਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਅਨੁਰਾਧਾ ਦੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਦਿਨ ਆਇਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਲੈ ਕੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜੀਪ ਵਿਚ ਉਹ ਜਾ ਬੈਠੀ।

ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਤੱਟ ਦਾ ਚੱਕਰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾਰੇਗੀ ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾ ਦਿਖਾਇਆ।

ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਨੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਉਡਾਰੀ ਭਰੀ। ਅਨੁਰਾਧਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਸ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਟੇਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਟੇਪ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਛੋਟੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ।

“ਡਾਕਟਰ ਭਾਰਗਵ ਸਾਨੂੰ ਝੂਠ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਜੋ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਅਸੀਂ ਸੁਣ ਲਿਆ।”

“ਅਸੀਂ ਤੇਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਣੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਲਈ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਝੂਠ ਦਾ ਅਰਥ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ। “ਸਿਹਰੇ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। “ਝੂਠ” ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੁਝ ਹੋਏਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਤੇਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਝੂਠ ਦਾ ਅਰਥ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਪਰ ਝੂਠ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਤੇਰੀ ਇੱਛਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸਮਝ ਗਈਆਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਅਤੇ ਰਾਵ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਸ ਭਾਵ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਆਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਤੇਰਾ ਭਾਵ ਸਮਝ ਸਕੀਆਂ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਇਹ ਭਾਵ ਕਦੇ ਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।” “ਤੇਰੇ ਇੱਥੋਂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਡਰ ਰਹੀਆਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਰਾਵ ਅਤੇ ਡਾ. ਭਾਰਗਵ ਸਾਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਮਨੁੱਖ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਾ ਕਰ ਦੇਣ। ਇਸ ਲਈ ਤੈਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮਿਲਿਆਂ ਕਿ ਸੁਨੇਹਾ ਰੱਖ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਾਂ।”

“ਤੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਹੁਣ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।”

ਅਨੁ : ਭਜਨਬੀਰ ਸਿੰਘ, 98556-75724

‘ਅਵਸਾਦ ਨਾਲ ਦਿਮਾਗੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਖਤਰਾ ਦੋ ਗੁਣਾ ਵਧਿਆ’

ਸਿੱਧ ਦੇ ਝੌਂਕੇ ‘ਚੋਂ.....
ਬਲਵੀਰ ਬਾਸੀ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

ਅਵਸਾਦ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੋ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਤਾ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ‘ਚ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਕਸਰ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਦੂਜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਮਰੀਕਨ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਨਿਊਰੋਲੋਜੀ ‘ਚ ਛਪੇ ਦੋ ਸੋਧਾਂ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਵਸਾਦ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੋਧਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਵਸਾਦ ‘ਚ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ‘ਚ ਜੋ ਬਦਲਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਕਾਰਨ ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿਮਾਗ ‘ਚ ਹੋ ਰਹੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਬਦਲਦੀ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ

ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ - ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਤਾ, ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ‘ਤੇ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਸੋਧਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਲੋਕ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦੂਸਰਿਆਂ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਐਲਜ਼ਾਈਮਰਜ਼ ਰਿਸਰਚ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਰੇਬੇਕਕਾ ਵੁਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਵਸਾਦ

ਅਤੇ ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਦੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਲੱਛਣ ਹੋਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਣ ਵਿਚ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਐਲਜ਼ਾਈਮਰਜ਼ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਕਲਾਈਵ ਬਲਾਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਤਾਂ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹਨ ਕਿ ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ‘ਚ ਅਵਸਾਦ ਹੋਣਾ ਆਮ ਹੈ, ਇਸ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ‘ਚ ਅਵਸਾਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਡਿਮੇਂਸ਼ਿਆ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਰਾਮ, ਵੈਸੀ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਸੋਚ

ਯਕੀਨ ਮੰਨੀਏ, ਜਿੰਨਾ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਉਨੀ ਹੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨਰਮ ਅਤੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਸੋਫੇ ‘ਤੇ ਬੈਠਕੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਪਰ ਉਹੀ ਕੰਮ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਠੋਰ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਉਨਾ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਕ ਨਵੀਂ ਸੋਧ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਪਰਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦਾ ਜਰਨਲ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਸੋਧਕਰਤਾ ਨੇ 6 ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਪਰਸ਼ ਦਾ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ‘ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਰੋਜ਼ਮਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਫ਼ਿਸ ਤੱਕ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ‘ਚ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇਕ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਬੁਝਾਰਤ ਹੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਅਸਾਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਉਦੋਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਸਾਨ ਬੁਝਾਰਤ ਹੱਲ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਗਰਮ ਕਾਫੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੋਧ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਡਾ. ਬਾਰਘ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਮਸਤਕ ਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਸੋਚ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਠੋਰ, ਉਬੜ-ਖਾਬੜ ਜਾਂ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਅਤੇ ਗਰਮ ਵਸਤੂਆਂ ‘ਚ ਭੇਦ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਚਾਹ ਦੇ ਸ਼ੋਕੀਨਾਂ ਲਈ ਇਕ ਬੁਰੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਇਹ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਹ ਪੀਣ ਨਾਲ ਗਠੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਾਹ ਪੀਣਾ ਹੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਸੋਧਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਚਾਹ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਠੀਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪੀਣ ਦੀ ਆਦਤ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਠੀਆ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵਧ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਕਾਫੀ ਜਾਂ ਦੂਸਰੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ 'ਚ ਗਠੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ।

ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਚਾਹ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਦਾ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਅਸਰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਹ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਇਕ-ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅਲੱਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਿਪਕਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ 'ਚ ਛਿਪੇ ਹਨ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਰਾਜ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ - ਇਨਸਾਨੀ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਲੱਭਣ 'ਚ ਜੁਟੇ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹੱਥ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਅਸਲ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਾਦਾ ਸ਼ਿਪਕਲੀ 'ਚ ਉਸਦੇ ਗਰਭ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਸਿਡਨੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਇਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਟੀਮ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ. ਜੀ. ਐਫ111 ਹੈ। ਭਰੂਣ ਨੂੰ ਬਲੱਡ ਵੇਸਲਸ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਨੈਟਵਰਕ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਟਿਊਮਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਉਹ

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟਿਊਮਰ ਅਤੇ ਭਰੂਣ ਦੋਨਾਂ 'ਚ ਹੀ ਬਲੱਡ ਵੇਸਲਸ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਜਾਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਆਕਸੀਜਨ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰੇ।

ਮਰਫੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਪੰਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕ ਨਾਮ ਦੀ ਇਕ ਆਸਟ੍ਰੇਲਿਆਈ ਸ਼ਿਪਕਲੀ 'ਤੇ ਰਿਸਰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਲੱਡ ਵੇਸਲਸ ਦੀ ਗ੍ਰੇਥ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਖਾਸ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਲੈਬਰਾਟਰੀ 'ਚ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਢਲੇ-ਕੈਂਸਰਸ ਸੈੱਲਜ਼ 'ਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾਓ 'ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹੋ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ - ਭੋਜਨ 'ਚ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਰੂਪ 'ਚ ਖਾਣ ਨਾਲ ਫੇਫੜੇ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 700 ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਪ੍ਰਯੋਗ 'ਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ 'ਚ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਖਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ ਜੋ ਲੋਕ ਨਿਯਮਿਤ ਰੂਪ 'ਚ ਆਪਣੇ ਖਾਣੇ 'ਚ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਗ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਜੋ ਲੋਕ ਭੋਜਨ 'ਚ ਅਜਵਾਇਨ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ 60 ਫੀਸਦੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਜਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਇਹ ਖ਼ਤਰਾ 50 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਹੋਰ ਸੋਧਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ 'ਚ ਪ੍ਰਕਿਤਕ ਯੋਗਿਕਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ 'ਚ ਸਰੀਰ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਆਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਛਾਤੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ 'ਚ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਮੱਛੀ ਦਾ ਤੇਲ ਸਿਹਤ ਦੇ ਝਰੋਖੇ 'ਚ.....

ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ 'ਚ ਛਾਪੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮੱਛੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਾਤੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ 32 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਸ ਸੋਧਕਰਤਾ ਨੇ ਛੇ ਸਾਲ ਤੱਕ 35 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ।

ਮੱਛੀ ਦੇ ਤੇਲ 'ਚ 'ਓਮੇਗਾ-3' ਨਾਮ ਦੇ 'ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ' ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਤਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 'ਓਮੇਗਾ-3' ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਜੋੜਾਂ ਦੇ ਦਰਦ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਣ ਸਮਤਾ ਵਧਾਉਣ, ਮਨੋਰੋਗ ਘੱਟ ਕਰਨ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੱਛੀ ਦੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਵਾਦਦਾਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਤਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਰਿਸਰਚ

ਦਾ ਸੁਤੰਤਰਤਾਪੂਰਵਕ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦਿਮਾਗ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਰਣੇ ਸਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ !

ਅਜਿਹਾ ਕਈ ਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਾਡਾ ਦਿਮਾਗ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿਰਣੇ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਾਡਾ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਭੂਤਕਾਲ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਣਾ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਚੇਤਨਾ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਗ੍ਰਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ

ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੋਂ ਉਂਗਲੀ ਹਿਲਾਈ, ਅਸਲੀਅਤ 'ਚ ਇਹ ਸਭ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਦੋਂ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਜਦਕਿ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਚੇਤਨਾ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਉਂਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਰਅਸਲ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਦਿਮਾਗ ਆਪਣਾ ਨਿਰਣਾ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਜ਼ਾਮ ਵੀ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਸਰਵੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਸਰਵੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਈ ਫ਼ੈਸਲੇ ਅਸੀਂ ਅਵਚੇਤਨ ਅਵਸਥਾ 'ਚ ਹੀ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਆਦਤ, ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਰਣੇ ਵੀ ਅਵਚੇਤਨ ਮਨ ਹੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਕ ਅਲੱਗ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ

**ਸੂ
ਚ
ਨਾ**

ਸਾਲ 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 ਅਤੇ 2008 ਦੀਆਂ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ' ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਵਧੀਆ ਜਿਲਦ ਦੇ ਵਿੱਚ ਛੇ-ਛੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਫਾਈਲ ਸਿਰਫ 80 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ 155 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ 225 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ 295 ਰੁਪਏ ਵਿਚ, ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ 365 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ 435 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਫਾਈਲਾਂ ਵੀ.ਪੀ. ਪੀ. ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 01679-241744 'ਤੇ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ

ਚੀਲ, ਬਾਜ਼, ਗਿੱਦੜ ਅਤੇ ਗਰੁੜ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਚਿੜੀਆਂ ਵੀ ਹੁਣ ਭਾਰਤ 'ਚੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਦੀ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਹੀਂ, ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦਾ ਚਸਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਚਹਿਚਹਾਹਟ ਦੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਕ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਚਹਿਕ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਦਿਨ ਦੀ ਚਹਿਲ ਪਹਿਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿ ਪੰਛੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਈ ਬਿਟ੍ਰੇਨ ਦੀ ਰਾਅਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੇ ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ 'ਚ ਵੀ ਇਹ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਕੇਰਲ 'ਚ ਕੋਲਮ ਦੇ ਐਸ. ਐਨ. ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਕੇਰਲ ਵਰਗੇ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਉਸਨੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਰੂਪ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ, ਕਾਰਨ ਕਈ ਹਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ “ਅਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨ ਹੈ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਟਾਵਰਾਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਣਾ।” ਕੇਰਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ, ਅਨਾਜ ਦੇ ਗੋਦਾਮਾਂ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਬਸਤੀਆਂ 'ਚ ਚਿੜੀਆਂ ਹੁਣ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪੈਟਰੋਲ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਿਥਾਈਲ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ ਵਰਗੇ ਯੋਗਿਕ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀੜਿਆਂ, ਮਕੋੜਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਿੜੀਆਂ ਚੁਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਖੇਤਾਂ ਅਤੇ ਬਗੀਚਿਆਂ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਵਧਦਾ ਹੋਇਆ ਉਪਯੋਗ, ਜੋ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਾਇਕ ਕੀੜਿਆਂ ਮਕੋੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਘਾਹ ਦੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦਾ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਭਵਨਾਂ ਅਤੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਅਹਿਤਕਾਰੀ ਬਨਾਵਟ

ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤਾਪਮਾਨ ਦਾ ਵਧਣਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ।

ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ 'ਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਐਂਟੀਨਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰ ਟਾਵਰ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਘੱਟਦੀ ਹੋਈ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, “ਇਹ ਟਾਵਰ ਰਾਤ ਦਿਨ 900 ਤੋਂ 1800 ਮੈਗਾਹਾਈਟ ਫ੍ਰੀਕਵੈਂਸੀ ਵਿਕਿਰਣ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਆਰ ਪਾਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਅਤੇ ਚਾਰੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੱਭਣ 'ਚ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾਵਹਿਮ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਕਿਸੇ ਮੋਬਾਇਲ ਟਾਵਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਆਲ੍ਹਣਾ ਤਿਆਗਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਐਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਪਕਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, “ਇਕ ਆਲ੍ਹਣੇ 'ਚ ਇਕ ਤੋਂ ਅੱਠ ਤੱਕ ਅੰਡੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਕਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 10 ਤੋਂ 14 ਦਿਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੋ ਅੰਡੇ ਕਿਸੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਟਾਵਰ ਦੇ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਆਲ੍ਹਣੇ 'ਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ 30 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੱਕਦੇ। ਡਾਕਟਰ ਪਟਾਣੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 2009 'ਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿਕ ਸਾਧਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਲਿਖ ਕੇ ਅਨੁਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 'ਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਡੀਜ਼ਲ 'ਚ ਮਿਲਾਓ ਪਾਣੀ

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਗੱਲ ਸਹੀ ਹੈ, ਡੀਜ਼ਲ 'ਚ ਪਾਣੀ ਮਿਲਾਉਣ ਨਾਲ ਕਾਰ ਇੰਜਣ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਰ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਡੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੌਖਰਤਾ ਗੱਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਨ।

ਡੀਜ਼ਲ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਆਪਸ 'ਚ ਘੁਲਣਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਕਾਰ ਦੀ ਮੋਟਰ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਪਾਣੀ ਮੋਟਰ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਮੋਟਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਘੱਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। “ਰੇਸਿੰਗ ਟਰੱਕਾਂ 'ਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਇੰਜਣਾਂ 'ਚ ਇਸਦਾ ਉਪਯੋਗ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੰਬੋ ਜੈਟ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੋਇੰਗ 747 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ 'ਚ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਟੈਂਕੀਆਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ।”

ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਰਸਾਇਣਕ ਸਹਿਯੋਗ: ਰਾਈਨਹਾਰਡ ਸਟ੍ਰੇਅ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੋਟਰ 'ਚ ਡੀਜ਼ਲ ਕਰੀਬ 2000 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ 'ਤੇ ਜਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਾਪਮਾਨ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਉਸਦੀ ਜਲਣ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰਸਾਇਣਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, “ਇਸ ਤਾਪਮਾਨ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਜਿਹੇ ਰੈਡੀਕਲ ਕਣਾਂ 'ਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਛਲੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਈ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਡੀਜ਼ਲ ਅਣੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ 'ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਬੋਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤੋੜਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕੇਵਲ ਏਥਿਲ ਅਤੇ ਮੈਥਿਲ ਅਣੂ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਕਸੀਡੇਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਕਸੀਡੇਸ਼ਨ ਯਾਨੀ ਆਕਸੀਕਰਨ ਨਾਲ ਡੀਜ਼ਲ ਮੋਟਰ ਦੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਇਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਧੂਏਂ 'ਚ ਕਾਲਖ ਅਤੇ ਨਾਈਟ੍ਰੋ ਆਕਸਾਈਡ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਨਿਵਾਰਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦਾ ਮੇਲ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਲਈ ਆਟੋਮੋਬਾਇਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਨੇ ਫਿਲਹਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨ ਅਪਣਾਏ ਹਨ, ਜੋ ਮੋਟਰ 'ਚ ਦਹਿਨ ਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਥੋੜੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਡਿੱਟੇ ਪਾ ਸਕੇ। ਰਾਈਨਹਾਰਡ

ਸਟ੍ਰੇਅ ਡੀਜ਼ਲ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਤਿਆਰ ਕਰਨ 'ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਮੋਟਰ ਦੀ ਬਨਾਵਟ 'ਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ ਹੀ ਨਾ ਪਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਹੀ ਡੀਜ਼ਲ ਮੋਟਰ ਹੈ, ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਫੇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਪਿਸਟਨ ਅਲੱਗ ਤੋਂ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਮੋਟਰ 'ਚ ਖਪਣ ਵਾਲੀ ਡੀਜ਼ਲ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਚ ਪਾਣੀ ਪੰਪ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਟੇਂਸੀਡੋ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ: ਰਾਈਨਹਾਰਡ ਸਟ੍ਰੇਅ ਦੀ ਕਾਰ ਦੀ ਡਿੱਕੀ 'ਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਲੱਗ ਟੈਂਕੀ ਹੈ, ਟੇਂਸੀਡੋ ਅਜਿਹੇ ਰਸਾਇਣਕ ਪਦਾਰਥ ਹਨ, ਜੋ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਸਾਬਣ ਜਾਂ ਕੱਪੜੇ ਧੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਊਡਰ 'ਚ ਮਿਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਤ੍ਹਾ ਦਾ ਤਨਾਅ ਘੱਟ ਕਰਨ 'ਚ ਸਹਾਇਕ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, “ਟੇਂਸੀਡੋ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁੱਕੇ ਸਪੰਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸਦੇ ਟੇਂਸੀਡੋ ਅਣੂ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਤਰ੍ਹੰਤ ਹੀ ਘੁਲਣਸ਼ੀਲ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ।

ਕਾਲਖ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟਦੀ ਹੈ: ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੇਂਸੀਡੋ ਵੀ ਮੂਲ ਰੂਪ 'ਚ ਕਾਰਬਨ ਅਤੇ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਨਾਲ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੋਟਰ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲ ਕੇ ਭਸਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, “ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਣ ਨਾਲ (ਅਸੀਂ ਪਾਣੀ ਦੇ 20-30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ) ਮੋਟਰ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਧੂਏਂ 'ਚ ਕਾਲਖ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, “ਨਾਈਟ੍ਰੋ ਆਕਸਾਈਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਮੋਟਰ ਦੀ ਬਨਾਵਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ 10, 20 ਜਾਂ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਘਟਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

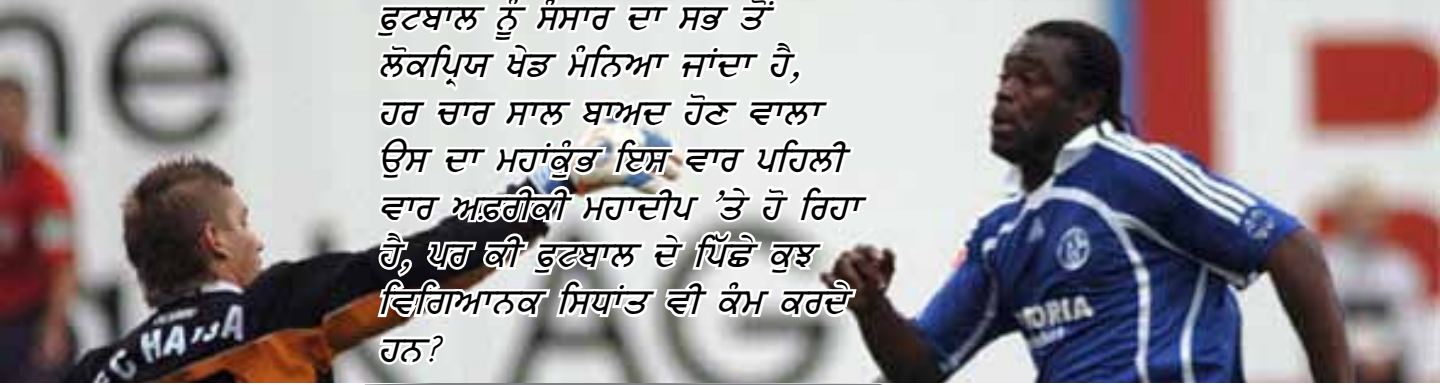
ਨੋਟ: ਇਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੀਖਣ ਅਜੇ ਪਰਖ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡੀਜ਼ਲ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਿਲਾਵਟ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਫੁਟਬਾਲ 'ਚ ਵੀ ਛਿਪਿਆ ਹੈ ਵਿਗਿਆਨ

ਫੁਟਬਾਲ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ
ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਖੇਡ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਹਰ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲਾ
ਉਸ ਦਾ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਇਸ ਵਾਰ ਪਹਿਲੀ
ਵਾਰ ਯੂਫ਼ਓਕੀ ਮਹਾਦੀਪ 'ਤੇ ਹੋ ਰਿਹਾ
ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਫੁਟਬਾਲ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁਝ
ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ
ਹਨ?

ਫੁਟਬਾਲ ਦਾ ਜਨਮ
ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਧਯੁਗ 'ਚ
ਇੰਗਲੈਂਡ 'ਚ ਹੋਇਆ, ਉਥੋਂ ਦੇ
ਵਸਨੀਕ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਸੂਅਰ ਦੇ ਮਰੇ
ਹੋਏ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਫੈਲਾ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ
ਖੇਡਦੇ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਹ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਸਭ
ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੇਡਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਖੇਡ
ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ, ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਉਦਯੋਗ
ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਹੈ।

ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਮੇਤੀਨ ਤੋਲਾਨ
ਭੌਤਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਫੁਟਬਾਲ
'ਚ ਹਾਰ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ
ਤਰਾਜ਼ੂ 'ਚ ਤੋਲ ਕੇ ਦੇਖਦੇ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਫ੍ਰੀ ਕਿੱਕ ਮਾਰਨ 'ਤੇ
ਉਛਲੀ ਹੋਈ ਗੇਂਦ ਘੁੰਮ ਕੇ ਗੋਲ 'ਚ ਕਿਵੇਂ
ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਹੋਵੇਗਾ,
“ਕਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਥੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਪਰ ਇਸ 'ਚ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਵੀ
ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੇਂਦ ਦੇ
ਉਡਾਨ ਮਾਰਗ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ
ਟੇਡੀ ਖੀਰ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ ਗੋਲਾ ਸੁੱਟਣ
ਦੇ ਖੇਡ 'ਚ ਗੋਲੇ ਦੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨਾ
ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ਹਵਾ
ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ
ਉਸਦੇ ਵਜ਼ਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ ਕੁਛ ਵੀ ਨਹੀਂ
ਹੁੰਦਾ, ਟੈਨਿਸ ਦੀ ਗੇਂਦ ਦੇ ਰਸਤੇ ਦੀ ਗਣਨਾ
ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਰਲ ਹੈ, ਗੇਂਦ ਦੇ ਵਜ਼ਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ
'ਚ ਹਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ
ਫੁਟਬਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਗੇਂਦ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ

ਹਵਾ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ।

ਫੁਟਬਾਲ ਅਨਿਆਪੂਰਨ

ਖੇਡ: ਪ੍ਰੋ. ਤੋਲਾਨ ਨੇ ਫੁਟਬਾਲ
ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਭੌਤਿਕ
ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦੇ
ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ
ਵੀ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਫੁਟਬਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀ
ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਉਹ ਫੁਟਬਾਲ
ਨੂੰ ਅਨਿਆਪੂਰਨ ਖੇਡ ਦੱਸਦਾ
ਹੈ, “ਸਿੱਧੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ,
ਫੁਟਬਾਲ 'ਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗੋਲ
ਬਣਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਧੀਆ ਗੋਲ ਇਹ
ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਟੀਮ ਦੀ
ਤੁਲਨਾ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਜਰਬੇਕਾਰ
ਟੀਮ ਮੈਚ ਜਿੱਤ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ
ਖੇਡ ਥੋੜਾ ਅਨਿਆਪੂਰਨ ਜ਼ਰੂਰ
ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਅਕਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਜੇਕਰ ਹੈੱਡਬਾਲ ਨੂੰ ਲੈ ਲਈਏ ਤਾਂ
ਇਹ ਖੇਡ ਨਿਆਪੂਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ
ਇਥੇ ਬਹੁਤ ਗੋਲ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਇਸ
ਕਾਰਨ ਵਧੀਆ ਟੀਮ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੀ
ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਭੌਤਿਕ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆਵਾਂ: ਇਹ
ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਗਣਿਤ ਦੀਆਂ
ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪ੍ਰੋ. ਤੋਲਾਨ ਦੇ
ਇਸ ਤਰਕ ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਕਿ ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰ
ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਕਰ
ਸਕਦੇ। “ਗੇਂਦ ਨੂੰ ਗੋਲ ਵੱਲ ਠੋਕਰ ਮਾਰਦੇ

ਹੀ ਕਈ ਭੌਤਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਚਲ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੇਂਦ ਲਾਟੂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਹਵਾ 'ਚ ਉੱਡਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਲੇ ਦੇ ਅਕਾਰ ਦਾ ਮੋੜ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗੋਲ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਮੋੜ ਗੋਲ ਵਾਲੀ ਲਾਇਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ 'ਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਗਤੀ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਕ ਸੈਕਿੰਡ ਦੇ 200ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ

ਤੱਕ ਦਾ ਇਹੀ ਅਨੁਭਵ ਹੈ ਕਿ 11 ਮੀਟਰ ਦੀ ਪੈਨਾਲਟੀ ਕਿੱਕ ਦੇ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰਤੀਬ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਖਿਡਾਰੀ ਇਸ ਕਲਾ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੱਕ ਮਾਰੇ, ਫਿਰ ਦੂਸਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਫਿਰ ਤੀਸਰਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ, ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ 11 ਮੀਟਰ ਕਿੱਕ ਦੇ ਬਾਅਦ,

ਬਰਾਬਰ ਸਮੇਂ 'ਚ ਹੀ ਗੋਲ ਵਾਲੀ ਲਾਇਨ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਣਾ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਇਕ ਸੈਕਿੰਡ ਦੇ 10ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਕਸਰ ਗਲਤੀਆਂ: ਰੈਫਰੀ ਅਤੇ ਲਾਇਨਮੈਨ ਦੇ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਅਕਸਰ ਗਲਤੀਆਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਖ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ 'ਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਸੈਕਿੰਡ 'ਚ 10ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਫੁਟਬਾਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਗੇਂਦ 50 ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਚਲੀ ਗਈ।

ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਵਧਦਾ ਹੈ: ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਫੁਟਬਾਲ ਮੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 11 ਮੀਟਰ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰ ਪੈਣਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 1998 ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵਕੱਪ ਫਾਈਨਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਅਰਜਨਟੀਨਾ 'ਚ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੱਧ ਗਿਆ।

1996 ਦੇ ਯੂਰਪੀ ਕੱਪ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨੀਦਰਲੈਂਡ 'ਚ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧ ਗਈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਸਿਰਫ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੈਨਾਲਟੀ ਕਿੱਕ ਦਾ ਨੁਸਖਾ: ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 11 ਮੀਟਰ ਵਾਲੀ ਪੈਨਾਲਟੀ ਕਿੱਕ ਨਾਲ ਗੋਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧਣ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ. ਤੋਲਾਨ ਦੇ ਕੋਲ ਇਸਦਾ ਇਕ ਨੁਸਖਾ ਵੀ ਹੈ, “ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ 11 ਮੀਟਰ ਦੀ ਨੌਬਤ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੇਗੀ, ਹੁਣ

ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਵਧਦਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰੀ ਅੰਤ ਦੇ ਪਲਾਂ 'ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਝੱਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਖਿਡਾਰੀ ਨਹੀਂ।”

11 ਮੀਟਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਜ਼ਰੂਰੀ: ਤੋਲਾਨ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, “ਗਣਿਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ 11 ਮੀਟਰ ਵਾਲੀ ਕਿੱਕ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਹਰ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਕੇਵਲ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗਤੀ ਦੀ ਲਛਮਣ ਰੇਖਾ: ਕੋਈ ਖਿਡਾਰੀ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਲਵੇ, ਗੇਂਦ ਨੂੰ ਇਕ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਤੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, “ਭੌਤਿਕ ਨਿਯਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਰ ਦੀ ਗਤੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਗੇਂਦ ਨੂੰ ਹਿਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੌੜਦੇ ਸਮੇਂ ਪੈਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਗਤੀ ਸਰੀਰ ਦਾ ਗੁਰੂਤਾ ਕੇਂਦਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਗਤੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ ਦੁੱਗਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਇਆ ਕਿ ਆਦਰਸ਼ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ 'ਚ ਦੌੜ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗਤੀ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਗੇਂਦ ਨੂੰ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। 11 ਮੀਟਰ ਵਾਲੇ ਕਿੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌੜ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਗਤੀ 30 ਕਿ.ਮੀ. ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਹੋਇਆ 120 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ, ਪਰ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਸਪ੍ਰਿੰਟ ਯਾਵਕ ਓਸੈਨ ਬੋਲਟ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਤੀ ਸਾਢੇ 44 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਦੀ।

—ਪੂਜਾ ਬਾਂਸਲ

ਸੁੱਖ ਸੁੱਖਣੀ

ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਸਾਇੰਸ ਚੰਦ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਉਸ ਪੱਧਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਬੁੱਧੀ ਹੈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ

ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਅਥਾਹ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਈ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਨਪੜ੍ਹ ਪਾਖੰਡੀ ਬਾਬੇ ਦੇ ਡੇਰੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਘੁੱਟਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਮਾਨਸਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਖਿਆਲਾਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਵੈਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਰਥ ਗਿਆਨਵਾਨ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ।

ਸੁੱਖ ਸੁੱਖਣੀ ਜਾਂ ਮੰਨਤ ਮੰਗਣੀ ਕੀ ਹੈ? - ਸੁੱਖ ਸੁੱਖਣੀ ਜਾਂ ਮੰਨਤ ਮੰਗਣੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਪਰ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੁੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਨੀ ਤੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸ ਬਦਲ ਵਿਚ ਉਸ ਧਾਰਮਿਕ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਪਰ ਧਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਭੇਟ ਕਰਨੀ।

ਕੀ ਸੁੱਖ ਸੁੱਖੀ ਹੋਈ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? - ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਆਉ ਆਪਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੀਏ। ਮੰਨ ਲਵੋ ਜੇ ਇੱਕ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਸੁੱਖ ਲਵੇ ਕਿ ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਬਣ ਜਾਵਾਂ ਕੀ ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਕਟਰ ਬਣਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ +2 ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਫਿਰ ਪੀ. ਐਮ. ਈ. ਟੀ. ਦਾ ਟੈਸਟ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਫਿਰ 5½ ਸਾਲ ਵਿਚ ਐਮ. ਬੀ. ਬੀ. ਐਸ. ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਕੁੱਝ ਸੁੱਖਾਂ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ? - ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਆਮ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਫਲਾਣੀ ਸਮਾਧ ਤੇ ਇਹ ਸੁੱਖ ਸੁੱਖੀ ਸੀ, ਇਹ ਸੁੱਖ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਸੁੱਖ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਆਉ ਆਪਾਂ ਇਸ ਵਿਚਲੀ ਸਚਾਈ ਬਾਰੇ ਜਾਣੀਏ, ਮੰਨ ਲਵੋ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਤੀਹ ਕੁ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਸੁੱਖ ਲਈ ਜਾਂ ਮੰਨਤ ਮੰਗ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਸ ਕੁ ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ ਹੋਣਗੇ ਹੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਫਲਾਣੀ ਸਮਾਧ ਤੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਮੰਨਤ ਮੰਗੀ ਸੀ ਉਹ ਮੇਰੀ ਮੰਨਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ।

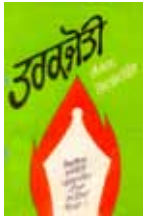
ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਦੱਸਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੁਦ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕੋਈ 2003 ਈ: ਦੀ ਹੈ ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਨੱਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡਿਊਟੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਅੱਧਝੜ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਸਾਡੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਈ ਸਾਰੀ ਰਿਪੋਟ ਬਗੈਰਾ ਕਰਵਾਈ, ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਾ ਆਇਆ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਟੈਨਸ਼ਨ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਖਰ ਇਹ ਔਰਤ ਨੂੰ ਟੈਨਸ਼ਨ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪੜਤਾਲ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਨੂੰਹ ਗਰਭਵਤੀ (Pregnant) ਸੀ ਘਰ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਕੁੜੀ ਜਾਂ ਮੁੰਡੇ ਬਾਰੇ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਔਰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਪ ਸਮਝਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਔਰਤ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਗਰ ਇਹ ਟੈਸਟ ਬਗੈਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਉਹ ਔਰਤ ਝੱਟ ਬੋਲੀ ਹੋਰ ਮੈਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਬਿਠਾ ਲਿਆ ਕਾਫੀ ਸਮਝਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵੇਖ ਲਿਆ ਇਸ ਵਾਰੀ ਮੁੰਡਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਜਚ ਗਈ। ਪੰਜ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਉਹ ਹੀ ਪੁੱਤਰ ਮਿਠਾਈ ਦਾ ਡੱਬਾ ਲੈ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਆਏ ਮੈਂ ਵੇਖਣ ਸਾਰ ਹੀ ਸਮਝ ਗਿਆ। ਔਰਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੀ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਸੱਚੀ ਹੋਈ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖੋ ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਮਾਤਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰੱਖ ਲਵੋ ਪਰ ਮਾਤਾ ਜੀ ਬੋਲੇ ਨਹੀਂ ਜੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਬਚਨਾਂ ਤੇ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੱਸਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਤੁਹਾਡੀ ਟੈਨਸ਼ਨ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਟੈਸਟ ਬਗੈਰਾ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਆਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਬਚਨਾਂ (ਬੋਲਾਂ) ਤੇ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸਮਝਦੇ ਰਹੇ। ਜੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਵੇਖੀਏ ਕਿ ਮੁੰਡਾ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਪਿੱਛੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਅਖੌਤੀ ਧਰਮ ਗੁਰੂ ਦਾ ਕੋਈ ਲੈਣ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੁੰਡਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ਇਹ ਕਰੋਮੋਸੋਮ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਔਰਤ ਦੇ ਸੈਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਲਿੰਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ “ਐਕਸ” ਕਰੋਮੋਸੋਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਰਦ ਵਿਚ ਪੁਰਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ “ਐਕਸ” ਤੇ ਇੱਕ “ਵਾਈ” ਕਰੋਮੋਸੋਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਗਰ ਔਰਤ ਦਾ “ਐਕਸ” ਕਰੋਮੋਸੋਮ ਮਰਦ ਦੇ “ਐਕਸ” ਕਰੋਮੋਸੋਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੁੜੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਗਰ ਔਰਤ ਦਾ “ਐਕਸ” ਮਰਦ ਦੇ “ਵਾਈ” ਕਰੋਮੋਸੋਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੁੰਡਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿੱਟਾ - ਆਖਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਅਖੌਤੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਧਰਮ ਦੇ ਠੋਕੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਭੋਲੀ-ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਗਧੀਗੋੜ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਖਿਰ ਵਿਚ ਇਹ ਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਤਰਾਂ ਜਾਂ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਦੌਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾ-ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਔਰੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

- ਨਗਿੰਦਰ ਮਾਨਾਂ (94639-86117)

ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਸਤਕ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਸਾਡਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਹੈ : 01679-241744, 233244

*** ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਾਹਿਤ**
 ... ਤੇ ਦੇਵ ਪੁਸ਼ ਹਾਰ ਗਏ/ ਅਬਰਾਹਮ ਕਾਵੂਰ 25/-
 ਦੇਵ, ਦੈਂਤ ਤੇ ਰੂਹਾਂ/ ਅਬਰਾਹਮ ਟੀ. ਕਾਵੂਰ 30/-
 ਪ੍ਰੇਤ, ਆਤਮਾ, ਪੁਨਰ ਜਨਮ ਤੇ ਕਸਰਾਂ/ ਕੋਵੂਰ 40/-
 ਕਰਾਮਾਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਾਫਾਸ਼/ ਡਾ. ਅਬਰਾਹਮ ਟੀ ਕੋਵੂਰ 50/-
 ਰੋਸ਼ਨੀ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 20/-
 ਤਰਕਬਾਣੀ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 20/-
 ਤਰਕਜੋਤੀ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 20/-
 ਭੂਤਾਂ-ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਕਿਵੇਂ?/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 30/-
 ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਪਰਾਵਿਗਿਆਨ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 40/-
 ਨੰਨ੍ਹਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 15/-
 ਪੈੜ ਜੋ ਕਾਫਲਾ ਬਣੀ (ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ)/ ਮਿੱਤਰ 50/-
 ਮਾਓ ਦੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 20/-
 ਗਿਆਨ ਸਾਗਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ/ ਸੰਘਾ. ਮਿੱਤਰ 20/-
 ਚਿੰਨੀਆਂ ਲਿਖ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਈਆਂ 30/-
 ਬਾਬਾ ਰਮਦੇਵ ਤਰਕ ਦੀ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ/ ਮਿੱਤਰ 30/-
 ਸ਼ੰਕਾ ਨਵਿਰਤੀ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 50/-
 ਬੇਗਾਨੀ ਧਰਤੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 40/-
 ਜੋਤਿਸ਼ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ/ ਮਨਜੀਤ ਬੋਪਾਰਾਏ 20/-
 ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 15/-
 ਚੀਨੀਆਂ ਭੂਤ ਇੰਜ ਭਜਾਏ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 15/-
 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 20/-
 ਰੱਬਾਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤੀ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 20/-
 ਮੈਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 40/-
 ਰੱਬ ਕਦੋਂ, ਕਿੱਥੇ ਤੇ ਕਿਵੇਂ?/ ਰਾਜਾ ਰਾਮ 20/-
 ਕਿਹੜਾ ਗੁਰੂ, ਕਿਹੜੀ ਮੁਕਤੀ?/ ਰਾਜਾ ਰਾਮ 40/-
 ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹੋਕਾਂ/ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ 60/-
 ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਨਹੇ/ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ 60/-
 ਫਿਰ ਸੁਲਹੇ ਨਾ ਚੰਗਿਆੜੀ/ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ 40/-
 ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਦਰਸ਼ਨ/ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ 30/-

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕਾਵਿ ਵਿਅੰਗ/ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ 30/-
 ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰਹੱਸ/ ਜ਼ੋਮਜ਼ ਰਾਂਡੀ 150/-
 ਸਤਯੰਗ ਤੋਂ ਕਲਯੰਗ ਤੱਕ/ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਬਰਗਾੜੀ 20/-
 ਨੀਲੀ ਛਤਰੀ/ ਅਮਰਜੀਤ ਢਿੱਲੋਂ 30/-
 ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਾਰਤਾ/ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ 80/-
 ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਬੋਲੀਆ/ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਸ਼ਰਮਾ 15/-
 ਜੋਤਿਸ਼ ਅਤੇ ਤਾਂਤ੍ਰਿਕ/ ਡਾ. ਆਰ. ਜੇ ਸਿੰਘ 30/-
 ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕਾਵਿ ਵਿਅੰਗ/ ਅਮਰਜੀਤ ਢਿੱਲੋਂ 30/-
 ਗੋੜ ਚੁਰਾਸੀ ਦਾ/ ਗੁਰਚਰਨ ਨੂਰਪੁਰ 30/-
 ਕੀ ਝੂਠ ਕੀ ਸੱਚ/ ਗੁਰਚਰਨ ਨੂਰਪੁਰ 40/-
 ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ/ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਬਰਗਾੜੀ 30/-
 ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਰਗਾੜੀ/ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਬਰਗਾੜੀ 50/-
 ਦਰਸ਼ਨ ਪਰੰਪਰਾ/ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਖੱਲ 50/-
 ਇੰਗਰਸੋਲ ਦੇ ਅਨਮੋਲ ਬਚਨ/ ਸੰਘਾ. ਅਮਿੱਤ 40/-
 ਵਾਸਤੂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕੌਰਾ ਝੂਠ/ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਧੌਲਾ 40/-
 ਆਤਮਾ ਮੁੜਜਨਮ ਤੇ ਅਦਾਲਤ/ ਸੀਮਾ ਸਬਲੋਕ 40/-
 ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਬ/ ਰਣਜੀਤ ਝਨੇਰ 30/-
 ਤਰਕਵਾਰਤਾ/ ਰਣਜੀਤ ਝਨੇਰ 50/-
 ਧੁੱਪਦੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦਾ ਸੰਵਾਦ / ਮੀਤ ਖੱਟੜਾ 20/-
 ਓਪਰੀ ਕਸਰ/ ਸਰਬਜੀਤ ਉੱਪਲਾ 40/-
 ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਬਾਬਾ/ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ 30/-
 ਨਾਸਟੇਡਰਮਸ ਬੇਨਕਾਬ/ ਜੋਮਜ਼ ਰੋਡੀ 150/-
 ਕੋਵੂਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ?/ ਐਂਡਾਮੋਰੂਕ 35/-
 ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਤੇ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ/ ਡਾ. ਦੀਪਤੀ 20/-
 ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ/ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ 30/-
 ਰਜਨੀਸ਼ ਬੇਨਕਾਬ/ ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ 30/-
 ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ?/ ਗਰੀਨ ਇੰਗਰਸੋਲ 10/-
 ਕਸਰਾਂ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 30/-
 ਧਰਮ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ/ ਰਣਜੀਤ ਝਨੇਰ 50/-
 ਬੋਦੀ ਵਾਲੇ ਤਾਰੇ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 30/-

*** ਹਿਪਨੋਟੀਜ਼**
 ਹਿਪਨੋਟਿਜ਼ਮ ਕੀ, ਕਿਉਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ??/ ਤਲਵਾਰ 10/-
 ਹਿਪਨੋਟਿਜ਼ਮ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ/ ਟੀ. ਐਸ. ਰਾਓ 25/-
 ਹਿਪਨੋਟਿਜ਼ਮ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਖੀਏ?/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 20/-
*** ਜਾਦੂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ**
 ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਦੂਗਰ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 20/-
 ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਜਾਦੂਗਰ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 30/-
 ਸਟੇਜ ਦੇ ਜਾਦੂ/ ਨਰਿੰਦਰ 30/-
 ਨੰਨ੍ਹਾ ਜਾਦੂਗਰ/ ਨਰਿੰਦਰ 20/-
 ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਦਿਮਾਗੀ ਕਸਰਤਾਂ / ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 20/-
 ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਕਾਸ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ?/ ਮਿੱਤਰ 20/-
 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜਾਦੂ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 30/-
 ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਦੂਗਰ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 20/-
 ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਪਿੱਛੇ ਵਿਗਿਆਨ/ ਬੀ. ਪ੍ਰੇਮਾਨੰਦ 25/-
 ਰੋਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 30/-
*** ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ**
 ਕਣ-ਕਣ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 15/-
 ਮਾਦੇ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ ਤੱਕ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 10/-
 ਮਨੋਰੰਜਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਗਿਆਨ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 20/-
 ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ/ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 20/-
 ਖੇਡ ਖੇਡ 'ਚ ਵਿਗਿਆਨ/ ਬਰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ 20/-
 ਜੱਗ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸੱਚ/ ਅਮਰਜੀਤ ਢਿੱਲੋਂ 20/-

ਧਰਮ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ/ ਡਾ. ਸੁਰੇਸ਼ ਰਤਨ 40/-
 ਫਸਲਾਂ ਕਹਿਣ ਕਹਾਣੀ/ ਦੇਵਿੰਦਰ ਮੇਵਾੜੀ 30/-
 ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ/ ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ 30/-
 ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ/ ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ 50/-
 ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ/ ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ 50/-
 ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਰਹੱਸ/ ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ 50/-
 ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ/ ਅਮਨ ਰਣਜੀਤ 30/-
 ਗ੍ਰਹਿਣਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 30/-
 ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ/ ਰਸਲ 40/-
 ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖੀਏ/ ਬਲਜਿੰਦਰਪਾਲ 30/-
 ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ/ ਗਗਨਦੀਪ ਝਨੇਰ 30/-
 ਵਿਗਿਆਨ ਹੀ ਵਿਗਿਆਨ/ ਸਰਜੀਤ ਤਲਵਾਰ 15/-
*** ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੁਵਾਦਤ ਪੁਸਤਕਾਂ**
 ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ/ ਸਿਗਮੰਡ ਫਰਾਇਡ 50/-
 ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ, ਇਸ ਭਰਮ ਦਾ ਭਵਿੱਖ 50/-
 ਪੈਂਗਬਰ ਮੁਸਾ ਤੇ ਇੱਕ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦ/ ਫਰਾਇਡ 40/-
 ਸਭਿਅਤਾ ਵਰ ਕਿ ਸਰਾਪ/ ਸਿਗਮੰਡ ਫਰਾਇਡ 50/-
 ਰਚਨਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 50/-
 ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਾਜ/ ਐਲ. ਐਚ. ਮੌਰਗਨ 150/-
 ਜੀਵ ਦੀ ਉਤਪਤੀ/ ਚਾਰਲਸ ਡਾਰਵਨ 150/-
 ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਉਤਪਤੀ/ ਚਾਰਲਸ ਡਾਰਵਨ 100/-
 ਮਨੁੱਖ ਮਹਾਂਬਲੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ 100/-

*** ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਾਹਿਤ**

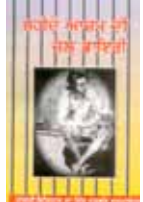
ਸ਼ੁਗਰ ਰੋਗ/ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ	10/-
ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ/ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ	10/-
ਕੈਂਸਰ/ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ	10/-
ਏਡਜ਼/ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ	10/-
ਉਦਾਸੀ ਰੋਗ/ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ	10/-
ਮਿਰਗੀ ਰੋਗ/ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ	10/-
ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ/ਡਾ. ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ	30/-
ਤੰਦਰੁਸਤ ਕਿਵੇਂ ਰਹੀਏ/ਡਾ. ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ	30/-
ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ/ਡਾ. ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ	25/-

ਸਿਹਤ ਫੁਲਵਾੜੀ/ਡਾ. ਅਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ	50/-
ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ/ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ	10/-
ਅੱਰਤ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ/ਡਾ. ਮੋਹਨ	30/-
ਸੁਖਾਵੇਂ ਪਿਆਰ ਸਬੰਧ/ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ	30/-
ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਚਿਾਰਗ/ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ	60/-
ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ	100/-
ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ	100/-
ਆਉ ਸੋਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣੀਏ/ਡਾ. ਮੋਹਣ	30/-
ਫੈਲ ਰਹੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਏਡਜ਼/ਡਾ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ	40/-
ਬਾਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ/ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਰਨਾਲਾ	30/-

*** ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਕਿਤਾਬਾਂ**

ਮੈਂ ਨਾਸਤਿਕ ਕਿਉਂ ਹਾਂ/ਭਗਤ ਸਿੰਘ	5/-
ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਚਾਰ/ਸਾਵਲਾ ਰਾਮ	10/-
ਸ਼ਹੀਦ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਅਜ਼ਾਦ / ਸ਼ਿਵ ਵਰਮਾ	10/-
ਸ਼ਹੀਦ ਰਾਜਗੁਰੂ / ਸ਼ਿਵ ਵਰਮਾ	10/-
ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ/ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ	10/-
ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ/ਵਿਸ਼ਵਭਾਰਤੀ	10/-
ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ/ਕਮਲੇਸ਼ ਮੋਹਨ	10/-
ਗਾਂਧੀ ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੱਕ/ਬਲਵੀਰ ਚੰਦ	10/-
ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਾਸਤਿਕਤਾ/ਅਮਰਜੀਤ ਸੂਫੀ	20/-
ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ/ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਸਾਸਤਰੀ	30/-
ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਵਿਰਸਾਤ/ਭਗਵਾਨ, ਸਦਾਸਿਵ	40/-
ਕਿੱਸਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ/ਪ੍ਰੋ. ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ	40/-
ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ੋਲੂ ਡਾਇਰੀ/ਸੱਤਯਮ ਵਰਮਾ	50/-
ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਸੰਗ/ਸ਼ਿਵ ਵਰਮਾ	50/-
ਸਾਮਰਾਜੀ ਪੌਸ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ/ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ	150/-
ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ	40/-
ਜੀਵਨ ਤੇ ਰਚਨਾ ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ/ਡਾ. ਕੋਮਲ	50/-

*** ਇਨਕਲਾਬੀ ਨਾਵਲ**

ਪਰਬਤੋਂ ਭਾਰੀ ਮੌਤ (ਨਾਵਲ)/ਅਨਿਲ ਵਾਰਵੇ	15/-
ਤੋਤੋਚਾਨ (ਨਾਵਲ)/ਤੇਤਸੁਕੋ ਤੁਰੇਯਾਂਗੀ	20/-
ਜਦੋਂ ਖੇਤ ਜਾਗੇ (ਨਾਵਲ)/ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ	20/-
ਚਮਕਦਾ ਲਾਲ ਸਿਤਾਰਾ (ਨਾਵਲ)/ਲੀ ਸਿਨਤੀਅਨ	20/-
ਮੱਛੀ ਤੇ ਪਾਣੀ (ਚੀਨੀ ਨਾਵਲ)/ਚੈਨ ਤੈਂਗ ਕੀ	20/-
ਜੋ ਹਾਰੇ ਨਹੀਂ (ਨਾਵਲ)/ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ	300/-
ਜੰਗਲਨਾਮਾ/ਸਤਨਾਮ	60/-
ਬਾਲ ਸਿਪਾਹੀ (ਚੀਨੀ ਨਾਵਲ)/ਸ਼ੀ ਕੁਆਂਗ ਯਾਓ	30/-
ਮਾਸਟਰ ਸਾਹਿਬ/ਮਹਾਂਸ਼ਵੇਤਾ ਦੇਵੀ	30/-
ਸੱਚ ਦਾ ਝੰਡਾ/ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੜਪਿੰਡੀਆ	20/-
ਪਵਿੱਤਰ ਸੂਲੀ/ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੜਪਿੰਡੀਆ	20/-
ਤਾਰੀਖ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇਗੀ/ਕੁੱਕੜਪਿੰਡੀਆ	20/-
ਤਾਰੀਖ ਰੋ ਨਾ ਸਕੀ/ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੜਪਿੰਡੀਆ	20/-
ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ/ਜੁਲੀਅਸ ਫੀਚਕ	50/-
ਨੀਲੇ ਪੱਤਰੇ/ਇਮਾਨੁਅਲ ਕਜ਼ਾਕੋਵਿਚ	50/-

*** ਇਨਕਲਾਬੀ ਗੀਤ**

ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਗੀਤ	20/-
ਪਾਸ਼ ਦੀ ਚੋਣਵੀਂ ਕਵਿਤਾ/ਅਵਤਾਰ ਪਾਸ਼	40/-
ਗੁੰਜ ਬਗਾਵਤ ਦੀ/ਜਸਦੇਵ ਲਲਤੋਂ	80/-
ਉੱਠੋ ਨੌਜਵਾਨੋਂ/ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੌਰਪਾਲ	30/-
ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਬੁੱਕਲ 'ਚੋਂ (ਗੀਤ)/ਮਿੰਦਰਪਾਲ ਭੱਠਲ	30/-
ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ/ਦਰਸ਼ਨ ਭੱਤਨਾ	25/-
ਸੂਰੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਦਾ ਯਾਰ ਜੈਮਲ ਪੱਡਾ/ਤਜਿੰਦਰ	50/-
ਨਕਸਲੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ/ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ	50/-
ਛੱਲਾਂ ਲਹਿਰ ਦੀਆਂ/ਜਸਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਲਤੋਂ	30/-

*** ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਾਰਤਕ**

ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੁਕਤੀ ਸੰਘਰਸ਼/ਨੌਜਵਾਨ ਦਸਤਾ	30/-
ਸੂਹੀ ਸਵੇਰ/ਸਵੈ ਸਾਚੀ	30/-
ਮਿਥਿਹਾਸ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਦਾਰਥਵਾਦ	30/-
ਸਿੱਖ ਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ/ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ	80/-
ਕਲਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਨਕਸਲੀ ਸਰੋਕਾਰ/ਪਵਾਨਾ	40/-
ਇਨਕਲਾਬੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਨਿਹਰੀਪੰਨੇ	50/-
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਕਸਲਬਾੜੀ ਲਹਿਰ/ਪਰਵਾਨਾ	40/-
ਰੁਸੀ ਬਾਲ ਕਹਾਣੀ 'ਲਾਖੀ'/ਅਨੰਤ ਚੋਖਵ	20/-
ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ/ਫਰੈਡਰਿਕ ਡਗਲਸ	20/-
ਪ੍ਰੋ. ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਲੇਖ	60/-
ਗੁਲਾਮੀ ਵਾਲੀ ਜੂਨ ਬੁਰੀ/ਗੁਰਚਰਨ ਜੈਤੋਂ	50/-
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ/ਸਵੈ ਸਾਚੀ	20/-
ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿਓ/ਸਵੈ ਸਾਚੀ	20/-

*** ਇਨਕਲਾਬੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ**

ਜੀਵਨ ਸੰਗਰਾਮ/ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਭਕਣਾ	30/-
ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਸਮਾਉ/ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਨੱਤ	150/-
ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ/ਤੇਜਵੰਤ ਮਾਨ	30/-
ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲੀਆ	20/-
ਦੇਸ਼ ਭਗਤ-ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਚਮਕ/ਬਲਵੀਰ	20/-
ਡਾਇਰੀ ਬਾਬਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਉਸਮਾਨ/ਪ੍ਰੋ. ਵਡੈਚ	50/-
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ/ਬਲਬੀਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ	50/-
ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਜਵਾਲਾ ਸਿੰਘ/ਬਲਵੀਰ ਪਰਵਾਨਾ	30/-
ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਯੋਧਾ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤਰਕ	50/-
ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਬੂਝਾ ਸਿੰਘ/ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ	300/-
ਗਦਰੀ ਬਾਬਾ ਦੁਲਾ ਸਿੰਘ/ਜਰਨੈਲ ਅੱਚਰਵਾਲ	30/-
ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧਾ ਮੈਡਮ ਕਾਮਾ/ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ	40/-
ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਾਗਰ : ਪਾਸ਼/ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੰਘੂ	400/-
ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼/ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ	200/-

*** ਹੋਰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪੁਸਤਕਾਂ**

ਤਾਮਿਲ ਗੁਰਿਲਿਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ/ਹਰਜਿੰਦਰ	50/-
ਕੁਠਾਲਾ ਕਾਂਡ/ਬਲਵੀਰ ਚੰਦ ਲੌਂਗੋਵਾਲ	10/-
ਸੰਗਰਾਮੀ ਪਿੰਡ/ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅੱਚਰਵਾਲ	60/-
ਕਿਊਬਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ/ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੀਤ ਟਿਵਾਣਾ	70/-
ਸਿੱਖ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਖ਼ਤ/ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ	30/-
ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਇਰਾਕ ਜੰਗ/ਬਲਜਿੰਦਰ	20/-
ਸਮਕਾਲ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ/ਬਲਵਿੰਦਰ	70/-
ਜਿੱਤਾਂਗੇ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ/ਮਣੀਮਾਲਾ	50/-
ਭਾਰਤੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪੰਜ ਵਰ੍ਹੇ/ਮੇਰੀ ਟਾਈਲਰ	80/-
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਹਰਲਾ/ਇੰਦਰਜੀਤ ਨੰਦਨ	40/-
ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕੌਮੀਅਤ ਤੇ ਜ਼ਰੋਰੀ ਸਵਾਲ/ ਬਰਸਟ	50/-
ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਦੇ ਫੁੱਲ/ਐਦਤਾ ਮਾਰਿਸ	65/-
ਗਾਥਾ ਕਿਸ਼ਨਗੜ੍ਹ/ਦੇਸ ਰਾਜ ਫਾਜ਼ਲੀ	30/-
ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਰਵਟ/ਗੁਰਮੇਲ ਬੌਡੇ	50/-

‡ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪੁਸਤਕਾਂ	
‡ ਤੋਤੋਚਾਨ/‡ ਤੋਤਸੁਕੋ ਤੁਰੋਯਾਂਗੀ	20/-
ਗੁਲੀਵਰ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ/ਜੋਨਾਥਨ ਸਵਿਫਟ	15/-
ਮਾਲਵਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ/ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ	30/-
ਬਾਲ ਚਿਰਾਗ/ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ	15/-
ਸੁਨਿਹਰੀ ਭਵਿੱਖ/ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ	25/-
ਸੀਰਤ ਨਾਮਾ/ਨਵਰਾਗੀ ਘੁਗਿਆਣਵੀ	25/-
ਗਨੇਰੀਆਂ/ਨਵਰਾਗੀ ਘੁਗਿਆਣਵੀ	40/-
ਆ ਜਾ ਮੇਰਾ/ਸੁਲਖਣ ਮੀਤ (ਪ੍ਰੋ.)	30/-
ਲੋੜ ਕਾਢ ਦੀ ਮਾਂ/ਸੁਲਖਣ ਮੀਤ (ਪ੍ਰੋ.)	20/-
ਖੰਡ ਖਿਡਾਉਣੇ/ਸੁਲਖਣ ਮੀਤ (ਪ੍ਰੋ.)	20/-
ਮੋਟੇ ਆਂਟੀ/ਸੁਲਖਣ ਮੀਤ (ਪ੍ਰੋ.)	30/-
ਜਲਵਾ ਰੁੱਤਾਂ ਦਾ/ਸੁਲਖਣ ਮੀਤ	20/-
ਮੇਰਾ ਸਕੂਲ/ਤਰਸੇਮ ਮਹਿਤੋ	30/-
ਜੈਜੀਨਾਮਾ/ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ	30/-
ਮੇਰਾ ਬਸਤਾ/ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ	30/-
ਕਾਵਿ ਪਗੜੇ/ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ	20/-
ਘਰ ਦੀ ਰੋਣਕ/ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ	30/-
ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ/ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ	30/-
ਸਾਡੇ ਦੋਸ਼ਭਗਤ/ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ	30/-
ਨਮੋਲੀਆਂ/ਨਵਰਾਗੀ ਘੁਗਿਆਣਵੀ	30/-
ਬੱਚੇ ਮਨ ਦੇ ਸੱਚੇ/ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਮੋਹੀ	50/-
ਹੀਰੇ ਪੁੱਤਰ ਮਾਵਾਂ ਦੇ/ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ	30/-
ਸਾਡਾ ਸਕੂਲ/ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ	50/-
ਮਾਸਮ/ਨਵਰਾਗੀ ਘੁਗਿਆਣਵੀ	40/-
ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਵਿਗਿਆਨ/ਪ੍ਰੋ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਚਾਹਲ	50/-
ਸਾਡੇ ਅਧਿਆਪਕ/ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ	30/-
‡ ਟੈਕਨੀਕਲ	
ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਾਰੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ/ਸੀ.ਪੀ.ਕੰਬੋਜ	50/-
ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ?/ਇੰਜ.ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ	50/-
ਮਸਤਾਨਾ ਮੋਟਰ ਮਿਸਤਰੀ/ਪ੍ਰੋਮ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ	40/-
ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਕਿਵੇਂ ਜਾਈਏ/ਜਤਿੰਦਰ ਪੰਜਤੂਰੀ	40/-
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਧਿਆਪਨ/ਪ੍ਰੋ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ	70/-
ਅਮਰੀਕਾ ਕਿਵੇਂ ਜਾਈਏ/ਜਤਿੰਦਰ ਪੰਜਤੂਰੀ	50/-
ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੌਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਕਿਵੇਂ	80/-
ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ/ਸੀ.ਪੀ. ਕੰਬੋਜ	20/-
ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ/ਸੀ.ਪੀ. ਕੰਬੋਜ	20/-
ਕੰਪਿਊਟਰ/ਸੀ.ਪੀ. ਕੰਬੋਜ	20/-
ਰੋਬੋਟ/ਸੀ.ਪੀ. ਕੰਬੋਜ	20/-
ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ/ਸੀ.ਪੀ. ਕੰਬੋਜ	20/-
ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ-2005	20/-
ਆਓ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿੱਖੀਏ/ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ	50/-
ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾਅ/ਰਣਜੀਤ	60/-
ਜਨਰਲ ਨਾਲਿਜ/ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਵਾਰਵਲ	50/-
‡ ਡਾ. ਅਜੀਤਪਾਲ ਐਮ. ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ	
ਅਜੋਕਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬੇਨਕਾਬ	50/-
ਸਾਮਰਾਜੀ ਝੱਖੜ	80/-
ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਭਾਵ	70/-
ਸਾਮਰਾਜੀ ਜੋਕਾਂ	100/-
ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ	100/-
ਕਿਵ ਕੁੜੇ ਤੁਣੇ ਪਾਲਿ	100/-
ਜੈਜੀਰਾਂ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨਕਸ਼	100/-
ਵਪਾਰੀਕਰਨ ਦੇ ਦੁਪ੍ਰਭਾਵ	100/-
ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਕਾਸ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨਤਕਸ਼	100/-
ਪੰਜੀਵਾਦ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਜਰੂਰੀ	100/-
ਕੋਟਿਹਰੇ 'ਚ ਰਾਜਨੀਤੀ	100/-

200 ਰੁਪੈ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਿਗਵਾਉਣ 'ਤੇ ਡਾਕ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ

‡ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ	
ਆਜ਼ਾਦ ਔਰਤ	50/-
ਆਦਮ ਜਾਤ ਦਾ ਮਸਲਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ	70/-
ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਿਰਸਾ	70/-
ਵਾਰ ਮਲੂਹ ਦੀ ਮਹਲਾ੧ ਅਤੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ	100/-
ਵਾਰ ਮਾਝ ਅਤੇ ਸਿਧ ਗੋਸਟਿ	100/-
‡ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗਾਂਧੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ	
ਤਾਂਬੇ ਦਾ ਰੋਗ	20/-
ਮੌਤ ਦਰ ਮੌਤ	30/-
ਬੰਦ ਗਲੀ ਦੇ ਬਸਿੰਦੇ	30/-
ਰੱਤਾ ਥੋਹ	30/-
ਘਰਕੀਣ	30/-
ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਮੁੱਲ	30/-
ਅਰਥਾਤ	30/-
ਇਤਫ਼ਾਕ	30/-
ਜੁਆਬ ਦੇਹ ਕੌਣ	30/-
ਤੁਰਦਿਆਂ ਤੁਰਦਿਆਂ	30/-
ਮਲਵਈ ਸਭਿਆਚਾਰ	30/-
ਪੰਜਾਬੀ ਦਿੱਖ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ	30/-
ਫਲੋਰੰਜਨੀ ਦੇ ਫੁੱਲ	25/-
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੋਗਾਤ	50/-
‡ ਨਾਵਲ	
ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਰੰਗ/ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਮੋਸ਼	15/-
ਕਰਜ਼ਈ ਸੁਪਨੇ/ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਮੋਸ਼	25/-
ਕੋਲਿਆਂ ਦੇ ਦਲਾਲ/ਕੌਰ ਚੰਦ ਰਾਹੀ	20/-
ਵਾ ਵਰੋਲੇ/ਬੀਰ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ	25/-
ਵਿੰਗ ਤੜਿੰਗੇ ਰਾਹ/ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ	40/-
ਸ਼ਰੀਕ/ਨਛੱਤਰ ਝੁਟੀਕਾ	30/-
ਕਾਤਿਲ ਕੌਣ (ਜਸ਼ਸੀ ਨਾਵਲ)/ਰਮਨਪਾਲ ਰਿਸ਼ੀ	20/-
ਇੱਕ ਸੀ ਸਰੀਫ਼ਾਂ/ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਦਰਦ	20/-
...ਤੇ ਲਹੂ ਵਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ/ਡਾ. ਬਿੱਲੂ ਹਾਏਸਰ	30/-
ਮਰਜੀਵੜਾ/ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ	150/-
ਗਲੀ ਨੰ: 4/ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਨੂਰ	50/-
ਰਾਹੂਕੇਤੂ/ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ	40/-
ਪਾਪੀ/ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਨੂਰ	20/-
ਸਰਕਲ/ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿਰਜੀ	30/-
ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਪੁਤਲਾ/ਧਰਮਿੰਦਰ ਬਾਵਾ	50/-
ਬਲਦੇ ਸ਼ਿਵਿਆਂ ਦਾ ਸੇਕ/ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ	100/-
ਕੌਣ ਜਿੱਤਿਆ/ਹਰਚੰਦ ਗਿੱਲ ਮਿਆਣੀ	30/-
ਪਿੱਪਲ ਵਾਲਾ ਮੋੜ/ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ	40/-
ਜੱਟ ਦੀ ਜੂਨ/ਡਾ. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ	20/-
ਰੂਪ ਦੇ ਰੰਗ/ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ	40/-
ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤੱਕ/ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ	30/-
ਚਿਹਰੇ/ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ	100/-
‡ ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ	
ਡੰਗ ਅਤੇ ਚੋਭਾਂ/ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ	10/-
ਪਰਵਾਸੀ ਧੰਦੇ/ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ	10/-
ਮੇਰੇ ਸ਼ਾਗਿਰਦ/ਕੁਲਵੰਤ ਰਾਏ ਸ਼ਰਮਾ	20/-
ਟੋਟਕੇ ਭੰਡਾਂ ਦੇ/ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ	40/-
ਹੌਰ ਫਿਰ/ਨਿਰੰਜਨ ਸ਼ਰਮਾ	30/-
ਚੱਲ ਗਿਆ ਤੀਰ ਨਹੀਂ ਤੁੱਕਾ/ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ	20/-
ਰੋਵਤੁ ਜਾਇ ਸੁ ਹਸੈ/ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਗਿਆਨੀ	15/-
ਮਸਲਾ ਲਟਕ ਗਿਆ/ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ	40/-
ਹੱਸੇ ਪੈਥੀ/ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ	30/-

*** ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ**
 ਮੇਰੀ ਡੈਨਮਾਰਕ ਫੇਰੀ/ਕੇ. ਐਲ. ਗੋਇਲ 20/-
 ਮੇਰੀ ਧਰਤੀ ਮੇਰੇ ਲੋਕ(ਭਾਰਤ ਯਾਤਰਾ)/ਰਾਮ ਮੂਰਤ 25/-
 ਪ੍ਰਿਥਕਰਮਾ (ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਯਾਤਰਾ) 15/-
 ਗੌਤਮ ਦੀ ਗੋਦ (ਨਿਪਾਲ ਯਾਤਰਾ) 15/-
 ਪਤਾਲ (ਅਮਰੀਕਾ ਕਨੈਡਾ ਯਾਤਰਾ) 30/-
 ਦੀਰਾ ਟਾਵਰ (ਭੂਬਈ ਯਾਤਰਾ)/ਰਾਮ ਮੂਰਤ ਸਿੰਘ 30/-
 ਪੁਰਬੀ ਬੁਹਾ (ਸਿੰਘਪੁਰ ਯਾਤਰਾ)/ਰਾਮ ਮੂਰਤ ਸਿੰਘ 30/-
 ਪੈਂਥਰ ਬੋਲਦੇ ਹਨ/ਰਾਮ ਮੂਰਤ ਸਿੰਘ 40/-
 ਬੇਗਾਨੀ ਧਰਤੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕ/ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ 40/-
 ਧਰਤੀ ਦੇ ਆਰ ਪਾਰ /ਮੰਗਤ ਕੁਲਜਿੰਦ 30/-
 ਵੱਖਰੀ ਧਰਤੀ ਵੱਖਰੇ ਲੋਕ/ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ 30/-
 ਮੇਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ/ਨਿੰਦਰ ਘੁਗਿਆਣਵੀ 30/-
 ਅੱਖੀਂ ਦੇਖ ਨਾ ਰੱਜੀਆਂ/ਨਿਰਪਾਲ ਜਲਾਲਦੀਵਾਲ 30/-
 ਸੁਨਹਰੀ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ/ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ 30/-

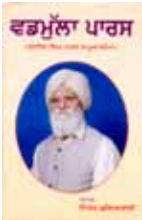
*** ਜੀਵਨੀਆਂ**
 ਵਡਮੁੱਲਾ ਪਾਰਸ/ਨਿੰਦਰ ਘੁਗਿਆਣਵੀ 50/-
 ਧਰਤੀ ਪੁੱਤਰ/ਵਿਜੈ ਬੰਬੋਲੀ 50/-
 ਠਰੀ ਚਾਨਣੀ ਦਾ ਗੀਤ/ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ 30/-
 ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲ ਦਾ ਗਾਇਕੀ ਸਫ਼ਰ 30/-
 ਪਰਜਾ ਮੰਡਲ ਦਾ ਜਾਂਬਾਜ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ 50/-
 ਜਿੰਨੀ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂ ਤੁਰਿਆ/ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ 50/-
 ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ/ਨਿੰਦਰ ਘੁਗਿਆਣਵੀ 30/-
 ਟੁਸੇ ਦੀ ਟਹਿਕ/ਸੀ. ਮਾਰਕੰਡਾ 150/-
 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਗੀ ਫੁੱਲ/ਬਲਜਿੰਦਰ ਮਾਨ 50/-
 ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਬਹਾਦਰਪੁਰ/ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ 60/-

ਭਾਈ ਰੂਪ ਚੰਦ ਜੀ/ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ 100/-
 ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਸਹਿਰਾਈ/ਨਿੰਦਰ ਘੁਗਿਆਣਵੀ 50/-
 ਸਤਰੰਗੀ ਸਿਆਸਤ/ਜਗਸੀਰ ਪੰਥੀ 50/-
 ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਸ਼ੱਕਰ ਗੰਜ/ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਮੀਤ ਟਿਵਾਣਾ 50/-
 ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਚਾਨਣ ਦੀ ਲੋਅ-ਡਾ. ਰਮੇਸ਼/ਰਣਜੀਤ 150/-
 ਭਾਈ ਰੂਪ ਚੰਦ/ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ 100/-
 ਝੱਖੜਾਂ 'ਚ ਵਗਦਾ ਦਰਿਆ/ਰਣਜੀਤ ਪ੍ਰੀਤ 100/-
 ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸ/ਸਵਰਣ ਟਹਿਣਾ 150/-
 ਜੀਵਨੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ/ਗੁਰਚਰਨ ਕੌਰ 125/-
 ਹਰਦਿਆਲ ਚੰਦ ਜੈਦਕਾ/ਤੋਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀਨਾ 100/-

*** ਕੁਟੇਸ਼ਨਾਂ**
 ਵਿਚਾਰ ਦਰਸ਼ਨ/ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ 30/-
 ਕਤਰਾ ਕਤਰਾ ਸਮੁੰਦਰ/ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ 40/-
 ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਿਰਨਾਵੇਂ/ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ 40/-

*** ਨਾਟਕ**
 ਸੱਤੀ ਵੀਹੀਂ ਸੌ/ਪ੍ਰੋ. ਸਰਬਜੀਤ 20/-
 ਸੂਰਜ ਭੁੱਬਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ/ਜੋਗੇ ਭੰਗਲ 15/-
 ਸੀਤਾਇਣ/ਡਾ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੈਨੀ 20/-
 ਗਾਥਾ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ/ਹਰਨੇਕ ਚੌਧਰੀ 40/-
 ਸਜਾ ਸੱਚ ਨੂੰ/ਬਾਰੂ ਸਤਵਰਗ 20/-
 ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੋਗ ਮੈਚ ਤੇ/ਗੁਰਚਰਨ ਚਪਰਚੜੀ 50/-

*** ਸੱਭਿਆਚਾਰ/ਕਵੀਸ਼ਰੀ**
 ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ/ਮਾਲੜੀ 30/-
 ਮਾਡਰਨ ਜੁਗਨੀ/ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਗਰ 30/-
 ਮੇਰੀ ਮਿੱਟੀ ਮੇਰੇ ਲੋਕ-ਪਿੰਡ ਖੁੱਡੀ ਕਲਾਂ/ਰਾਮਸੁਰੂਪ 30/-
 ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਮਾਰਤੰਡ/ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਵਾਲ 600/-
 ਸਿੱਖੀ ਕਾਵਿ/ਬਾਬੂ ਰਜਬ ਅਲੀ 280/-

ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਫ਼ੋਨ ਰਾਹੀਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੰਗਵਾਓ

*** ਕਹਾਣੀਆਂ**
 ਕਣੀਆਂ/ਰਾਮ ਮੂਰਤ ਸਿੰਘ 10/-
 ਕਿਉੜੇ ਦੀ ਮਹਿਕ/ਚੇਤਨ ਸਿੰਘ 20/-
 ਨਿਰਾਲਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ 30/-
 ਇਤਹਾਸ ਦੇ ਖਾਲੀ ਪੰਨੇ/ਨਿੰਦਰ ਘੁਗਿਆਣਵੀ 30/-
 ਸੁਪਨੇ ਤੇ ਸੰਤਾਪ (ਅਮਰੀਕੀ ਕਹਾਣੀਆਂ) 50/-
 ਅਣਗੌਲੇ ਆਦਮੀ/ਗੁਰਮੇਲ ਮਡਾਹੜ 30/-
 ਕੱਚੇ ਕੋਠਿਆਂ ਦੇ ਵਾਸੀ/ਗੁਰਮੇਲ ਮਡਾਹੜ 30/-
 ਜਾਗਦੇ ਲੋਕ/ਗੁਰਮੇਲ ਮਡਾਹੜ 30/-
 ਧਰਤੀ ਲਹੂ ਲਹਾਣ/ਗੁਰਮੇਲ ਮਡਾਹੜ 30/-
 ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਹੈ/ਗੁਰਮੇਲ ਮਡਾਹੜ 30/-
 ਵਿਵਰਜਿਤ ਪੁਸਤਕ/ਸੁਲੱਖਣ ਮੀਤ (ਪ੍ਰੋ.) 30/-
 ਕੇਸ ਦੀ ਟਹਿਕ/ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂਰ 30/-
 ਅਹਿੰਸਾ/ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਟਹਿਣਾ 25/-
 ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ/ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ 50/-
 ਮਿਲਿ ਕੈ ਕਰਗ ਕਹਾਣੀਆ/ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ 50/-
 ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਲਾਸਾਂ/ਸੁਲੱਖਣ ਮੀਤ (ਪ੍ਰੋ.) 30/-
 ਦਾਨਾ ਦੁਸ਼ਮਣ/ਸੁਲੱਖਣ ਮੀਤ (ਪ੍ਰੋ.) 30/-
 ਸੁਵਣੀ ਸੁਣੀ ਕਹਾਣੀਆਂ/ਜਸਵੰਤ ਅਗਿਆਨੀ 20/-
 ਨਰਕ ਕੁੰਡ/ਅਜਮੇਰ ਸਿੱਧੂ 15/-
 ਢਲਦੀ ਦੁਪਹਿਰ/ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ 50/-
 ਅੱਲ੍ਹੇ ਜ਼ਖ਼ਮ/ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ 20/-
 ਬਦਲਦੀ ਸੋਚ/ਅਮਨ ਰਣਜੀਤ 10/-
 ਉਪਰਾ ਖੇਤ/ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ 30/-
 ਲੱਪ ਚਿਣਗਾਂ ਦੀ/ਸ਼ਿਵ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ 50/-
 ਕਾਹੀ ਵੱਢ/ਜੋਗੇ ਭੰਗਲ 50/-
 ਚਿੜੀਆਂ/ਪਰਮਜੀਤ ਪੰਮਾ ਪੋਟਰ 30/-
 ਲੇਖਾ/ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ 30/-
 ਪੰਥ ਪਿੰਜਰਾ ਦੇ ਪਰਵਾਸ/ਪ੍ਰੋ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ 100/-
 ਅਮਰ ਕਹਾਣੀਆਂ/ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ 50/-
 ਸਿਲਤ/ਸੁਰਿੰਦਰ ਬਰਾੜ 50/-
 ਆਦਿ ਅੰਤ/ਅਮਰ ਕੋਮਲ 100/-
 ਚੁੱਪ ਦੇ ਬੋਲ/ਭੁਪਿੰਦਰ ਜੈਤੋ 30/-
 ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ/ਡਾ. ਅਮਰ ਕੋਮਲ 50/-
 ਸੋਨ ਮਿਰਗ ਦੀ ਵਾਰਤਾ/ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ 50/-
 ਕਮਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ/ਪੁਰਾਣ ਸਿੰਘ ਜੰਬਰ 50/-
 ਖਰੀਆਂ ਖਰੀਆਂ/ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ 50/-
 ਹਾਰੀ ਜੰਗ ਦਾ ਨਾਇਕ/ਗੁਰਚਰਨ ਨੂਰਪੁਰ 30/-
 ਘੋੜੇ ਵਾਲਾ ਚੌਕ/ਅਮਰੀਕ ਤਲਵੰਡੀ 50/-
 ਗਮਾਂ ਦੀ ਪੰਡ/ਪ੍ਰਿ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ 50/-
 ਵਿਲਕਦੀ ਗਰੀਬੀ/ਪ੍ਰਿ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ 50/-
 ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਕਤਲ/ਡਾ. ਹਰੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ 70/-

ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਪੁਸਤਕ ਹੁਣ ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਫ਼ੋਨ ਕਰਕੇ ਵੀਪੀਪੀ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਸਾਡੇ ਨੰਬਰ ਹਨ :
01679-241744, 233244
ਨੋਟ : 200 ਰੁਪੈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ 'ਤੇ ਹੁਣ ਡਾਕ ਖਰਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ।

ਸੱਤਵਾਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਾਟਕ ਮੇਲਾ

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਕਾਈ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵੱਲੋਂ ਸੱਤਵਾਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਾਟਕ ਮੇਲਾ ਮਿਤੀ 21 ਸਤੰਬਰ 2010 ਅਮਰ ਪੈਲਿਸ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਸੁਭਾ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਨਾਟਕ ਮੇਲਾ ਹਰ ਸਾਲ ਇਸੇ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਆਗਮਨ ਪੂਰਬ 2010 ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲੋਕ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿਚ ਮੇਲਾ ਵੇਖਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਾਟਕ ਮੇਲਾ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਾਟਕ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ 10 ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਦੂ ਦੇ ਟਰਿਕ ਲਖਵਿੰਦਰ ਹਾਲੀ ਇਕਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਸਿਖਾਏ ਵੀ ਜਾਣਗੇ। ਮਾਸਟਰ ਮੇਘ ਰਾਜ ਰੱਲਾ ਇਸ ਮੇਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਮੁਲਾਪੁਰ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਨਾਟਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਡੋਹਕ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਕੋਰਿਓਗ੍ਰਾਫੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਮੰਚ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਜ਼ੀਰਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸਨਮਾਨ ਸਮਰੋਹ ਦੇ ਮੁਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸ: ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ ਭੇਂਟ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਬਾਦੇਵਾਲਾ, ਬਲਕਾਰ ਮੰਡ, ਸੁਭਾਸ਼ ਗਰੋਵਰ, ਗੁਰਦਿਤਾ ਸੰਧੂ, ਅਜੈਬ ਢੁੱਡੀ ਮੇਨ ਰੌਲ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਟਕ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕ ਸਟਾਲ ਵੀ ਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਹਾਲੀ ਫਰੀਦਕੋਟ)

ਮੂਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਭਵੂਤੀ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਚਮਤਕਾਰ ਦਾ ਹੋਇਆ ਪਰਦਾਫਾਸ਼

25-6-10 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲੋਕਲ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਈ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਭਵੂਤੀ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਗਾਂਧੀ ਨਗਰ ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਖੱਤੀ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਘਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਭਾਰਤ) ਜੋਨ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਨੇ ਇਕ ਪੜਤਾਲੀਆ ਟੀਮ ਬਣਾਈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਅਖੱਤੀ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਉਸ ਘਰ ਗਏ ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਖੱਤੀ ਚਮਤਕਾਰ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਖੁੱਲਾ ਚੈਲਿੰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਅਖੱਤੀ ਚਮਤਕਾਰ ਪਿੱਛੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ। ਸਾਡੇ ਚੈਲਿੰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਘਰ ਇਹ ਅਖੱਤੀ ਚਮਤਕਾਰ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮਾਫੀ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਅੱਗ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। **ਚਲਾਕੀ ਕੀ ਸੀ?** - ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੀ ਭੈਣ ਜੋ ਕਿ ਜਲੇਪਰ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ

ਸੀ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇਕ ਸਿਰਫੀ ਦੇ ਸ਼ਾਈ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਲਿਆਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਅਖੱਤੀ ਚਮਤਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੁੜੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਇਹ ਚਮਤਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਉਸਨੇ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਅੱਗੇ ਪਰਦਾ ਲਗਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਭੋਗ ਲਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਥਾਲੀ ਸਾਈ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਅੱਰਤ ਬੜੀ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਹੱਥ 'ਚ ਲਕੋਇਆ ਹੋਇਆ ਸੰਪੂਰ ਉਸ ਥਾਲੀ ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸੰਪੂਰ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਪਰਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦੀਵਾਰ ਕੋਲ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪਰਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਪਰਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸੰਪੂਰ ਥਾਲੀ ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਆਪ ਅੰਦਰ ਥਾਲੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਸਭ ਪੀ. ਟੀ. ਸੀ. ਨਿਊਜ਼ ਦੇ ਕੈਮਰਾਮੈਨ ਨੇ ਸਭ ਚਲਾਕੀ ਆਪਣੇ ਕੈਮਰੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਕਰ ਲਈ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਫੁਟਐਜ ਦਿਖਾਏ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਚਮਤਕਾਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਚਲਾਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨ।

- ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਭਾਰਤ), ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ

ਖੂੰਡੇ ਵਾਲਾ ਬਾਬਾ 25000/ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਫਰਾਰ

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਰਜਿ. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੇਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਚੱਕ ਕਲਿਆਣ ਨੂੰ, ਪਿੰਡ ਕਾਲੇਕੇ ਨੇੜੇ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਕਾਲੇਕੇ ਦੇ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਭਾਗੂ ਪੱਤੀ ਨੇੜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੰਗਾਰਾਮ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਵਿਖੇ ਖੂੰਡੇ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦੇਵੋਗੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਖੂੰਡੇ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁੱਲ 50000/- ਰੁਪਏ ਲਵਾਂਗਾ 25000/- ਰੁਪਏ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ 25000 ਰੁਪਏ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਵਾਂਗਾ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਆਦਮੀ ਮੰਨ ਗਏ ਅਤੇ ਖੂੰਡੇ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ 25000/- ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਬੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਇਸ ਕੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਟੋਆ ਪੁੱਟੋ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲਗਾਤਾਰ 10 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਅਤੇ ਵਿਹੜੇ ਨੂੰ ਪੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਖਜ਼ਾਨਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਗੂ ਪ੍ਰੇਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਇਸ ਖੂੰਡੇ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਖੁੱਲਾ ਚੈਲਿੰਜ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚੋਂ ਖਜ਼ਾਨਾ ਤਾਂ ਕੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕੱਢ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ ਖੂੰਡੇ ਵਾਲੇ ਇਸ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਰੱਖੀ ਸ਼ਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਦੇਵੇਗੀ।

- ਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਭਾਰਤ), ਮੁਕਤਸਰ

ਗੱਪ ਜਿੱਡਾ ਸੱਚ - 'ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ'

ਜੀ ਹਾਂ! ਗੱਲ ਉਸ ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸਦੀ ਬਰੀਕੀ ਬਾਰੇ ਸੁਣਕੇ ਸੱਚ ਵੀ ਗੱਪ ਵਰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। 'ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ' - ਉਹ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਚਾਹੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ, ਉਦਯੋਗ ਦੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਸਭ ਕਿਤੇ ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਕਰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਆਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਓ ਵੇਖੀਏ ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ। ਸਾਥੀਓ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਪ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਇਕਾਈ ਮੀਟਰ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹਾਂ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਲਗਭਗ ਸਾਡੇ ਮੰਜੇ (ਚਾਰਪਾਈ) ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਦਸਵਾਂ ਹਿੱਸਾ 'ਡੈਸੀ ਮੀਟਰ' ਲਗਭਗ ਹੱਥ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਂਗਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ, ਸੱਵਾਂ ਹਿੱਸਾ 'ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ' ਸਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਂਗਲ ਦੇ ਨਹੁੰ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਤੇ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਇਸਦੇ ਹਜ਼ਾਰਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਭਾਵ 'ਮਿਲੀਮੀਟਰ' ਬਾਰੇ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਪੈਂਸਿਲ ਨਾਲ ਖਿੱਚੀ ਲਾਈਨ ਦੀ ਮੋਟਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਮਿਲੀਮੀਟਰ (ਲਾਈਨ ਦੀ ਮੋਟਾਈ) ਦਾ ਹਜ਼ਾਰਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਲਈਏ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਈਕਰੋ ਮੀਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਮਾਈਕਰੋ ਮੀਟਰ ਦਾ ਫਿਰ ਅੱਗੇ ਹਜ਼ਾਰਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਵੇਗਾ 'ਨੈਨੋ ਮੀਟਰ' ਯਾਨੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮੀਟਰ ਦਾ ਦਸ ਲੱਖਵਾਂ ਹਿੱਸਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਵਾਲ ਦੀ ਮੋਟਾਈ ਵਿਚ 80,000 ਨੈਨੋ ਮੀਟਰ ਸਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਤਿਹਾਸ - ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਖੋਜ਼ਕ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਜਾਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1959 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਰਿਚਰਡ ਫੈਨਮੈਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਨੈਨੋ ਮੀਟਰ (1 ਮੀਟਰ ਦਾ 10 ਲੱਖਵਾਂ ਹਿੱਸਾ) ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਣਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। 'ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1974 ਈ: ਵਿਚ ਟੋਕਿਓ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਦਿਆਲਿਆ ਦੇ ਨੌਰੀਓ ਤਾਨੀਗੁਚੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਧ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਨਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਫੋਰਸਾਇਟ ਨੈਨੋਟੈਕ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਫਾਊਂਡਰ ਡਰੈਕਟਰ ਕੇ ਐਰਿਕ ਡ੍ਰੈਕਸਕਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

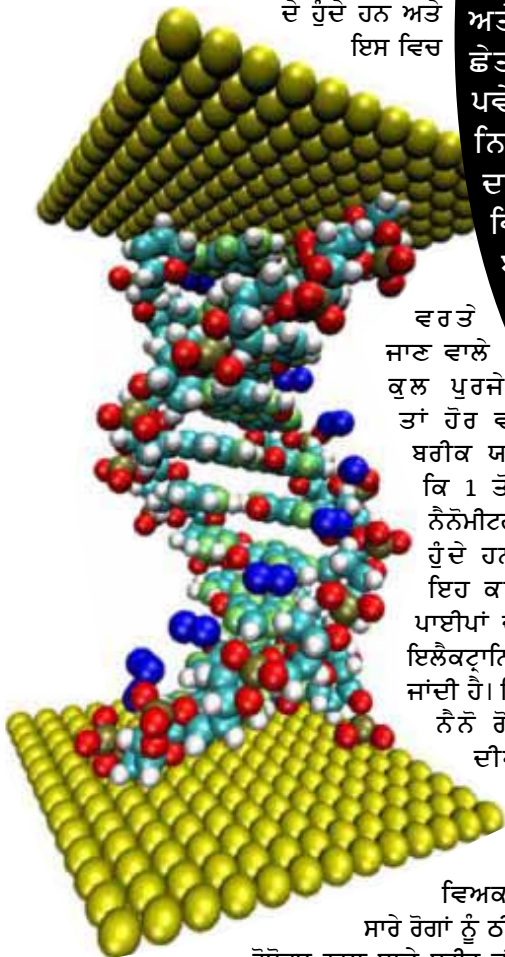
ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ - ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੀ ਖੋਜਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨੈਨੋ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਨੈਨੋ ਕਣ, ਨੈਨੋ ਪਾਈਪਾਂ ਅਤੇ ਨੈਨੋ ਪਾਊਡਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ।

ਦਵਾ ਉਦਯੋਗ - ਨੈਨੋ ਕਣਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਔਸ਼ਧ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਫਾਸਫੇਟ ਦੇ ਨੈਨੋ ਕ੍ਰਿਸਟਲਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਨਕਲੀ ਹੱਡੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਟੀਲ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਂਗਸਟਨ ਦੇ ਨੈਨੋ ਕਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਐਕਸ-ਰੇ ਗ੍ਰਾਫ ਅਤਿ ਉੱਤਮ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਤਕਨੀਕ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕਾਰਗਰ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਨੈਨੋ ਕਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਵੀ

ਸੁਖਾਲਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਉਚਜਾ ਦਾ ਖੇਤਰ - ਸਿਲੀਕਾਨ ਦੇ ਨੈਨੋਕਣਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਸੋਲਰ ਸੈਲ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਲੰਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਉਚ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਲੀਥੀਅਮ ਬੈਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਲੀਕੀਅਮ ਟਾਈਟੈਨੇਟ ਅਤੇ ਟੈਂਟੇਲਮ ਨੈਨੋਕਣਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਲੀਕੀਅਮ ਆਇਨ ਨਾਂ ਦੀ ਸਰਵਸ਼੍ਰੇਣੀ ਬੈਟਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਨੈਨੋ ਰੋਬੋਟਸ - ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਇਹ ਨੈਨੋ ਰੋਬੋਟਸ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਧੇ ਮਾਈਕਰੋ ਮੀਟਰ (1/2000 ਮਿਲੀਮੀਟਰ) ਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ

ਵਰਤੋਂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੁਲ ਪੁਰਜੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਰੀਕ ਯਾਨੀ ਕਿ 1 ਤੋਂ 100 ਨੈਨੋਮੀਟਰਾਂ ਤੱਕ ਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨੈਨੋ ਰੋਬੋਟਸ ਇਹ ਕਾਰਬਨ ਦੀ ਨੈਨੋ ਪਾਈਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਚਿਪ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤਿ ਸੂਖਮ ਨੈਨੋ ਰੋਬੋਟਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਗੇ। ਨੈਨੋ ਰੋਬੋਟਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰੋਗ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ

ਭਵਿੱਖ

ਵਿਚ ਨੈਨੋ

ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ - ਨੈਨੋ

ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੇ ਸਾਡੇ

ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੰਕਰੀਟ

ਅਤੇ ਸੀਮੇਂਟ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਿਸ

ਵਿਚ ਅਥਾਹ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ

ਉਸ ਵਿਚ ਤ੍ਰੇੜਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈਣਗੀਆਂ।

ਸਾਡੀਆਂ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ

ਬਣ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਹਲਕੀਆਂ

ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ

ਛੇਤੀ ਕਿਤੇ ਚਿੱਬ ਜਾਂ ਸਕਰੈਚ ਨਹੀਂ

ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਲਾਂਬੱਧੀ ਸਾਡਾ ਸਾਥ

ਨਿਭਾਉਣਗੀਆਂ। ਅਜਿਹੇ ਕੱਪੜੇ

ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ

ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਸੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਰੰਗ

ਬਦਲ ਸਕੇਗਾ ਅਜਿਹੇ ਪੇਂਟ ਅਤੇ

ਰੰਗ-ਰੋਗਨ ਬਣ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਤੇ ਧੁੱਪ ਮੀਂਹ ਜਾਂ ਮੌਸਮ ਦਾ

ਛੇਤੀ ਕਿਤੇ ਅਸਰ ਹੀ

ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਅਣਚਾਹਿਆ ਵਾਇਰਸ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਨੈਨੋ ਰੋਬੋਟਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਨੈਨੋ ਰੋਬੋਟਸ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਵਿਚ ਵੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਅਜਿਹੀ ਕ੍ਰੀਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨੈਨੋ ਰੋਬੋਟਸ ਹੋਣਗੇ ਕ੍ਰੀਮ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਨੈਨੋ ਰੋਬੋਟਸ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਡੈਡ ਸਕਿਨ, ਖਰਾਬ ਚਮੜੀ, ਫਿਨਸੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੇਕਾਰ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਚਮੜੀ ਅਤੇ ਸੋਹਣੀ ਦਿੱਖ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਗੇ।

ਕੰਪਿਊਟਰ - ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ

ਨੇ ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਵਿਚ ਨੈਨੋ ਮੀਟਰ ਮੋਟਾਈ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਪ ਵਿਚ ਨੈਨੋ ਪਾਈਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜਿਸੇਂ ਇਸਨੂੰ ਅਥਾਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉੱਥੇ ਇਸਦੇ ਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ।

ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ - ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਮਕਾਨਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੰਕਰੀਟ ਅਤੇ ਸੀਮੇਂਟ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਥਾਹ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਤ੍ਰੇੜਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਸਾਡੀਆਂ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਣ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਹਲਕੀਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਛੇਤੀ ਕਿਤੇ ਚਿੱਬ ਜਾਂ ਸਕਰੈਚ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਲਾਂਬੱਧੀ ਸਾਡਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਉਣਗੀਆਂ। ਅਜਿਹੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਸੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਰੰਗ ਬਦਲ ਸਕੇਗਾ ਅਜਿਹੇ ਪੇਂਟ ਅਤੇ ਰੰਗ-ਰੋਗਨ ਬਣ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਧੁੱਪ ਮੀਂਹ ਜਾਂ ਮੌਸਮ ਦਾ ਛੇਤੀ ਕਿਤੇ ਅਸਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਭੋਜਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚਿਕਨਾਈ ਘੱਟ ਪਰੰਤੂ ਸਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਵੱਧ ਹੋਣਗੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਨੈਨੋ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਤੇ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਕਿਤੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਤੇ ਆਪ ਕੁਲਗਾੜਾ ਮਾਰਨਾ ਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ। ਆਓ ਅੱਜ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਗਲੇ ਮਿਲੀਏ ਇਸ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਨਾਲ, ਤਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਡੀ ਮਿੱਤਰ ਹੋ ਨਿਬੜੇ।

B XI - 2436, ਬੈਕ ਸਾਈਡ ਰਾਮ ਬਾਗ ਬਰਨਾਲਾ।

ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਸਬੰਧੀ ਗੀਤ ਤੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛਾਪਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ

ਅਦਾਰਾ ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ “ਮਾਦਾ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਵਿਰੋਧੀ” ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਵੀ ਸੱਜਣਾਂ ਅਤੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨ।

ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ C/o ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਿਵਾਸ, ਗਲੀ ਨੰ : 8, ਕੇ. ਸੀ. ਰੋਡ, ਬਰਨਾਲਾ-148101

ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਤੋਤਾ, ਗਨਿਕਾ ਤਾਰ ਦਿੱਤੀਐ....

ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮਹਾਨ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਓ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੀਰਥ ਵੱਲ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਲਓ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਮ ਹੀ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਵੱਗ ਫਿਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਾਧ ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਅਧ-ਨੰਗੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹੋਣਗੇ। ਕੁਝ ਸਾਧ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਨੰਗੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੀਰ ਵੀ ਨੰਗੇਜ਼ ਢਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਅਤੇ ਨੰਗੇਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੰਬਰ ਫਿਲਮੀ ਨਾਇਕਾਵਾਂ ਦਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਫਲਾਂ ਐਕਟਰੈਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੋਢਾ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਲਾਂ ਐਕਟਰੈਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੇਟ ਨੰਗਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਐਰਾ-ਵਗੈਰਾ ਪਰ ਵੱਗਾਂ ਦੇ ਵੱਗ ਫਿਰਦੇ ਨੰਗੇ ਧੜੰਗੇ ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ ਕਿਉਂ ਫੈਲਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਤੀ-ਸਤੀ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਧਿਕਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਸੈਕਸ ਪੂਰਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਸਾਇੰਸ ਨੇ ਨੰਗਾ ਚਿੱਟਾ ਸੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ ਇਕ ਆਮ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਪਿਸ਼ਾਬ, ਲੈਟਰਿਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਾਡਾ ਸੀਮਨ ਡਿਸਚਾਰਜ਼ ਹੋਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਆਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਧ ਇਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਸਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਜੀ ਕੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਨੇ। ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਸੀ :

ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਤੋਤਾ, ਗਨਿਕਾ ਤਾਰ ਦਿੱਤੀਐ
ਦੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ.....

ਇਕ ਤਾਂ ਉੱਝ ਹੀ ਬਚਪਨਾ ਸੀ ਇਕ, ਗਨਿਕਾ ਦੀ ਅਤੇ ਤੋਤੇ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਸਮਝ ਦੇ ਵਿਚ ਆਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਗਨਿਕਾ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੇਸਵਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਗਨਿਕਾ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸੰਤ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ। ਉਸ ਸੰਤ ਨੇ ਗਨਿਕਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਤੂੰ ਅਜਿਹੇ ਬੁਰੇ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਕਰ। ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਣ ਨਾਲ ਤੈਥੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ

ਵੱਡੇ ਪਾਪੀ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਰ ਗਏ ਨੇ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਗਨਿਕਾ ਵੇਸਵਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਜਪਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਗਨਿਕਾ ਵੇਸਵਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਤਾਂ ਨਾ ਲੈ ਪਰ ਸਾਡਾ ਇੱਕ ਤੋਤਾ ਤੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਲੈ। ਤੋਤਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗਨਿਕਾ ਨੇ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੰਤ ਗਨਿਕਾ ਨੂੰ ਤੋਤਾ ਦੇ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਜਿਹੜਾ ਤੋਤਾ ਉਹ ਸੰਤ ਦੇ ਕੇ ਗਏ ਸੀ ਉਹ ਬੋਲਦਾ ਸੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਰਾਮ-ਰਾਮ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਤੋਤੇ ਦੇ ਰਾਮ-ਰਾਮ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਰੀਸੇ-ਰੀਸੇ ਗਨਿਕਾ ਵੀ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਕਹਿੰਦੇ ਜਦੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਗਨਿਕਾ ਰਾਮ-ਰਾਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਟਣ ਨਾਲ ਗਨਿਕਾ ਪਾਪਣ ਭਵ ਸਾਗਰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਸੁਰਗਾਂ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗਈ। ਇੱਥੇ ਕਹਾਣੀ ਘੜਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਗਨਿਕਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸੁਰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੁਚਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇਥੇ ਤੋਤੇ ਦਾ ਕੀ ਬਣਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ ਗਨਿਕਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਜਪਿਆ ਸੀ। ਇਥੇ ਸਵਾਲ ਫਿਰ ਉਹੀ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਇੱਜ਼ਤਾਂ ਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗਨਿਕਾਵਾਂ (ਵੇਸਵਾਵਾਂ) ਗਿਣਤੀ 40 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੋਈ ਸਾਧ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਗਨਿਕਾ ਨੂੰ ਰਾਮ-ਰਾਮ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਤੋਤਾ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰਗਾਂ ਦੀ ਟਿਕਟ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਨੰਗੇ-ਧੜੰਗੇ ਸਾਧਾਂ ਦਾ ਸੋਚਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਬਣਾਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹਾਂਗੇ, ਫਿਰ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਠਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਵਗੈਰਾ ਵੀ ਰੱਬ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਭੇਜੇ ਹੋਣਗੇ? ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਰਜਾਈਆਂ ਗਦੈਲੇ ਕਿਹੜੇ ਰੱਬ ਨੇ ਭੇਜੇ ਹਨ? ਆਏ ਦਿਨ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਸਾਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਜੱਗ ਜਾਹਿਰ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸੈਕਸ ਪੂਰਤੀ ਲਈ 40 ਲੱਖ ਗਨਿਕਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਚਾ ਲੈਂਦੇ? ਪਰ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਧਪੁਣੇ ਦੀ ਐਸ਼ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਐਸ਼ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਆਓ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਕਿ ਇਹ ਨਾਂਗੇ ਜਾਂ ਢਕੇ ਹੋਏ ਸਾਧ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

- ਜਗਮੋਹਣ (94644-30090)

ਸ਼ੰਕਾ ਨਵਿਰਤੀ....?

ਮਈ 2010 ਦੀ ਮੇਰੀ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਦੋਸਤਾਂ, ਮਿੱਤਰਾਂ, ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਜੁਆਬ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸ਼ੰਕਾ ਨਵਿਰਤੀ' ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਕੁੱਝ ਸੁਆਲ ਨਵੇਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੁਆਬ ਦੇਣਾ ਮੈਂ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਗਿਆਨੀ ਹੋਵੇ ਸਾਰੇ ਸੁਆਲਾਂ ਦੇ ਜੁਆਬ ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗਿਆਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੀ ਐਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਇੱਥੇ ਤਾਂ ਅੱਖ ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮਾਹਰ ਪਏ ਹਨ।

ਸੁਆਲ : ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ?

ਜੁਆਬ : ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੇਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਉਸਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਨਹੀਂ, ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਅਸੀਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੋ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਕਿਉਂ ਹਨ ਇੱਕ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੂਜਾ ਅਮੀਰਾਂ ਦਾ। ਕੀ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਐਨੀ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਭੋਜਨ ਤਨ ਢਕਣ ਲਈ ਕੱਪੜਾ ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਕਾਨ ਦਾ ਇਤਜ਼ਾਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਰਬ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ “ਧਰਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਸੋਕੇ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਦੂਜੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਹੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੁੜ੍ਹ ਕਿਉਂ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ? ਕੀ ਤੂੰ ਐਨਾ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵੀ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।”

ਅਸੀਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲੱਭ ਕੇ ਦਿਉ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਲਏ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕੀਏ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਰੋਧਤਾਈਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਤੀਹ-ਤੀਹ ਵਰ੍ਹੇ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਸੁਆਲ : ਜੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਾਇਆਨਾਤ ਕਿਵੇਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ?

ਜੁਆਬ : ਸਮੁੱਚਾ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਗਿਆਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਕਿਰਤੀ ਦੇ ਚਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਨਿਯਮ ਗੁਰੂਤਾ ਆਕਰਸ਼ਣ ਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ

ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਤੇ ਉਪਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਸੰਤੁਲਤ ਹੋਈ ਗੁਰੂਤਾ ਆਕਰਸ਼ਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦਾ ਉੱਚੇ ਥਾਂ ਤੋਂ ਨੀਵੇਂ ਥਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਬਹਿਣਾ ਵੀ ਇਸ ਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਮਾਣੂਆਂ ਦੇ ਖੰਡਣ ਤੇ ਸੰਯੋਜਨ ਦਾ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂਆਂ ਦੇ ਸੰਯੋਜਨ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹੀਲੀਅਮ ਵਿਚ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿ ਤੇ ਹੀਲੀਅਮ ਕਾਰਬਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੂਰਜ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਲੋਹਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਾਰਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹੋਣ ਜਿਵੇਂ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਤੀਸਰਾ ਨਿਯਮ ਬਿਜਲੀ ਚੁੰਬਕੀ ਤਰੰਗਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੂਰਜ ਵਿਚ ਤੂਫ਼ਾਨ ਉਠਦੇ ਹਨ ਤੇ ਧਰਤੀ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੀ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਚੱਲਣਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਤਹਿਤ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਚੌਥਾ ਪ੍ਰਾਕਿਰਤੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਊਰਜਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਉਟ੍ਰਾਨ ਬੋਝੀ ਬਹੁਤ ਊਰਜਾ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰੋਟਾਨਾ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਦਲ ਕੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੱਤ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਧਰਤੀ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਕ ਨਿਯਮਾਂ ਕਰਕੇ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦਾ ਬਣਨਾ ਜਾਂ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋਣਾ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ ਤੇ ਜੁੜਨਾ, ਬਰਫ਼ਾਨੀ ਯੁਗਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਜਾਂ ਜਾਣਾ, ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਟਕਰਾ, ਗਲੈਕਸੀਆਂ ਦਾ ਟਕਰਾਉਣਾ, ਸੂਰਜਾਂ ਦਾ ਜੰਮਣਾ ਜਾਂ ਮਰ ਜਾਣਾ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਫੈਲਣਾ ਜਾਂ ਸੁੰਗੜਨਾ, ਨਸਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਜੁਦਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਸੁਮੇਲ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਪਾਣੀ ਦਾ ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਵਿਚ ਟੁੱਟ ਜਾਣਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹਨ। ਸਮੁੱਚੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰ ਘਟਨਾ ਪਿੱਛੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਦਾ ਸਨ ਤੇ ਸਦਾ ਰਹਿਣਗੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਤਾਕਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

ਸੁਆਲ : ਮੁਢਲਾ ਪਦਾਰਥ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ?

ਜੁਆਬ : ਪਦਾਰਥ ਸਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਊਰਜਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਧੁਨੀ ਜਾਂ ਤਾਪ ਊਰਜਾ ਹੋਵੇ ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਹੀ ਰੂਪ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਊਰਜਾ, ਧੁਨੀ ਊਰਜਾ ਜਾਂ ਤਾਪ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਵਿਚ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਊਰਜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ

**‘ਸ਼ੰਕਾ ਨਵਿਰਤੀ’ ਕਾਲਮ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜੋ :**
ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ
ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਿਵਾਸ, ਗਲੀ ਨੰ. 8, ਕੇ.ਸੀ. ਰੋਡ, ਬਰਨਾਲਾ

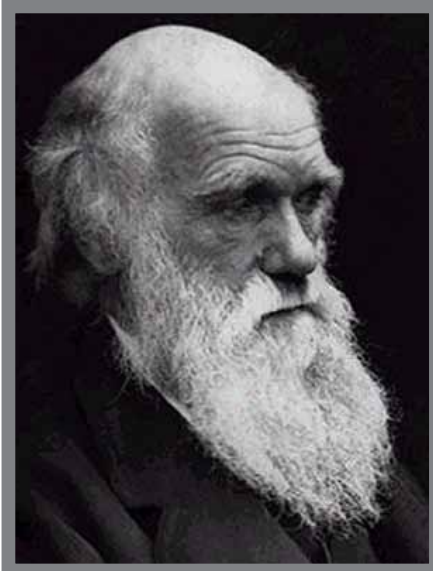
ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਪਦਾਰਥ ਉਰਜਾ ਵਿਚ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਤੇ ਉਰਜਾ ਪਦਾਰਥ ਵਿਚ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੂਰਜ ਦੀ ਗਰਮੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੂਰਜੀ ਗਰਮੀ ਰਾਹੀਂ ਸਮੁੱਚੇ ਦਰੱਖਤ ਵਧ ਫੁੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਰਜ ਦੀ ਉਰਜਾ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਦੀਆਂ ਮਿਨੀ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁਰਾਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁਆਲ : ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾ ਜੀਵਤ ਸੈੱਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ?

ਜੁਆਬ : 2004 ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੇ ਸਮਿਥਸੋਨੀਅਨ ਅਜਾਇਬਘਰ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇੱਥੇ 25 ਅਰਬ ਵਰ੍ਹੇ ਪੁਰਾਣੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚਟਾਨ ਪਈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਤੁਰਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ।

ਅਸਲ ਵਿਚ 340 ਕਰੋੜ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੁੱਢ ਖੋਲ੍ਹ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। 1924 ਵਿਚ ਇੱਕ ਰੂਸੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਉਪੋਰਿਨ ਨੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਮੋਨੀਆ ਮਿਥੇਨ, ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਲੰਘਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਬਨਿਕ ਯੋਗਿਕ

ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੁੜਨ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਜੀਵਤ ਸੈੱਲ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕਨ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਟਾਨਲੇ ਮਿਲਰ ਨੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਵਿਚ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਮੋਨੀਆ, ਮਿਥੇਨ, ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ ਤੇ ਪਾਣੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮੁਢਲੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਰਗੜ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ

ਅਸਮਾਨੀ ਬਿਜਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚ ਲੰਘਦੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਆਰਗੇਨੋਕ ਪਦਾਰਥ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸੁਆਲ : ਡਾਰਵਿਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੈ?

ਜੁਆਬ : ਚਾਰਲਿਸ ਡਾਰਵਿਨ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਬੀਗਲ ਰਾਹੀਂ ਲੰਬੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੱਡੀਆਂ ਪਿੰਜਰ, ਨਹੁੰ, ਜੁਥਾੜੇ ਤੇ ਚੁੰਝਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾ ਨਿਯਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਰਵਿਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ

ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਉਹ ਹੀ ਜੀਵ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਦੂਜੇ ਜੀਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਕੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰਾਂ ਤੇ ਹਿਰਨਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਰਾਹੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰਾਂ ਨੇ ਹਿਰਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਸ਼ੇਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸ਼ੇਰ ਹਿਰਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਹਿਰਨ ਹੀ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਤੇਜ਼ ਦੌੜ ਕੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਬਚਾ ਕਰ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਨਸਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਆਲ : ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?

ਜੁਆਬ : 1984 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਰਨਾਲੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸੁਆਲ ਦਾ ਜੁਆਬ ਦੇਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਨਸਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਤ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਹਰ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਮੂਰਤੀਆਂ, ਅਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਗਰੰਥਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਣ। ਮਨੁੱਖ ਵੱਲੋਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਦੰਗਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਬੰਦ ਹੋਵੇ।

ਸੁਆਲ : ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਮਾਂ ਪਿਉ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿੱਤੇ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਾਟਕ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਜੁਆਬ : ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ “ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮੇਰਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੀ ਮੈਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?”

ਮੇਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਆਬ ਸੀ ਕਿ ‘ਤੁਹਾਡੀ ਹਾਲਤ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਪਤਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਤਰਸ਼ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹੋ। ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਇਸ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਖਾਂਦੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਦੋ ਰੋਟੀਆਂ ਹੀ ਹੋ। ਉਹ ਰੋਟੀਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਲਾ ਕਰਕੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੰਬੇ ਤਜਰਬੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੋ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁਆਲ : ਕੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਲਈ ਨਾਸਤਿਕ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?

ਜੁਆਬ : ਰੱਬ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਰੱਖਣਾ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜਨਮ ਸਿੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਸਤਿਕ ਨੇ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਇੱਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਉਖਾੜੀ, ਪਰ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਸਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀਆਂ ਲੱਖਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ 1947 ਵਿਚ ਢਾਹੀਆਂ ਮਸਜਿਦਾਂ ਤੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਖੰਡਰ ਅੱਜ ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਵਾਸਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰੱਬ ਵਿਚ

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖ ਵਿਚ ਬੰਨਣ ਲਈ ਵਧੀਆ ਦਲੀਲਾਂ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਬਹੁਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਰੱਬ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣੇ ਹਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਨਾਸਤਿਕ ਹੋਣਾ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਲਾਈਲੋਗਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਰੱਬ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਕੀਨ ਵਾਸਤੇ ਠੋਸ ਦਲੀਲਾਂ ਤੇ ਸਬੂਤ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਸੁਆਲ : ਕੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜੁਆਬ : ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕਦੇ ਵੀ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੋ ਗੱਲਾਂ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦਲੀਲ ਰਹਿਤ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹੁਣ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ ਨੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੋਚਣਗੇ ਕਿ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਵਿਚੋਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ 98.4° ਫਾਰਨਹੀਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਇੱਕ ਲੱਖ ਡਿਗਰੀ ਫਾਰਨਹੀਟ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਜਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਆਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਛੱਡ ਦੇਈਏ। ਸੋ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਜਾਂ ਸੁੱਚਾ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਕੋਈ ਗੱਪ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਪਣੀ ਟੀਕਾ ਟਿੱਪਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕੱਟੜਵਾਦ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਕੱਟੜਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦਲੀਲ ਸਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੁਆਲ : ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ?

ਜੁਆਬ : ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਤਲਾਅ ਵਿਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਇਸ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਤਰੰਗ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਵੇਖੀ ਹੋਏਗੀ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚਾ ਇਕ ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਇੱਥੇ ਪੱਥਰ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਤਰੰਗਾਂ ਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰੰਗਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਲਹਿਰਾਂ ਨੇ ਤੂਫ਼ਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸੁਨਾਮੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਤਾਂ ਤਰੰਗਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਨੀਰੀ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਨੀਰੀ ਨੂੰ ਪੌਂਦੇ ਜਾਂ ਦਰੱਖਤ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦਾ ਜੰਗਲ ਬਣਾਉਣਾ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਾਜ਼ਗਰ ਹਾਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਲਹਿਰਾਂ ਚੱਲਣਗੀਆਂ, ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕੇ ਵੀ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਫਰੰਟ ਵੀ ਬਣਨਗੇ ਤੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਰਸਤਾ ਲੰਮਾ ਹੋਏਗਾ ਤੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸੂਲਾਂ, ਕੰਚ, ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਬੜਾ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ ਫਿਰ ਜਾ ਕੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਕਿਰਨਾਂ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣਗੀਆਂ।

ਸੁਆਲ : ਭਗਤੇ ਦੇ ਭੂਤਾਂ ਵਾਲੇ ਖੂਹ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਭੂਤਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ?

ਜੁਆਬ : ਭਗਤੇ ਦੇ ਭੂਤਾਂ ਵਾਲੇ ਖੂਹ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਅਸੀਂ ਭਗਤੇ ਕਈ ਚੱਕਰ ਲਾਏ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ

ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ।

ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਭਗਤੇ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਭਗਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਡੇਰਾ ਉਸਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ‘ਭੂਤਾਂ’ ਦੇ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸੇਠ ਦੀ ਧੀ ਵਿਚ ਭੂਤਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਈ ਭਗਤੇ ਦੇ ਡੇਰੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਭਾਈ ਭਗਤੇ ਨੇ ਉਸਦੀ ਧੀ ਵਿਚੋਂ ਭੂਤਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਠੀਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੇਠ ਭਗਤੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, “ਭਾਈ ਭਗਤਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਦੱਸੋ ਮੈਂ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਾਂ?” ਭਗਤਾ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਸੇਠ ਜੀ ਲੋਕ ਪਾਣੀ ਲਈ ਔਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਖੂਹ ਲੁਆ ਦੇਵੋ।”

ਸੇਠ ਜੀ ਨੇ ਜਲਦੀ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਗਧਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਠਾਂ ਲਿਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣ। ਸੱਤ ਅੱਠ ਸੌ ਗਧਿਆਂ ਨੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਹਨੂਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਕੁ ਹਜ਼ਾਰ ਇੱਟ ਢੋਹ ਦਿੱਤੀ। ਕੁੱਝ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਮਿਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਖੂਹ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤੱਕ ਖੂਹ ਉਸਰ ਗਿਆ ਤੇ ਸੇਠ ਆਪਣੀ ਧੀ ਸਮੇਤ ਹਨੂਰ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਕਿਉਂਕਿ ਖੂਹ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਲੜਕੀ ਵਿਚੋਂ ਭੂਤ ਨਿਕਲਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦੋਨੋਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਖੂਹ ਨੂੰ ਭੂਤਾਂ ਵਾਲਾ ਖੂਹ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਸੁਆਲ : ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਜੀ ਦੇ ਆਰਟ ਆਫ਼ ਲਿਵਇੰਗ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ?

ਜੁਆਬ : ਆਮ ਸਾਧਾਂ, ਸੰਤਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਹੀ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਜੀ ਵੀ ਇੱਕ ਸੰਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਵਿਚ ਦਵਾਈਆਂ, ਮੀਡੀਆ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨੈੱਟ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਬਜ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗ਼ੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਬਜ਼ਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਦਵਾਈਆਂ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਸੀਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਨੂੰ ਰੱਬ ਸਿੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਰਵੀ ਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਆਰਟ ਆਫ ਲਿਵਇੰਗ ਬਾਰੇ ਘੋਖ ਪੜਤਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸੁਆਲ : ਪੂਜਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜੁਆਬ : ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਪ, ਬਰਸਾਤ ਅਤੇ ਹਵਾ ਆਦਿ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਢਿੱਡ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਰਿਣ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਲੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਚੱਲ ਪਈ। ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਸਿਆਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰੀਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਤਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਸਿਆਣੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਵਿਚਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਬਗ਼ੈਰ ਮਤਲਬ ਤੋਂ ਹੀ ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੁਰੀਤੀ ਤੋਂ ਵਰਜਣ ਲਈ ਇਹ ਹੋਕਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਕੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀਵਾਂ ਦੀਆਂ ਬਲੀਆਂ ਨਾ ਦਿਓ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਹੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਜਾਰੀ ਦੇ ਧੰਦੇ ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚਲਾਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੁੜ ਗਏ। ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕੋਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰਹੀ। ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਦਲਾਲਾਂ ਕੋਲ ਜਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਸੋ ਕੋਈ ਵੀ ਹਵਾਨ ਦੀ ਸੁਰੰਧ ਜਾ ਦੁਰਗੰਧ ਜਾਂ ਧੂਫਬੱਤੀ ਜਾਂ ਉਚਾਰੇ ਗਏ ਮੰਤਰ ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਮੋਟੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਮੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੀ ਹੈ।

ਸੁਆਲ : ਵੱਡ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ

ਸੁਆਇਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ?

ਜੁਆਬ : ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਉਪਜਾਊ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵੱਡ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਸੰਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਸੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਹਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਚੁਕਾਉਣ ਲਈ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਟੀ ਉਸਾਰ ਦੇਣਾ ਤੇ ਉਸ ਮਟੀ ਤੇ ਚਿਰਾਗ ਲਾ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਦੁੱਧ ਚੜ੍ਹਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਡੇ ਉਸ ਵੱਡ ਵਡੇਰੇ ਦਾ ਨਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਗੈਰ ਉਪਜਾਊ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਾਜਬ ਹੈ। ਸੋ ਮਟੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮਰਾ ਬਣਵਾ ਦੇਣਾ ਜਾਂ ਹੈਸੀਅਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਖੇ ਲੁਆ ਦੇਣਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਕੋਲ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੈ ਸੋ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਤੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਦੀ ਸਾਰ ਲਈ ਜਾਵੇ।”

ਸੁਆਲ : ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਜੁਆਬ : ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧਰਮ ਹਨ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹੀ ਹਨ ਤੇ ਇੱਥੇ ਦੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਪਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੇਈਮਾਨੀ, ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ, ਚੋਰੀਆਂ, ਡਾਕੋ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਤੇ ਕਤਲ ਇੱਥੇ ਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜਿਹਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨਾਲ ਧਰਮ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖਣ ਸਮੇਂ 1947 ਵਿਚ ਹੋਏ ਦਸ ਲੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਤੇ ਅੱਸੀ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਏ ਕੇ ਸੰਤਾਲੀ ਨਾਲ ਭੁੰਨੇ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਟਾਇਰ ਪਾ ਕੇ ਸਾੜੇ 3000 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਸ਼ਰ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

ਉਂਝ ਹੁਣ ਇਹ ਗੱਲ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਾਸਤਿਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ।

ਸੋ ਧਾਰਮਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੰਗੇ ਹੋਣਾ ਵੀ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ।

ਸੁਆਲ : ਮੇਰੇ ਚਾਚੀ ਜੀ ਦੇ ਢਿੱਡ ਵਿਚ ਪੀੜ ਠੀਕ ਚਾਰ ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਾਂ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਘੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਦ ਨਾਲ ਮੇਲਦੇ ਵੇਖਦੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਚਾਰ ਵੱਜੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਜੁਆਬ : ਪੇਟ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਝ ਦਿਮਾਗੀ ਸੈੱਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੇਟ ਵਿਚ ਦਰਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮਾਨਸਿਕ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਠੀਕ ਚਾਰ ਵਜੇ ਮੇਰੇ ਦਰਦ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰ ਵਜੇ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਮੇਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਘੜੀ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਨੋਂ ਹੀ ਜੋੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਸੁਆਲ : ਕੀ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਈਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
ਜੁਆਬ : ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਈਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਮਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਸੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਸਾਡਾ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਉਸ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਟਾਪੂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖੋਗੇ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਨੱਬੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਬੇਈਮਾਨਾਂ ਵਾਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨੱਬੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰੋੜਪਤੀ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾਦੇ ਵੀ ਕਰੋੜਪਤੀ ਸਨ। ਸੋ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਹੋਏਗੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਈਮਾਨ ਰੁਚੀਆਂ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸੁਆਲ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਈਨਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੀਜਿੰਗ ਕਿਉਂ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ?

ਜੁਆਬ : ਚੀਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬੀਜਿੰਗ ਦੇ ਤਿਆਨਮਿਨ ਚੌਕ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਲਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਦੀ ਤਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਚੌਥੀ ਲੜਕੀ ਜੋ ਅਜੇ ਸਹਿਕਦੀ ਸੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੁਲੀਸ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਈ। ਇਸ 16 ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਗ ਕਿਉਂ ਲਾਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜੁਆਬ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਫਿਰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਸਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜੁਆਬ ਸੀ ਕਿ “ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਹਨ।” ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਉਹ ਲੜਕੀ ਮਰ ਗਈ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੇ ਚੀਨੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚੀਨੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਚੀਨ ਦੀ ਮੰਡੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਮੱਚਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਫਾਲੁਨ ਗੌਂਗ ਦੇ ਚਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਚੀਨੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਤੀਹ ਲੱਖ ਹੈ ਪਰ ਫਾਲੁਨ ਗੌਂਗ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅੱਠ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸੋ ਚੀਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਾਲੁਨ ਗੌਂਗ ਨੂੰ ਚੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਫੌਜ, ਪੁਲਸ, ਪਾਰਟੀ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨੂੰ ਫਾਲੁਨ ਗੌਂਗ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਡੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੇ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ 45-45 ਮਿੰਟ ਲਈ ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ ਤੋਂ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਚਾਈਨੀਜ਼ ਵਿਚ ਕੀਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਯਤਨ ਸੀ।

ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ

ਨੂੰ ਘਰ ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

‘ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ’ ਦੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ 150 ਰੁਪਏ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਇਸਦੇ ਨਵੇਂ ਪਾਠਕ ਬਣਾਏਗਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਪੰਜ ਪਾਠਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ

70 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ
ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਦਸ ਪਾਠਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ

160 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ
ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਵੀਹ ਪਾਠਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ

340 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ
ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਪੰਜਾਹ ਪਾਠਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ

1000 ਰੁਪਏ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ
ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ
ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ।

(ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਲਿਸਟ ਪੂਰੇ ਪਤਿਆਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਸਮੇਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ :

ਅਮਿੱਤ ਮਿੱਤਰ

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਿਵਾਸ, ਕੱਚਾ ਕਾਲਜ ਰੋਡ,
ਬਰਨਾਲਾ - 148101 (ਪੰਜਾਬ)

ਨੋਟ • ਇਨਾਮ ਵਿਚਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਚੋਣ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਲਿਸਟ, ਸਿਰਫ਼ ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋਣਗੀਆਂ ਹੀ ਮਿਲਣਗੀਆਂ।

• ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਡਾਕ ਖਰਚ ਅਦਾਰਾ ‘ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ’ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

• ਸਾਰੇ ਚੰਦੇ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਹੀ ਭੇਜੇ ਜਾਣ।

ਕੁਝ ਸੋਚ

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆ ਕੇ
ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੀ ਸੋਚ
ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਕੇ ਬਾਪੂ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਲਾਹੇ
ਫੇਰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਭੈਣਾਂ ਭਰਾ ਵਿਆਹੇ
ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਵਾਰੀ ਆਈ
ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਲਾਡਲੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ
ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਸੂਲੀ ਤੇ ਟੰਗੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

ਦੋ ਤਿੰਨ ਤੇਰੇ ਬੱਚੇ ਹੋਏ
ਉਹ ਤੂੰ ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਏ
ਪੁੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੋਤਰੇ ਹੋਏ
ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਪੋਤਿਆਂ ਤੋਂ ਮਨੀ ਮਸ਼ੀਨ ਅਖਵਾਈ ਜਾਂਦਾ ਏਂ
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਸੱਦੇ ਫਿਰ ਸੌਹਰੇ ਆਏ
ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮਾਮੇ, ਮਾਸੀਆਂ, ਭੂਆ, ਫੁੱਫੜ ਬੁਲਾਏ
ਹੁਣ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

ਬਚਪਨ ਸੀ ਤੇਰਾ ਤੰਗੀਆਂ ਭਰਿਆ
ਜਵਾਨੀ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰੀ
ਹੁਣ ਬੁਢਾਪਾ ਕਿਉਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਚੱਲਦੀ ਸੀ
ਖੱਤਿਆਂ ਦਾ ਤੂੰ ਮਾਲਕ ਸੀ
50 ਲੱਖ ਦੀ ਤੇਰੀ ਕੋਠੀ ਸੀ
ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਤੂੰ ਬੱਕਦਾ ਨਹੀਂ
ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਸੀਰੀ ਬਣ ਠੋਕਰਾਂ ਖਾਈ ਜਾਂਦਾ ਏਂ
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ

ਵਿਆਹਾਂ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਚੌਧਰ ਸੀ
ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਤੂੰ ਅੱਗੇ ਸੀ
ਹੁਣ ਵਿਆਹਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ,
ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

ਇਥੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਚੱਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਨੂੰਹਾਂ ਪੁੱਤ ਤੈਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਨਹੀਂ
ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਕਿਉਂ ਐਵੇਂ ਮੁੱਛ ਮਰੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

ਖੱਤਿਆਂ ਦਿਆ ਮਾਲਕਾ ਤੇ 50 ਲੱਖ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਾਲਿਆ
ਇਥੇ ਘਰ ਵਿਚ ਤੈਨੂੰ ਇਕ ਮੰਜਾ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ
ਹੁਣ ਪੋਤਿਆਂ ਦੇ ਮੰਜਿਆਂ ਤੇ ਸੌਂ
ਆਪਣੀ ਨੀਂਦ ਗੁਆਈ ਜਾਂਦਾ ਏਂ
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

ਆਪੇ ਆਖਦਾ ਕਿ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਨਾਲ ਤੇਰੇ
ਨਾਲੇ ਭਾਣਾ ਓਸ ਦਾ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।
ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਆਪਣਿਆਂ ਖਾਤਰ ਪੁੱਠੇ ਦਾਅ
ਲਗਾਈ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

ਤੇਰੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ
ਨਾ ਕਿਸਮਤ ਹੀ ਤੇਰੀ ਮਾੜੀ ਏ
ਜਦ ਆਪ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਬਦਲਣਾ ਨਹੀਂ
ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਬੁੱਤਾਂ ਅੱਗੇ ਧੂਫ਼ ਧੁਖਾਈ ਜਾਂਦਾ ਏਂ
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਕੀਤਾ ਬਣਿਆਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।
ਇਹ ਨੇ ਬੋਲ ਤੇਰੇ
ਸਵਰਗ ਤੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਧਰਤੀ ਤੇ
ਆਪਣਿਆਂ ਤੋਂ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਨਹੀਂ
ਅਵਤਾਰ ਕਿਉਂ ਅਣਦੇਖੇ ਸਵਰਗ ਦੀ ਆਸ ਵਿਚ
ਹੁਣ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਫੌੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।
ਕੁਝ ਸੋਚ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦਾ ਏਂ।

- ਅਵਤਾਰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ

‘ਨਜ਼ਮ’ - ਤਰਸਪਾਲ ਕੌਰ (98159-30752)

ਜ਼ਰਾ ਬਦਲ ਰਹੇ ਦਿਲਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ, ‘ਇਨਸਾਂ’ ਤੋਂ ਹੀ ਚਲਿਆ ਹੈ ਸਫ਼ਰ, ਵਰਗ-ਰਹਿਤ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੀ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਰਹੀਆਂ ‘ਗੁਲਜ਼ਾਰਾਂ’ ਨੂੰ ਵੇਖੋ.....। ‘ਬਦਲੇ’ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਨੁਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ.....। ਗਰੀਬੀ, ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ.....।

ਸ਼ਹਿਰ ਆਪਣੇ ‘ਚ ਯਾਰੋ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ, ਪਿਆਰ ਤੇ ਸੱਜਣ ਮੁੱਲ ਵਿਕਦੇ ਨੇ, ਤੇਰੀ-ਮੇਰੀ ਜ਼ਾਤ ਹੈ ‘ਕਿਹੜੀ’,
‘ਨੀਲਾਮ’ ਹੋਈਆਂ ਬਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ.....। ਬੰਦੇ ਦੇ ‘ਇਕਰਾਰਾਂ’ ਨੂੰ ਵੇਖੋ.....। ‘ਮਜ਼ਹਬਾਂ’ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਕਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ.....।

ਬੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਫ਼ਸਲ ‘ਹਿਜ਼ਰ’ ਦੀ, ਜਦ ਹਿੰਮਤਾਂ ਨੇ ਬੇੜੇ ਠੇਲੀ, ‘ਖੁਦਾ’ ਮੇਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਬਦਲ ਲਏ,
ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ‘ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ’ ਨੂੰ ਵੇਖੋ.....। ਜਿੰਦ ਨਾਲ ‘ਘੁਲਦੇ’ ਦਮਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖੋ.....। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ‘ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ’ ਨੂੰ ਵੇਖੋ.....।

ਲਾਲੀ ਤੇ ਤਰੰਗੀ

(ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ)
ਲਾਲੀ ਤੇ ਤਰੰਗੀ ਦੋਨੋਂ,
ਮੇਰੀਆਂ ਗੁਆਂਢਣਾਂ,
ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਲਗਦੀਆਂ ਨੇ,
ਆਪਸ ਚ ਸੌਕਣਾਂ।
ਲਾਲੀ ਕੁੱਝ ਮਾੜੀ,
ਤੇ ਤਰੰਗੀ
ਕੁੱਝ ਤਕੜੀ।
ਲਾਲੀ ਤੇ ਤਰੰਗੀ ਦੋਨੋਂ,
ਕਈ ਵਾਰ ਲੜਦੀਆਂ।
ਲਾਲੀ ਉਹਨੂੰ ਆਖਦੀ,
ਤੂੰ ਜੇਹ
ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ?
ਤੂੰ ਵੇਹ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ?
ਤੂੰ ਵਿਹਲੀ
ਪਈ ਖਾਨੀ ਏ,
ਤੂੰ ਮੌਜ ਪਈ ਉਡਾਨੀ ਏ।

ਤਰੰਗੀ ਫਿਰ ਲਾਲੀ ਨੂੰ
ਧੋਣੋ ਫੜ ਲੈਂਦੀ ਸੀ।
ਗੋਡੇ ਬੱਲੇ ਦਿੰਦੀ ਸੀ
ਡਾਂਗਾਂ ਨਾਲ ਕੱਟਦੀ ਸੀ।
ਛਿਤਰਾਂ ਨਾਲ ਝੰਬਦੀ ਸੀ
ਹਾਂ ਲਾਲੀ ਜੁਰਾ ਸੱਚੀ ਸੀ।
ਤਰੰਗੀ ਹੰਕਾਰੀ ਸੀ
ਤੇ ਨਾਲੇ ਬੇਈਮਾਨ ਸੀ।

ਇਸੇ ਲਈ ਅਸਾਂ ਨੇ ਵੀ
ਲਾਲੀ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ।
ਧੌਲਾਂ ਤਰੰਗੀ ਕੋਲੋਂ
ਕਈ ਵਾਰ ਖਾਧੀਆਂ।
ਪਰ ਲਾਲੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ
ਤਰੰਗੀ ਹੈ ਗਈ ਤਕੜੀ।
ਘਰ ਦੀ ਹੈ ਮਾਲਕਣ
ਕੁੰਜੀ ਮੁਖਤਿਆਰ ਹੈ।
ਲੜਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ
ਦਿਨ ਕਟੀ ਕਰੀਏ।
ਤਰੰਗੀ ਕੋਲੇ ਸਭ ਕੁੱਝ
ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੁੱਝ ਨਾ।
ਮਾੜੀ ਏ ਤਾਂ ਮਾੜੀ ਸਹੀ
ਆਪਾਂ ਕਾਹਤੋਂ ਕਹੀਏ।
ਕਦੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੋਊ
ਤਾਂ ਉਂਗਲੀ ਚਟਾਇਆ ਕਰੂ।
ਚੱਲ, ਜੇ ਨਾ ਕੁੱਝ ਦਿਆ ਕਰੂ
ਜੂਤ ਤਾਂ ਨਾ ਫੇਰਿਆ ਕਰੂ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਾਲੀ ਨੇ
ਤਰੰਗੀ ਨੂੰ ਜਾ ਆਖਿਆ।
'ਤੂੰ ਅੜੀਏ ਜਿੱਤੀ
ਮੈਂ ਅੜੀਏ ਹਾਰੀ।
ਆਪਾਂ ਦੋਨੋਂ ਭੈਣਾ ਭੈਣਾਂ
ਆਪਾਂ ਕਾਹਤੋਂ ਲੜੀਏ।
ਲਾਲੀ ਨੇ ਜੋ ਆਖਿਆ

ਤਰੰਗੀ ਨੂੰ ਵੀ ਜਚਿਆ।
ਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬੈਠ ਕੇ
ਹਦਾਇਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕੀਤੀਆਂ।
ਦੇਖ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਉਲਟ
ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ।
ਜੋ ਵੀ ਮੈਂ ਕਰੂੰਗੀ
ਤੂੰ ਚੰਗਾ ਚੰਗਾ ਆਖਣਾ।
ਲਾਲੀ ਨੇ ਸੁਣਿਆ
ਸੱਤ ਬਚਨ ਆਖਿਆ।
ਉਸ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ ਦੋਨੋਂ
ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਲੜੀਆਂ।
ਜੇ ਤਰੰਗੀ ਕਦੇ ਖੰਘਦੀ
ਤਾਂ ਲਾਲੀ ਪਿੱਛੇ ਖੰਘਦੀ।
ਕਦੇ ਕਦੇ ਰਾਤ ਨੂੰ
ਤਰੰਗੀ ਉਠ ਆਖਦੀ।
'ਆਹ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਦਿਨ ਹੈ'
ਤਾਂ ਲਾਲੀ ਪਿੱਛੇ ਆਖਦੀ।
'ਦਿਨ ਹੈ ਜੀ ਦਿਨ ਹੈ
ਦਿਨ ਹੈ ਜੀ ਦਿਨ ਹੈ'

ਕਲ੍ਹ ਫਿਰ ਦੋਨੋਂ ਹੀ
ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ ਬਾਂਹ ਪਾ ਕੇ।
ਵਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਆ ਗਈਆਂ
ਕੁੰਨੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਬਣ।
ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਪਾਸ ਬਹਿ ਗਈਆਂ
ਪੁਰਾਣੀ ਲਿਹਾਜ ਜਾਣ ਕੇ।
ਲਾਲੀ ਪਹਿਲੋਂ ਬੋਲ ਪਈ

'ਆਪਣੀ ਤਰੰਗੀ
ਬਣ ਰਹੀ ਸਰਪੈਂਚਣੀ
ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਤਾਂ ਬੇਬੇ ਜੀ
ਖਿਆਲ ਇਹਦਾ ਰੱਖਣਾ'
ਲਾਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ
ਮਾਂ ਮੇਰੀ ਚਿੜ੍ਹ ਪਈ
ਤੇ ਸੁਹਣ ਉਹਨੇ ਚੁੱਕ ਲਈ
'ਨੀ ਅਜੇ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਾਂ ਦੀਆਂ
ਸੱਟਾਂ ਵੀ ਨਾ ਠੀਕ ਹੋਈਆਂ
ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਬੇਸ਼ਰਮੇ ਤੂੰ
ਇਹਦੇਂ ਨਾਲ ਰਲ ਗਈ
ਨੀ ਤੂੰ ਜੁੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਈ?
ਤੂੰ ਛਿਤਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਈ?
ਨੀ ਤੂੰ ਪਿੱਠ ਤਾਂ ਦਿਖਾ
ਤੇਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੇ
ਨੀ ਚੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ
ਤੈਨੂੰ ਨੱਕ ਡੋਬਣਾ ਨੂੰ
ਦੇਹਲੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾ
ਭਲੀ ਜੇ ਤੂੰ ਲੋੜਦੀ ਏ

ਬਣ ਕੇ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ
ਦੋਨੋਂ ਤੁਰ ਚਲੀਆਂ
ਪਾ ਕੇ ਕਲੰਘੜੀ
ਬਿਸ਼ਰਮਾਂ ਮੁੜ ਚੱਲੀਆਂ।
ਪੇਸ਼ਕਸ਼- ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਬਰਾੜ
416-877-0054

ਜੁਗਨੀ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ

ਓ ਜੁਗਨੀ ਵਿਚ ਗਰੀਬੀ ਫਸ ਗਈ, ਪਤੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਕੋਲੋਂ ਅੱਕ ਗਈ,
ਉੱਤੋਂ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਰੋਣ ਨਿਆਣੇ, ਘਰ ਵਿਚ ਹੈ ਨਹੀਂ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦਾਣੇ।
ਓ ਵੀਰ ਮੇਰਿਆ ਜੁਗਨੀ, ਵੀਰ ਮੇਰਿਆ ਜੁਗਨੀ ਖੋ ਗਈ ਐ,
ਕਹਿੰਦੇ ਕਸਰ ਓਹਨੂੰ ਤਾਂ ਹੋ ਗਈ ਐ।

ਓ ਜੁਗਨੀ ਤੁਰ ਗਈ ਸਾਧ ਦੇ ਡੇਰੇ, ਬੈਠਾ ਸਾਧ ਵੀ ਅੱਖਾਂ ਫੇਰੇ।
ਜੁਗਨੀਏਂ ਜਿੰਨ ਚਿਬੜ ਗਿਆ ਤੈਨੂੰ, ਚਿਮਟਿਆਂ ਨਾਲ ਕੱਢੂਗਾ ਏਹਨੂੰ।
ਓ ਵੀਰ ਮੇਰਿਆ ਜੁਗਨੀ, ਵੀਰ ਮੇਰਿਆ ਜੁਗਨੀ ਵੇਖਦੀ।
ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੀ।

ਜੁਗਨੀ ਜਾ ਬੜੀ ਵਿਚ ਸਰਸੇ, ਉੱਥੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਨੂੰ ਤਰਸੇ।
ਜੁਗਨੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਧੋਲਾ, ਕਹਿੰਦੀ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘੂਗਾ ਵੇਲਾ।
ਓ ਵੀਰ ਮੇਰਿਆ ਜੁਗਨੀ, ਜੁਗਨੀ ਦਾ ਮੰਦੜਾ ਹਾਲ ਜੀ,
ਉੱਥੇ ਰਬੜ ਦੇ ਟੋਕਣ ਭਾਲਦੀ।

ਜੁਗਨੀ ਜਾ ਬੜੀ ਵਿਚ ਬਿਆਸਾਂ, ਬਹਿਕੇ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਅਰਦਾਸਾਂ।
ਬਾਬੇ ਨੇ ਸਤਿਸੰਗ ਵਿਚ ਫਰਮਾਇਆ, ਬੰਦਾ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਪੁਰੋਂ ਲਿਆਇਆ।
ਓ ਵੀਰ ਮੇਰਿਆ ਜੁਗਨੀ, ਜੁਗਨੀ ਮੱਥੇ ਨੂੰ ਫੋਲਦੀ,
ਤੂੰ ਇਥੋਂ ਕੀ ਏਂ ਟੋਲਦੀ।

ਜੁਗਨੀ ਜਾ ਬੜੀ ਬਦਭਾਗੇ, ਉੱਥੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਫਿਰਦੇ ਬਾਬੇ।
ਜੁਗਨੀ ਤੇ ਵੀ ਮਾੜੀ ਵਰਤੀ, ਉਹਨਾਂ ਜੁਗਨੀ ਕਮਲੀ ਕਰਤੀ।
ਓ ਵੀਰ ਮੇਰਿਆ ਜੁਗਨੀ, ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਫੜਕੇ ਢਾਹ ਲਈ ਐ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੁਗਨੀ ਖੇਡਣ ਲਾ ਲਈ ਐ।

ਜੁਗਨੀ ਜਾ ਬੜੀ ਭਨਿਆਰਾਂ, ਤੱਕਕੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ ਮੋਟਰ ਕਾਰਾਂ।
ਉਹ ਤਾਂ ਜੈ ਬਾਬੇ ਦੀ ਬੋਲੇ, ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਬਾਬੇ ਕੋਲ ਫੋਲੇ।
ਓ ਵੀਰ ਮੇਰਿਆ ਜੁਗਨੀ, ਬਾਬੇ ਨੇ ਕੋਲ ਬਿਠਾ ਲਈ ਓਏ।
ਉੱਥੇ ਇੱਟਾਂ ਪੱਥਣ ਲਾ ਲਈ ਓਏ।

ਅੰਤ ਨੂੰ ਵਿਚ ਬਰਨਾਲੇ ਆ ਗਈ, ਮਿੱਤਰ ਜੀ ਨੇ ਕੋਲ ਬਿਠਾ ਲਈ।
ਜੁਗਨੀਏ ਤੂੰ ਏਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ, ਥਾਂ-ਥਾਂ ਦੁੱਖ ਜਾਂਦੀ ਏਂ ਭੋਗੀ।
ਓ ਗੱਲ ਸੁਣਲੈ ਜੁਗਨੀ, ਆਹ ਦੋ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਲਈਂ ਤੂੰ।
ਨਾਲੇ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰ ਲਈਂ ਤੂੰ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਜੁਗਨੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਮਿਲਕੇ ਮਨ ਮੇਰਾ ਬੜਾ ਖਿਲਿਆ।
ਕਹਿੰਦੀ ਘਰ ਮੇਰਾ ਡੁੱਬਣੋਂ ਬਚ ਗਿਆ, ਪਤੀ ਵੀ ਦਾਰੂ ਪੀਣੋਂ ਹਟ ਗਿਆ।
ਓ ਵੀਰ ਮੇਰਿਆ ਜੁਗਨੀ, ਵੀਰ ਮੇਰਿਆ ਜੁਗਨੀ ਦੱਸਦੀ ਆ।
"ਮਾਨਾਂ" ਪਿੰਡ ਹੱਸਦੀ-ਵੱਸਦੀ ਆ।

- ਬਲਵਿੰਦਰ ਮਾਨਾਂ, 95923-18872

► ਸਾਡੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਚਲਣਗੇ ਕੰਪਿਊਟਰ

ਨਿਊਯਾਰਕ - ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੇ ਜਰੀਏ ਵੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਾਂਗੇ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਚਿਪ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਾਰਨੇਨੀ ਮੇਲਾਨ ਅਤੇ ਪਿਟਸਬਰਗ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਨੇ ਹਿਊਮਨ ਬ੍ਰੇਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਇਨਸਾਨੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਲਈ ਈ. ਈ. ਜੀ., ਐਫ. ਐਮ. ਆਰ. ਆਈ. ਅਤੇ ਮੈਗਨੇਟੋ ਇਨਸੇਫੇਲੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਹੁਣ ਕੰਪਿਊਟਰ ਕੋਲ ਇਨਸਾਨੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਅਲਗੋਰਿਥਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇੰਟੇਲ ਦੇ ਇਸ ਅਲਗੋਰਿਥਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਕੰਪਿਊਟਰ 10 'ਚੋਂ 9 ਇਨਸਾਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

► ਬ੍ਰਾਡਬੈਂਡ ਬਣਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ

ਫਿਨਲੈਂਡ ਨੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਡਬੈਂਡ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫਿਨਲੈਂਡ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮੈਗਾਵਾਟ ਪ੍ਰਤੀ ਸੈਕਿੰਡ ਬ੍ਰਾਡਬੈਂਡ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਨਲੈਂਡ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ 2015 ਤੱਕ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ 100 ਐਮ.ਬੀ.ਪੀ.ਐਸ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਹੋਵੇ।

ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸੁਵੀ ਲਿੰਡੇਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, “ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਇਸ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੇ 96 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ 73 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਜਾਂ ਸੰਗੀਤ ਮੁਫਤ 'ਚ ਡਾਊਨਲੋਡ

ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਰ ਫਿਨਲੈਂਡ ਨੇ ਨਰਮ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ, ਫਿਨਲੈਂਡ ਦੀ ਸੰਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸੁਵੀ ਲਿੰਡੇਨ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, “ਓਪਰੇਟਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜਣਗੇ ਜੋ ਗ਼ੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਾਇਲੰਡ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਾਲ ਕਨੈਕਸ਼ਨ ਤੋੜਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਰਹੇ।

ਇਸ ਸਾਲ ਬੀ.ਬੀ.ਸੀ. ਵਰਲਡ ਸਰਵਿਸ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

► ਫੇਸ ਬੁਕ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇਵੇਗਾ ਗੁਗਲ !

ਸਰਚ ਇੰਜਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜੀ ਗੁਗਲ ਹੁਣ ਸੋਸ਼ਲ ਨੈਟਵਰਕਿੰਗ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਫੇਸਬੁਕ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਹੈ। ਗੁਗਲ ਇਸ ਦੇ ਲਈ “ਗੁਗਲ-ਮੀ” ਨਾਮ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਲਿਆਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਗਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੇਵਿਨ ਰੋਸ ਨੇ ਟ੍ਰਿਕਟਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਰੋਸ ਨੇ ਟ੍ਰਿਕਟਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ‘ਇਸਦੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਫੇਸਬੁਕ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਲਈ ਗੁਗਲ ਮੀ ਨਾਮ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਲਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਂ।’ ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੁਗਲ ਨੇ ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸਾਈਬਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਡੈਨ ਓਲਡ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਰੋਚਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਫੇਸਬੁਕ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਗੁਗਲ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਗਲ ਦੇ ਕੋਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤਕਨੀਕ, ਚੰਗੇ ਸ੍ਰੋਤ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਸਰਚ ਇੰਜਨ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ 'ਚ ਹੀ ਗੁਗਲ ਨੇ ਕਈ ਨਵੇਂ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇਜਾਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਗੁਗਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਗੁਗਲ ਕ੍ਰੋਮ ਲਾਨਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਬਾਅਦ ਵੈਬ ਟੂਲ ਨੂੰ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਐਡਵਾਂਸ ਐਡਰਾਇਡ ਨਾਮ ਦਾ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਵੀ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

► ਲੈਪਟਾਪ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ.....

ਲੈਪਟਾਪ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਲੈਪਟਾਪ 'ਚ ਆਏ ਦਿਨ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦੇ ਸਮੇਂ ਲੈਪਟਾਪ ਦੇ ਡਿਵਾਈਸ ਅਤੇ ਫੰਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਅੱਧੀ ਜਾਂ ਅਧੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਸਟਮਰ ਲੈਪਟਾਪ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਚੈਕ ਕੀਤੇ ਬਗੈਰ ਹੀ ਖਰੀਦ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਹਨ।

ਲੈਪਟਾਪ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਗੱਲਾਂ :

1. ਰਜਿਸਟਰਡ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਹੀ ਲੈਪਟਾਪ ਖਰੀਦੋ। ਲੈਪਟਾਪ ਦੇ ਬਾਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਅਸੇਸਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਲੈਪਟਾਪ 'ਚ ਚੈਕ ਕਰੋ। ਲੈਪਟਾਪ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਭਾਰੀ ਲੈਪਟਾਪ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ 'ਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

2. ਕੀ-ਪੈਡ ਯੂਜ਼ਰ ਫ੍ਰੈਂਡਲੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਬਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਲੈਪਟਾਪ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਗਰਮ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੈਟਰੀ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਲੈਪਟਾਪ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਡਿਵਾਈਸ ਵੀ ਸਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

3. ਲੈਪਟਾਪ ਦੇ ਮੈਮੋਰੀ : ਰੈਮ, ਹਾਰਡ ਡਿਸਕ ਆਦਿ ਦੀ ਮੈਮੋਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੈਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮਾਈ ਕੰਪਿਊਟਰ-ਪ੍ਰੋਪਟੀਜ਼-ਜਨਰਲ - ਰੈਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਦੀ ਮੈਮੋਰੀ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨੈੱਟ ਯੂਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ 1 ਜੀਬੀ ਰੈਮ ਮੈਮੋਰੀ ਉਪਯੁਕਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

4. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਲੂਟੂਥ ਡਿਵਾਈਸ ਵੀ ਚੈਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂਕਿ ਦੂਸਰੀ ਡਿਵਾਈਸ ਦੇ ਬਲੂਟੂਥ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਾ ਆਵੇ।

5. ਐਲ. ਸੀ. ਡੀ. 13 ਤੋਂ 21 ਇੰਚ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 800 ਗੁਣਾ, 600 ਤੋਂ 1600 ਗੁਣਾ 1200 ਪਿਕਸਲ ਦੀ ਸਕਰੀਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਾਰਪ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

► ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਫ਼ਾਈਲਾਂ ਕਿਵੇਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੀਏ?

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਵੱਡੀਆਂ ਫ਼ਾਈਲਾਂ ਭੇਜਣ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਈਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫ਼ਿਰ ਕਿਸੇ ਓਨਲਾਈਨ ਸਟੋਰੇਜ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਅਤੇ ਸਰਲ ਸਾਧਨ ਈਮੇਲ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਈਮੇਲ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜੀ-ਮੇਲ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ ਪਰ ਜੀਮੇਲ ਪ੍ਰਤੀ ਈਮੇਲ 25 ਐਮਬੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਜ਼ਨ ਵਾਲੀ ਫ਼ਾਈਲ ਭੇਜਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਤੁਸੀਂ ਨਵੇਂ ਵਿਕਲਪ 'ਚ ਆਏ ਹੋਟ-ਮੇਲ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀ ਈਮੇਲ 10 ਜੀਬੀ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਫ਼ਾਈਲਾਂ ਹੀ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਈਮੇਲ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਫ਼ਾਈਲਾਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਓਨਲਾਈਨ ਸਾਈਟਾਂ ਦਾ ਉਪਯੋਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ 'ਚ Wikisend ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਦੇਖੋ, ਇਹ ਉਪਯੋਗ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਮੁਕਤ ਵੀ। ਇੱਥੇ 2 ਜੀਬੀ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਫ਼ਾਈਲਾਂ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ Dropbox ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫ਼ਾਈਲਾਂ ਅਪਲੋਡ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਫ਼ਾਈਲ ਦਾ ਸਾਈਜ਼ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਡਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ HJ Split ਯੂਟੀਲਿਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਫ਼ਾਈਲ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਤੋੜ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

► ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸੋਸ਼ਲ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਅਕਾਊਂਟ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਥ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਿਵੇਂ ਕਰੀਏ?

ਫੇਸਬੁਕ, ਟ੍ਵਿਟਰ, ਓਰਕਟ ਅਤੇ ਗੁਗਲ ਬੁਜ਼ ਵੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਓਨਲਾਈਨ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰਯੋਗਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਸ਼ਲ ਨੈੱਟਵਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਾਈਟਾਂ 'ਤੇ ਅਕਾਊਂਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਓਨਲਾਈਨ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਜੇਕਰ ਇਕ ਹੀ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਟ੍ਵਿਟਰ ਅਤੇ ਫੇਸਬੁਕ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ Brizzly ਨਾਮਕ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਸਾਈਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਫੇਸਬੁਕ ਅਤੇ ਟ੍ਵਿਟਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਸਾਈਟ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟ੍ਵਿਟਰ ਅਤੇ ਫੇਸਬੁਕ ਦਾ ਆਵਰਣ ਮੂਲ ਸਾਈਟ ਵਰਗਾ ਹੀ ਦਿਸੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੂਲ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋ, ਇਥੇ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟ੍ਵਿਟਰ ਅਤੇ ਫੇਸਬੁਕ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਟ੍ਵਿਟਰ ਅਤੇ ਫੇਸਬੁਕ ਦੇ ਦੋ ਬਟਨ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਪੋਸ਼ਿਤ ਬਟਨ ਦਬਾਕੇ ਉਸ ਸਾਈਟ ਨੂੰ ਖੋਲ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ Vinehub ਸਾਈਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਸਾਈਟ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਫੇਸਬੁਕ ਅਤੇ ਟ੍ਵਿਟਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲਿੰਕਡਇਨ ਅਤੇ ਗੁਗਲ ਬੁਜ਼ ਦਾ ਵੀ ਸੰਚਾਲਨ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀਆਂ ਓਨਲਾਈਨ ਸੋਸ਼ਲ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

► ਮਾਊਸ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ

ਵਾਸ਼ਿਗਟਨ - ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕਰਸਰ ਨੂੰ ਘੁੰਮਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਊਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਮੈਸਾਚੂਸੇਟਸ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਨੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਮਾਊਸ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅਸਲ 'ਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਮਨੀਟਰ ਦੇ ਬਗਲ 'ਚ ਇਨਫਰਾਰੈੱਡ ਟ੍ਰੈਕਿੰਗ ਕੈਮਰਾ ਲਗਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਲੇਜ਼ਰ ਕਿਰਨਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹੱਥ ਅਤੇ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੀ ਹਰਕਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕੈਮਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਕਰਸਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੈਮਰਾ ਟੇਬਲ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਟੇਬਲ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਹੀ ਇਹ ਕਰਸਰ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨ ਤੇ ਘੁੰਮਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕੈਮਰਾ ਕਲਿੱਕ ਅਤੇ ਡਬਲ ਕਲਿੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ।

► ਜੀ-ਮੇਲ ਨਾਲ ਜੋੜੋ ਸਿਗਨੇਚਰ ਲੋਗੋ

ਸੈਨਫ੍ਰਾਂਸਿਸਕੋ - ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਗੁਗਲ ਦੀ ਈ-ਮੇਲ ਸਰਵਿਸ, ਮਤਲਬ ਜੀ-ਮੇਲ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ 'ਚ ਆਪਣੇ ਸਿਗਨੇਚਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਗੋ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੀ-ਮੇਲ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਦੇ ਟੈਕਸਟ ਸਿਗਨੇਚਰ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਗਨੇਚਰ ਦੇ ਸਾਈਜ਼, ਕਲਰ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਗਨੇਚਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਸਵੀਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲਿੰਕ ਜੋੜਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਸੀ। ਹੁਣ ਜੀ-ਮੇਲ ਨਾਲ ਸੇਟਿੰਗਸ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਿਗਨੇਚਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਗੁਗਲ ਦੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਮਾਰਕ ਨਿਕੋਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੀ-ਮੇਲ ਦਾ ਲੇਟੈਸਟ ਡੈਸਕਟੋਪ ਵਰਜਨ ਹੀ ਇਸ ਨਵੇਂ ਸਿਗਨੇਚਰ ਨੂੰ ਸਪੋਰਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਐਚ. ਟੀ. ਐਮ. ਐਲ. ਵਰਜਨ, ਮੋਬਾਇਲ ਜੀ-ਮੇਲ ਆਦਿ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਦੇ ਸਿਗਨੇਚਰ ਹੀ ਚਲਣਗੇ।

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਖੁਰਦਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ ਜੀਵਨ ਭਰ ਵਾਸਤੇ ਮੁਫਤ ਭੋਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿਛਲੇ 17 ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿਖੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਆਗੂ ਹਨ।

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਹਮੀ ਪਿੰਡ ਤਲਵਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਲੋਂ ਤਹਿਸੀਲ ਫਿਲੌਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਹਾਈ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ ਜੀਵਨ ਭਰ ਵਾਸਤੇ ਮੁਫਤ ਭੋਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੈਹਮੀ ਜੀ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹਨ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੂਚਨਾ

‘ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਬਰਨਾਲਾ’ ਦਾ ਆਨਲਾਈਨ ਬੈਂਕ ਖ਼ਾਤਾ ਨੰਬਰ 658 020 110 000 010 ਹੈ। ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇਸ ਖ਼ਾਤਾ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਕੇ ਵੀ ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਪਾਠਕ ਹੋਰ.....

ਅਦਾਰਾ ‘ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ’ ਪਿਛਲੇ ਦਸ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਘਰ-ਘਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਸ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਉਪਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਕਲਿਆਣ ਤਾਹੀਓਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇਗੀ।

ਡਾਕਟਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗ

- ਤਰਲੋਚਨ ਮੁੱਠਾ
tmothada@yahoo.co.uk

ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਸਕੈਂਟਿਸ਼ ਇੰਜਨੀਅਰ ਟੋਮ ਹਸਵਿਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਅੱਜ 16 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਮਤਕਾਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਿਆ? ਇਹ ਹੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਵਰਨਣ ਕਰਾਂਗੇ।

ਟੋਮ ਹਸਵਿਲ ਗਲਾਸਗੋ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਇੰਜਨੀਅਰ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵੱਲੋਂ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੇਲਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਬੇਟੇ ਗਰੇਮ ਅਤੇ ਮਾਰਕ ਸਨ। ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਯੂਰਪੀਅਨ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਟੋਮ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਦੌਰਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਵੀ ਖਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਟੋਮ ਨੇ ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸਨ।

ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਾ ਰਹੀ। ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਟੋਮ ਦੇ ਐਕਸਰੇ ਵਿਚ ਫੇਫੜੇ ਦੇ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਕਾਲਾ ਧੱਬਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਕਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ। ਸਾਰੇ ਟੈਸਟਾਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਟੋਮ ਦੇ ਇੱਕ ਫੇਫੜੇ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਕੈਂਸਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਸੀ। ਟੋਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਯਾਦ ਆਏ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸਿਰਗਟਾਂ ਪੀਤੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 8 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸਿਰਗਟਨੋਸ਼ੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਵਧੀਆ ਤੰਦਰੁਸਤ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਖ਼ਬਰ ਟੋਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਦਮਾ ਸੀ।

ਉਸ ਵੇਲੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ, “ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਰ

ਪਾ ਸਕੇ। ਸਰਜਰੀ, Chemotherapy ਜਾਂ Radiotherapy ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਅਸਰਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ।” ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਇਸ ਸਟੇਜ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਛੱਡਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਟੋਮ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਇਸ ਵਕਤ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ Palliative Radiotherapy ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।” ਟੋਮ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸ ਪਾਸ ਜਿਉਣ ਲਈ ਕਿੰਨਾਂ ਸਮਾਂ ਹੈ? ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਇਹ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਹੁਣ ਟੋਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, “ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੰਨਾ ਨੂੰ ਕਿ ਪੇਟ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕੇਵਲ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੀਵਿਆ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਖ਼ਿਆਲ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਦਾਸ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਉਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਸੋਚਾਂ ਬੇ-ਉਮੀਦੀ ਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਜਦ ਤੱਕ ਡਾਕਟਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਛੱਡਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨੀਅਤ ਅਤੇ ਕਾਬਲੀਅਤ ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਸੀ।”

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੈਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਟੋਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਲਿਨੀਕਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਖੋਸ਼ਕ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੋਟ

ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ‘ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ’ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਦੀ ਸ਼ਕਾਇਤ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ 5 ਵੱਜੇ ਤੱਕ ਫ਼ੋਨ ਨੰਬਰ 01679-241744 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਕੇ, ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਮਰ ਰਿਹਾ ਮਰੀਜ਼ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਟ-ਪੁਸ਼ਟ ਇਨਸਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਡਾਕਟਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਮਰੀਜ਼ ਹੈ।” ਇਹ ਸਭ ਸੁਣ ਕੇ ਟੌਮ ਹੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਕੋਲ ਗਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ।” ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਟੌਮ ਨੇ ਡਾਕਟਰੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਾਸਤੇ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਡਾਕਟਰਾਂ ਟੌਮ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕੋਰਸ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦਵਾਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੰਜ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸੁੰਗੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਛਾਤੀ ਦਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੌਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ Radical Radiotherapy ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਟੌਮ ਆਪਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਰੀਜ਼ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਟੌਮ ਨੇ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਨੌ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਦਿਨ ਗਿਣ ਕੇ ਲੰਘਾਇਆ।

ਇੱਕ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਟੌਮ ਨੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਅਗੇਤਰੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਭੱਤਾ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਜੀਉਂਦਾ ਤਾਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਸੀ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਐਕਸਰਿਆਂ ਵਿਚ, ਉਸ ਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਤੇ ਕਾਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ- ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਾਲਾ ਪੱਥਾ ਵੀ-ਪਰ ਪੂਰੇ 15 ਸਾਲ ਇਲਾਜ ਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਛੱਡਣ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਧਿਆ ਨਹੀਂ। ਟੌਮ ਦੀ ਉਮਰ ਅੱਜ 64 ਸਾਲ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਗਲਾਸਗੋ ਦੇ ਬੀਅਰਸਡਨ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਭਾਵੇਂ ਟੌਮ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਹੱਥ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ‘ਵਿਚਾਰਾ’ ਬਣ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾ। ਉਹ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੌਸਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਉਹ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ National Institute for Clinical Excellence, The National Clinical Research Institute, Cancer Research UK and The Cancer Clinical Trial Units for Scotland. ਉਹ ਅਕਸਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, “ਉਹ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ NHS (National Health Service) ਦਾ ਬਹੁਤ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਕਰ ਸਕੇ - ਜੋ ਵੀ ਕੁਝ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਕੁਝ ਉਧਾਰ ਚੁਕਾ ਸਕੇ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, “ਭਾਵੇਂ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਚਣ ਦੀ ਰੋਸ਼ੋ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਜੋ ਕੁਝ ਇਸ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।”

ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਣ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੌਕੇ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਲ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬਚ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, “ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਹੀ ਇਲਾਜ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੀ ਸੁਯੋਗ ਅਗਵਾਈ, ਸਮੇਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤੇ ਠੀਕ ਵਰਤੋਂ, ਸਭ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ।” ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ, “ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਕ ਇਕ ਦਿਨ ਜੀਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।”

ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਵਾਪਸੀ: ਲਿਉਨਾਰਡ ਬੋਵਲਿਨ ਸਕੌਟਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਇਨਵਰਨਿਸ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 35 ਸਾਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਬੋਲਣ ਸ਼ਕਤੀ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਫੋਨ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਉਨਾਰਡ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ਡ ਉਪਕਰਨਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਹ Speech Therapy ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਪੀਚ ਥੈਰੇਪੀ ਵਾਲੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਲਿਉਨਾਰਡ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਸਪੀਚ ਥੈਰੇਪੀ ਵਾਲਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਲਿਉਨ ਨਾਲ ਨਰਸਰੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਜਿਵੇਂ a b c.. ਆਦਿ ਗਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਲਿਉਨਾਰਡ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਇਹ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ -2 ਇਕ ਦਿਨ ਲਿਉਨਾਰਡ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਲਿਉਨਾਰਡ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅੱਜ Speech Therapy ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਦੇ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਵਿਤੀ ਸਹਾਇਤਾ

- ☉ ਗੁਰਮੇਲ ਬੰਡੇ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ 500 ਰੁਪਏ।
- ☉ ਸੁਖਚੈਨ ਥਾਂਦੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਸਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ 1100 ਰੁਪਏ
- ☉ ਕੇਵਲ ਸਾਗਰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ 7750 ਰੁਪਏ
- ☉ ਧਰਮਪਾਲ ਜੀ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ 3100 ਰੁਪਏ
- ☉ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਚੇਰੀਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ 7800 ਰੁਪਏ
- ☉ ਅਵਤਾਰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ 6400 ਰੁਪਏ
- ☉ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰਥਲਾ 500 ਰੁਪਏ
- ☉ ਡਾ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਕਾਲੜਾ 100 ਰੁਪਏ

ਪਰਵਾਸੀ ਕਾਮਰੇਡ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਸਨ ਸ: ਭਾਗ ਸਿੰਘ

ਸ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਬਾਸੀ ਅਚਨਚੇਤ 6/4/2010 ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਹਾਰਟ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਗਏ। ਉਹ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਪਿੰਡ ਬੰਡਾਲਾ ਮੰਜਕੀ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਗਹਿਰਾ ਸਦਮਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੜੇ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ ਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਕਿਸਾਨ ਸਨ।

ਸ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਬੋੜੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਭਰ ਜੁਆਨੀ ਵਿਚ ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਫੀਆਂ ਦਾ ਭੰਨਿਆ 1929 ਵਿਚ ਪਨਾਮਾ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ। 33 ਸਾਲ ਇੱਕੋ ਕੰਪਨੀ ਹੇਠ ਪਨਾਮਾ ਨਹਿਰ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵੀ ਐਨੀ ਘੱਟ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣਾ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਨਾ ਭੇਜ ਸਕਿਆ। ਐਨੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਨਾ ਜੋੜ ਸਕਿਆ ਕਿ ਵਾਪਿਸ ਹੀ ਭਾਰਤ ਆ ਜਾਵੇ।

1962 ਵਿਚ 33 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਪਰਤਿਆ ਪਰ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਉਹੀ ਖਾਲੀ ਦਾ ਖਾਲੀ। ਪਿੱਛੇ 33 ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਚੰਨਣ ਕੌਰ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰ-ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਇਕਲੌਤੇ ਪੁੱਤਰ ਭਾਗ ਨੂੰ ਪਾਲਦੀ ਰਹੀ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਕੱਲਤਾ ਤੇ ਤਨਹਾਈ ਨਾਲ ਜੂਝਦੀ ਰਹੀ। ਭਾਗ 18 ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸ਼ੱਕਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸ. ਸ਼ਿਵ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਚਰਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਇਸਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੇਕ ਘਰ ਦੀ ਨੇਕ ਧੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਚੰਨਣ ਕੌਰ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਦੋ ਗਿਆਰਾਂ ਬਣ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ। ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਫੀਆਂ ਛੋਟੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦਾ ਕਦੇ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀਆਂ। 1950 ਵਿਚ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਵੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਥੇ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ। ਪਿੰਡ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵੀ ਸਹਾਈ ਹੋਇਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। ਚਾਰ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਦੋ ਬੇਟੀਆਂ ਬਲਵੀਰ ਤੇ ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਹੀ ਵਿਆਹ ਕੇ ਸੈਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਆਪ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਆ ਕੇ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗ

ਪਏ। ਬੇਟੇ ਬਲਵੀਰ ਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੰਡਾਲੇ ਹੀ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਖੇਤੀ ਹੁਣ ਵੀ ਰਾਸ ਨਾ ਆਈ। ਇਕੱਲੇ ਕਹਿਰੇ ਦੀ ਖੇਤੀ ਟੱਬਰ ਪਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੀ। ਫਿਰ 2 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚਲੇ ਗਏ।

ਵੱਡਾ ਬੇਟਾ ਬਲਵੀਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਤੇ ਸੈਟ ਹੋਣ ਦਾ ਖਾਹਿਸ਼ਮੰਦ ਸੀ। ਛੋਟਾ ਜਸਵੀਰ ਹੱਸ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਬਲਵੀਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਲੈ ਗਏ। ਉਹ ਹਾਲੀ ਵੀ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਲਵੀਰ ਬਾਸੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਬੰਡਾਲੇ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ। ਸ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਚਾਚਾ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ 1939 ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਕੱਟ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਆਇਆਂ ਤੇ ਪਿਛਲੀ 33 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਚੌਖੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੱਗ ਗਈ ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਦਸਵੰਧ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਸਾਰੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਅਰਥ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਡੱਢ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਜੋ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਪਾਣੀ ਦੀ ਟੈਂਕੀ ਲਈ ਪਬਲਿਕ ਸ਼ੇਅਰ (2½ ਲੱਖ ਵਿਚ) 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ। ਸੋ ਬਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਕਰਮਭੂਮੀ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਹੀ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ। ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਖਲਾਅ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪਿਆ ਪਰ ਬੀਬੀ ਚਰਨ ਕੌਰ ਦੋਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਬਲਵੀਰ, ਜਸਵੀਰ ਲਈ ਬਾਪ ਵੀ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਮਾਵਾਂ ਠੰਡੀਆਂ ਛਾਵਾਂ ਦੇ ਅਖਾਣ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਰੱਖੇਗੀ।

ਬੀਬੀ ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ ਬਾਂਸਲ, ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਤੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਅਧਿਆਪਕ, ਬੰਡਾਲਾ (ਜਲੰਧਰ)

ਹੱਡੀਬੀਤੀ / ਮੈਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆਂ

ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਧਾਰਮਿਕ ਖਿਆਲਾਂ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੰਦਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ, ਫਲ, ਫੁੱਲ ਰੱਖਣੇ ਮੈਂ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਕਰਤੱਵ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਕ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮੰਦਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਉਪਰ ਚੂਹੇ ਡਿਸਕੋ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਐਸ਼ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਫਲ ਖਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੂਹਿਆਂ ਦੀ ਅਜੀਬ ਖਰਮਸਤੀ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਗਰ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਉਪਰ ਚੂਹੇ ਐਸੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉਪਰੋਂ ਹਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕੀ ਮੇਰੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰਾ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉੱਠ ਗਿਆ ਫਿਰ ਮੇਰਾ ਸੰਪਰਕ ਇਕ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਫੇਰ ਮੈਂ ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੰਤਰ ਜੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਤੇ ਦੇਵ ਪੁਰਸ਼ ਹਾਰ ਗਏ, ਰੋਸ਼ਨੀ, ਦੇਵ ਦੈਂਤ ਤੇ ਰੂਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤੀ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਫੇਰ ਮੈਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੀ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਕ ਵਿਆਕਤੀ ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਣੇ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਜਮਾਦਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣਾ ਕਹਾਉਂਦਾ ਸੀ ਮੇਰੀ ਉਸ ਨਾਲ ਭੂਤਾਂ, ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਤੈਨੂੰ ਬੇਹੋਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਤੇਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਚੈਲਿੰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਪਈ ਕਿ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਜਾਂ ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਬਣ ਗਿਆ।

—ਸ਼ਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਆਲੋਵਾਲ, ਪਿੰਡ : ਆਲੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ : ਪਟਿਆਲਾ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹਦਾ ਪੰਜਾਬ

ਨਸ਼ਾ ਇੱਕ ਕਲੰਕ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਲੰਕ ਸਾਡੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੱਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਿੱਧਰ ਵੀ ਵੇਖੋ ਕੁਝ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਜਕੜੇ ਹੋਏ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣਗੇ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅੱਜ ਉਹੀ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬੋਤਲ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਵਾਨ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਇਹੀ ਕੰਮ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਮੋਮਬੱਤੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਘਲਦੀ ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੱਭਰੂ ਅਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਸੁੱਕ ਕੇ ਕਾਨਾ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਮੈਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, “ਘੋਰ ਨਸ਼ਈ ਲੋਕ ਵਿਸਕੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੜ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਗਲ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਵੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਸੋਚਣ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਘੱਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਪੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸੰਵਾਰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਪਰ ਵਿਗਾੜ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਟੀ. ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਿੱਨੀਆਂ ਹੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ, ਭੈਣ, ਪਤਨੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਹੀ ਦੂਸਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਸ਼ੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵੱਡਿਆਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕਾਕੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਨਸ਼ੇ ਕਿੱਥੋਂ ਖਰੀਦੇਗਾ ਜਿਸਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵੀ ਨਾ ਪੱਕਦੀ ਹੋਵੇ। ਕੁਝ ਇਨਸਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਰੱਖੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ, ਕੁਝ ਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਚੁਣਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਵਲਿਸਟ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ; “ਸ਼ਰਾਬ ਵਿਚ ਗੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਅਸਫਲਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਕਬੂਤਰ ਵਾਂਗ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੀ ਕੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬੇਵਕੂਫੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੰਡਦਾ ਹੈ।” ਨਸ਼ੇ ਕਰਕੇ ਗੰਦੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਡਿੱਗੇ ਰਹਿਣਾ ਬੇਵਕੂਫੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਸੋਚੋ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪੈਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਸਕਣਗੇ? ਜਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਕੇ ਨਸ਼ੇ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਦੂਰ ਰਹਿਣਗੇ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਾਲ ਮਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਚੱਟ ਕੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਕਰੇਗਾ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਵੀ ਨਸ਼ਈ ਬਣਨਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਘਰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ? ਕਿੰਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਖੋਹਿਆ

ਹੋਵੇਗਾ? ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬੜਾ ਚੀਕਦੀਆਂ ਚਿਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਉੱਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਉੱਪਰ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਲੈਣ ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਸ਼ਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵਿਕਦਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਏ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਵੋਟਾਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੇਜ਼ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ੇ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ, ਅਡੀਮ, ਡੋਡੇ ਆਦਿ ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਗੁਲਾਮ ਸੀ ਤਦ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਜੀ ਨੇ ਬਰਮਾ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਖੂਨ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੱਜ ਦੇ ਸਾਡੇ ਨੇਤਾ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਿਣਗੇ -

ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦਿਓ,

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਸਭ ਸੋਚ ਕੇ। ਕਿੰਨਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ ਜ਼ਮਾਨਾ। ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਵੇਖ ਕੇ। ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੁਲਾਮੀ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਲਗਾਉਣ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕਸੂਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਸੂਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤਾੜੀ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵੱਜਦੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ੇ ਦਿੰਦਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਲੈਣ (ਫੜਨ) ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਕਸੂਰ ਇੱਕ ਦੇ ਸਿਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਸ਼ੇ ਤੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਦੋਨੋਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਕਸੂਰਵਾਰ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਅਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ ਹੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ। ਜੇਕਰ ਚਿੜੀਆਂ ਖੇਤ ਚੁੱਗ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਛਤਾਏ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ।

- ਗਗਨਦੀਪ ਝੁਨੇਰ, ਮੋਬਾ. ਨੰ : 98556-71313

ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਫੀ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਹਦੇ ਦਾ ਕੋਸ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਕੋਫੀ ਪੀਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਨੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਫੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੱਪ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਹਦੇ ਦਾ ਕੋਸ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਕੋਫੀ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕੋਸ਼ਰ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ 8 ਗੁਣਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਤਿੰਨ ਕੱਪ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਫੀ ਪੀਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਲਈ ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ 11 ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ 360 ਕੋਸ਼ਰ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹੀ ਕੋਫੀ ਪੀਂਦੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸਾਂ 'ਚ ਕੋਫੀ ਦੀ ਖਪਤ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਉਥੇ ਕੋਸ਼ਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਮਸਲਨ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ 'ਚ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕ ਕਾਫੀ ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਉਥੇ ਹਰ ਸਾਲ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਕੋਸ਼ਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਕੋਸ਼ਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਵਧਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੋਫੀ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਸੇਵਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ ਦੇ ਕਣਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਹੋਣਾ

ਨਿਉਯਾਰਕ ਵਿਚ ਅਲਬਰਟ ਆਇਨ ਸਟਾਇਨ ਕਾਲਜ ਆਫ ਮੈਡੀਸਨ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿਚ ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ ਕਣ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵੱਡੇ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਉਮਰ ਸਬੰਧੀ ਰੋਗਾਂ ਜਿਵੇਂ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ, ਸ਼ੂਗਰ ਆਦਿ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਲੱਗਭੱਗ 95-107 ਉਮਰ ਦੇ 200 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਜਿਉਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ ਮੋਲੀਕਿਊਲਸ ਦਾ ਆਕਾਰ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਉੱਚ-ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਸ਼ੂਗਰ ਆਦਿ ਘੱਟ ਪਾਈ ਗਈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਿਆ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਆਕਾਰ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਡਾ ਆਕਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੋਲੈਸਟਰੋਲ ਨਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਚਿਪਕਦਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਖੂਨ ਦੀ ਸਹੀ ਪੂਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਮਗਨ ਰਹਿਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਡੀ. ਐਨ. ਏ. ਹੈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਮਗਨ ਰਹਿਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਨਸ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡੀ. ਐਨ. ਏ. ਵਿਚ ਦੁਰਲੱਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਦੇ ਡੀ. ਐਨ. ਏ. ਆਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਉਹ ਡੀ. ਐਨ. ਏ. ਦੇ ਕੁੱਝ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ

ਸਾਧਾਰਣ ਡੀ. ਐਨ. ਏ. ਜਾਂਚ 'ਚ ਮੱਦਦ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਗੁਣ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਮੋਟਾਪੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਿਮੈਂਸੀਆ ਰੋਗ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਅਧਯ ਉਮਰ 'ਚ ਮੋਟੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਡਿਮੈਂਸੀਆ ਨਾਂ ਦੇ ਰੋਗ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੀਤੀ ਖੋਜ 'ਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਮੈਂਸੀਆ ਇੱਕ ਮਨੋਰੋਗ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦਿਮਾਗੀ ਸਮਰੱਥਾ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੋਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਡਿਮੈਂਸੀਆ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਵਿਚ ਇਹ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਰੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਲਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਕੜ ਵਿਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਮਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਬੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਦੁੱਬਲੇ/ਪਤਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਮਰ ਵਿਚ ਚਰਬੀ ਜੰਮਣ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ, ਦੇ ਕਾਰਨ ਡਿਮੈਂਸੀਆ ਤੇ ਅਲਜਾਇਮਰਜ਼ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਮਝਦਾਰ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ

ਬਾਈਲੈਂਡ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਚੁਸਤ, ਚਲਾਕ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੌਖਾ ਤੇ ਸਸਤਾ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਏ. ਡੀ. ਸੁਨਬੋਰਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਚਿੱਟੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਸੁੱਟਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਤੰਤੂਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਾ. ਸੁਨਬੋਰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗੀ ਸੈੱਲਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੱਡੇ ਹੋ ਕੇ ਆਹਲਾ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਦੇ ਹਨ।

...ਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਇੱਕ-ਦੋ ਪੈਂਗ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਘੱਟ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ, ਮੋਟਾਪਾ ਤੇ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਪੀਣਾ ਉੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਦੇ ਜੋਖਮ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਵਰਗ-ਨਾ ਪੀਣ ਵਾਲੇ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪੀਣ ਵਾਲੇ, ਘੱਟ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੈਂਗ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਘੱਟ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਪੈਂਗ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਘੱਟ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਚੰਗੀ ਰਹੀ।

ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ : ਖੋਸਾ ਪਾਂਡੇ (ਸੋਗਾ)142048

ਸੰਗੀਤ ਵੀ ਇਕ ਦਵਾ ਹੈ!

ਪ੍ਰੋ. ਐਚ. ਐਸ. ਡਿੱਪਲ

ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਬਕਾਵਟ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਿਸਤਰ ਤੇ ਆਕੇ ਲੇਟਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਸਟੀਰੀਓ ਜਾਂ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਮਨਪਸੰਦ ਗਾਣਾ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਖੁਝ ਚਿਰ ਦੇ ਬਾਦ ਤੁਸੀਂ ਤਰੋਂ ਤਾਜ਼ਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਖੀ ਇਹ ਸੰਗੀਤਕ ਚਿਕਿਤਸਾ ਨਹੀਂ? ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਫਰਕ, ਪਰਾਸ਼ਰ ਅਤੇ ਅਲਸ਼ਾਫ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿਹਤ ਮਾਹਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਬਨੇਟ ਸੰਗੀਤਕ ਚਿਕਿਤਸਾ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ, ਸਰਵੋਤਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸੁਖਮ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸਰਲ ਚਿਕਿਤਸਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਵਾਈ, ਔਸ਼ਧੀ, ਰਸਾਇਣ ਜਾਂ ਸਾਈਡ ਇਫੈਕਟ ਦੇ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀਆਂ ਜੜਾਂ ਵੱਢਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਦਿਲੋਂ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਅਦਭੁੱਤ ਹਰਕਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਡੀ ਐਚ. ਵੈਲਨਟਾਈਨ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਔਸ਼ਧੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਸ਼ਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਰੋਗੀ ਦੀਆਂ ਸੁਖਮ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਾਇਰ ਸ਼ੈਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਜਾਦੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਜੰਗਲੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ

ਸੀ, ਜਦਕਿ ਤਾਨਸੈਨ ਨੇ ਰਾਗ ਦੀਪਕ ਗਾ ਕੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਨੁਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵਸਥ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਦੇ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰੀ ਗਾਇਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤਾਨਸੈਨ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮਹਿਬੂਬਾ ਹੁਸੈਨੀ ਨੇ ਰਾਗ ਮਲਹਾਰ ਗਾ ਕੇ ਭਸ਼ਿਮ ਤਾਪ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਐਫਾਇਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕ 'ਤਾਨ ਐਂਡ ਆਨ' ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਦੇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਯੂਨਾਨੀ ਸਿਹਤ ਮਾਹਰ ਰੌਬਰਟ ਜੋਨ ਨੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਵੀ ਖੂਬ ਰੁਚੀ ਸੀ, ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਇਕ ਨਵੀਨਤਮ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਈਜਾਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੋਨੀਅਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਸੁੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨੀਂਦ ਸਮੇਂ ਤੁਰਨ ਜਾਂ ਪਾਗਲਪਣ ਦੇ ਰੋਗ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮੰਦਬੁੱਧੀ ਵਾਲੇ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਇਕ ਚਿਕਿਤਸਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰਲੀਅਨ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੁੰਘਰਸ਼, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਏਕੋਲਿਅਨ ਨਾਮੀ ਰਾਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਯੋਧਿਯਨ ਰਾਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਮਝ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੂਹਿਕ ਬਹਿਸ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਡਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੈ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੀਡੀਅਨ ਰਾਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚਿੰਤਾਗ੍ਰਸਤ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੱਛਮ ਦੇ ਵਿਚ ਸ਼ਿਫਨੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੂਤ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਬਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨੋਬਲ ਸਨਮਾਨ ਵਿਜੇਤਾ ਵਿਦਵਾਨ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸਨ ਨੇ ਵੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਤੇ ਇਕ ਪੁਸਤਕ (ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਚਿਕਿਤਸਾ) ਲਿਖੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਗੀਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੇ ਵਿਚ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਚਿਕਿਤਸਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿਚ ਮੌਤਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਆਦੀ ਅਮਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵਸਥ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਛੁਡਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬ ਛੁਡਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਚ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਫਿਰ

ਕ ਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪੱਥਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਸਿੱਧੇ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਝੁਕਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਬੈਜੁ ਬਾਵਰਾ ਨੇ ਰਾਗ ਪੁਰੀਆ ਗਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਸਿੰਝ ਦੀ ਉਨੀਂਦਰੇ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਖਤਮ ਕੀਤੀ

ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰਯੋਗਾਂ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਵਰਣਨਯੋਗ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸੰਵੇਗ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇਸ ਯਥਾਰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕ ਰਾਏ ਹੈ।

ਸੰਗੀਤ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਗੁੱਸਾ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਿਰਾਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਸਵੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਾ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਸੰਗੀਤਮਈ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਣ ਤੇ ਸਥਿਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਜ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਰਸਾਇਣਿਕ ਬਣਤਰ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਰਾਗੀਂ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਸੁਮਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੇੜਦਾ ਹੈ। ਦਿਲਦੇ ਚਲਣ ਦੀ

ਗਤੀ ਵੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਲੈਅ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਸੁਰ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਡੀਕੋ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਮਹਾਰ ਡਾਕਟਰ ਬਾਰਬਰਾ ਬਰਾਊਨੇ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “60 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਧੁਨੀ ਸੰਕੇਤਾਂ ਅਤੇ ਤਰੰਗਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਪੀੜਾ ਨਾਸ਼ਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਵੇਚ ਅਕਸਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਜਰੀ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਗਰਭ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਡੀਪਿਕ ਨਾਮੀ ਯੰਤਰ (ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡਰ ਲੱਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਹੈਂਡ ਫੋਨ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਰੋਗੀ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ‘ਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧੁਨੀ ਤਰੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਪੱਥਰੀ (ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਪੱਥਰੀ) ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਇਲਾਜ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਟ ਦੇ ਬਾਰਹ ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਪੱਥਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਧੁਨੀ ਤਰੰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਦੇ ਦੂ ਪੱਥਰੀ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਚੂਰ ਚੀੜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂਤਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਉਮਰ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਰੋਗੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੀ ਇਹੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਤੇ ਕੋਈ ਕੱਟ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਗੋਲੀ

ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ (ਭਾਵ ਸਾਈਡ ਇਫੈਕਟ) ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਜ ਇਹ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਧੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਬੁੱਢੇ ਵਿਦਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਗਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕੋ ਬੌਧਿਕ ਪੱਧਰ ਵਾਲੇ 40 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ 20-20 ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਮਨਪਸੰਦ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਗਣਿਤ ਦੇ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰ ਕੇ ਸਮਝਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ। ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਤੋਂ 18 ਫੀਸਦੀ ਵੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੱਲ ਕੀ, ਸੰਗੀਤ ਐਲੋਪੈਥੀ, ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ, ਅਯੁਰਵੈਦ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਪੈਥੀ ਆਦਿ ਦੇ ਵਾਂਗ ਇਕ ਅਜ਼ਮਾਈ ਹੋਈ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਨਵੀਂ ਪੈਥੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੌਖੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਕ ਵੀ। ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਨਾ ਬਣਨ ਦਾ ਕਾਰਣ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਖੋਜ ਦੀ ਕਮੀ ਹੀ ਹੈ, ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਰ ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦੂਜਾ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਫੇਟ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਸਥਾਈ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਅਜ਼ਮਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੁੱਝ ਤੱਥ ਚੰਦਰਮਾ ਬਾਰੇ

1. ਚੰਦਰਮਾ ਦਾ ਜਨਮ ਲਗਭਗ 46 ਲੱਖ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ।
2. ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਆਰ-ਪਾਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 3,476 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।
3. ਇਹ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਔਸਤਨ 3,85,000 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ।
4. ਚੰਦਰਮਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਭਾਰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 6 ਗੁਣਾ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ।
5. ਇਸ ਉੱਤੇ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 29.25 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
6. ਚੰਦਰਮਾ ਦਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੈਦਾਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੀਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
7. 1610 ਈ. ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੈਲੀਲਿਓ ਗੈਲੀਲੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦੂਰਬੀਨ ਨੂੰ ਚੰਦ ਵੱਲ ਘੁੰਮਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਉਗੜੀ-ਦੁਗੜੀ ਤੇ ਟੋਇਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।
8. ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜਾਨ-ਡਾਸਰ ਨੇ 1840 ਈ: ਵਿਚ ਚੰਦ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੁਲਾੜ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਈਆਂ।
9. ਸੰਨ 1966 ਵਿਚ ਰੂਸ ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਲੂਨਾ-9 ਸਫਲਤਾ-ਪੂਰਵਕ ਚੰਦ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ।
10. 20 ਜੁਲਾਈ 1969 ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਾੜ ਜਹਾਜ਼ ਅਪੋਲੋ-2 ਵੱਲੋਂ ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਸੈਰ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪੁਲਾੜ ਤੇ ਰੁਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਅਲਡਿਨ ਅਤੇ ਆਰਮਸਟ੍ਰਾਂਗ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਚੰਦਰਮਾ ਤੇ ਉਤਰੇ।
11. ਚੰਦਰਮਾ ਦਾ ਪੱਥਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਅਪੋਲੋ-12 ਦੇ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਉੱਥੋਂ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਟੁਕੜੇ ਲਿਆਏ ਜੋ ਕਿ 4.6 ਅਰਬ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ।

-ਸੋਨੀ ਸਿੰਗਲਾ, ਐਫ.ਐਸ.ਡੀ. ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਜੌਕੜੀਆਂ (ਮਾਨਸਾ)

ਤਰਕਮਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ ਕੀ ਹਿੰਦੀ

ਵ ਅੰਗ੍ਰੇਜੀ ਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪੁਸਤਕੇਂ

1. ਐਰ ਦੇਵ ਪੁਰੁਖ ਹਾਰ ਗਏ	25/-
2. ਦੇਵ ਐਰ ਦਾਨਵ	40/-
3. ਖੁੱਤੋਂ ਕਾ ਸ਼ਿਕਾਰ	40/-
4. ਵਿਜ਼ਾਨ ਐਰ ਪਰਾਵਿਜ਼ਾਨ	40/-
5. ਰੌਸ਼ਾਨੀ	20/-
6. ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਥ, ਕਹਾਂ, ਐਰ ਕੈਸੇ ?	20/-
7. ਹਿੰਨੋਟਿਜਮ ਕਥਾ, ਕਥੋਂ ਐਰ ਕੈਸੇ ?	15/-
8. ਕਠ-ਕਠ ਮੇਂ ਵਿਜ਼ਾਨ	15/-
9. ਜਯੋਤਿਸ਼ ਝੁਠ ਬੋਲਤਾ ਹੈ !	30/-
10. ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਜਾਦੂਗਰ	20/-
11. ਵੈਜ਼ਾਨਿਕ ਜਾਦੂਗਰ	20/-
12. ਰਜਨੀਸ਼ ਬੇਨਕਾਥ	30/-
13. ਮੈਂ ਕੌਨ ਹੂੰ	20/-
14. ਅਤੀਤ ਕੇ ਸਾਏ ਮੇਂ	40/-
15. ਲੇਕਿਨ ਏ ਸਚ ਹੈ	40/-
16. ਜੀਵਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮ	30/-
17. ਸਮਯ ਕਾ ਫ਼ਤਿਹਾਸ	20/-
18. ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਕਾਸ ਕੈਸੇ ਕਰੇਂ	20/-
19. ਸ਼ਹੀਦ ਖ਼ਗਤ ਸਿੰਘ ਕੀ ਕੁਛ ਚੁਨਿੰਦਾ ਰਚਨਾਏਂ	50/-
20. ਧਰਮ ਕੇ ਨਾਮ ਪਰ ਦਰਿੰਦਗੀ	30/-
21. ਝੁਠ ਕੀ ਪੁਜਾ	40/-
22. ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੰਦੇਸ਼	30/-
23. ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਾਤਾਂ	40/-
24. ਸਿਕਸ਼ ਖਾਏਂਥੋਂ ਸੇ ਕੁਛ ਬਾਠੇਂ	40/-
25. Fortune Telling Exposed	70/-

ਚਾਚੇ ਨੇ ਪੀਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਭਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਈ ਕਸਰ

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਇਕਾਈ ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੇ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਡੁਬਣੇ ਸੈਂਕੜੇ ਘਰ ਬਚਾਏ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਕੇਸ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਕਿਲਾ ਨੂੰ ਵਿਖੇ ਹੀ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਸ ਪਾਸ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਾਟਕ ਮੇਲੇ ਕਾਫੀ ਕਰਵਾਏ ਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੋ ਸਾਉਂਡ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕ ਲੜਕਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਭੈਣਾਂ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੰਦਲਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਰੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਢੋਂਗੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਵੱਸ ਪੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਖੂਨ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਖਵਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਹੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿਹਲਾ ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੋਨੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆ ਜਾਉ। ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆਏ। ਮੈਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਦੰਦਲਾਂ ਦੋਰੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਹ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਉਦੋਂ ਘਰ ਵਿਚ ਕੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਘਰ ਵਿਚ ਪੰਡਤ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਪਾਠ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਚਾਚਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਘਰ ਆ ਗਿਆ, ਪੁਜਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਚੇ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਚਾਚੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਤੇ ਪੰਡਤ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪੰਡਤ ਪੁਜਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੋ ਕੁਝ ਪਵਿੱਤਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੇ ਦੋਨੋਂ ਕੁੜੀਆਂ ਡਰ ਗਈਆਂ ਤੇ ਦੰਦਲਾਂ ਦੋਰੇ ਪੈਣ ਲੱਗ ਗਏ। ਘਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪਖੰਡੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਚੜ ਗਏ ਤੇ ਆਪਣੀ ਲੁੱਟ ਕਰਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਮੈਂ ਦੋਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਜਾਣੀ ਦੋਹਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਰਾਬ ਚਾਚੇ ਨੇ ਪੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਚਾਚੇ ਦਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਆਇਆ ਤਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਂ ਪਰ ਨੁਕਸਾਨ ਸਾਡਾ ਹੋਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਤੁਹਾਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਦੂਜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਖੰਡੀ ਬਾਬੇ ਨੇ ਡਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਠੀਕ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਲੈਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰ ਤੇ ਸਹਿਮ ਲਈ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨੀਂਦ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਦਵਾਈ ਲਈ। ਦੋ ਵਾਰ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਨੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੇ ਬਰ ਨੌਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਕਾਈ ਫਰੀਦਕੋਟ ਨੇ ਇਸ ਘਰ ਨੂੰ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

- ਲਖਵਿੰਦਰ ਹਾਲੀ, 98761-63421

frnkBdkya}kBk

ftfrnkB i's

⦿w?lpof;agch;fJZe;kbBjH80/-⦿d';kbBjH150/-⦿T[woGo(15;kbBjH)1000/-

j[D s[;hl xo p?m/ th
thghghokjhlftfrnkBi's
nkgD/ xo brtk ;ed/
j',tX/o/ikDekohbJh
01679-241744s/c'B
eo'.

ਪਤਾ: ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਨਿਵਾਸ, ਕੰਚਾ ਕਾਲਜ ਰੋਡ, ਗਲੀ ਨੰਬਰ 8, ਬਰਨਾਲਾ - 148101

Email : tarksheel@yahoo.com Web site : www.tarksheel.com

ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਵੀ. ਡੀ. ਓ. ਸੀਡੀਜ਼ ਸੀਰੀਜ਼

ਘਰ ਬੈਠੇ ਹੀ ਵੀਧੀ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਡੀ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ : 01679-241744

ਠੱਗੀ ਦਾ ਸਾਧਨ ਜੋਤਿਸ਼

1. ਜੋਤਿਸ਼ ਕਿੱਥੋਂ ਕੌਣ ਫੈਲਾਵਦਾ ਹੈ?
2. ਜੋਤਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੁੱਝੋਂ ਕਿਸਮਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ?
3. ਕਿਸਮਤ ਕਿੱਥੋਂ ਆਈ ਹੈ?
4. ਕੌਣ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਭਰਦਾ?
5. ਕਿਸਮਤ ਕੌਣਾਂ ਦੀ ਆਖਰੀਕੀ?
6. ਕੌਣੀ ਤੋਂ ਕਿਸਮਤ?
7. ਕਿਸਮਤੀਕੀ ਕੀ ਸ਼ਕਤੀਕੀ?
8. ਕਿਸਮਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸਮਤ
9. ਮੰਗਲੀਕੀ ਕੌਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ?
10. ਨਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ?

VCD

M.R.P. 55/-
M.R.P. 50/-

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਨੇਹਾ

TARAKSHEEL SUNEHA

M.R.P. 55/-
VCD

- ਠੱਗੀ ਦਾ ਸਾਧਨ - ਜੋਤਿਸ਼ (ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ) 50/-
- ਰੱਬ, ਧਰਮ ਤੇ ਬਹਿਸ (ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ) 50/-
- ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਨੇਹਾ (ਮੇਘ ਰਾਜ ਮਿੱਤਰ) 30/-
- ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਜਾਦੂਗਰ (ਜਗਦੇਵ ਕੰਮੋਮਾਜਰਾ) 50/-
- ਹਰ ਮਿੱਟੀ ਕੁੱਟਿਆਂ ਨਹੀਂ ਭੁਰਦੀ 50/-
- 10th Math Made Easy 150/- (Set 4cds)
- 10th Physics and Chemistry Made Easy 150/- (Set 4cds)

ਰੱਬ, ਧਰਮ ਤੇ ਬਹਿਸ

ਜਾਦੂਗਰ

Nee

For 10th Standard
(Medium English & Punjabi)
Based on C.B.S.E. and P.S.E.B.

Physics & Chemistry Made Easy

by **Sanjay Garg**

VCD

Set of four VCD's
Rs. 220/- Only

Nee

For 10th Standard
(Medium English & Punjabi)

Math Made Easy

Based on C.B.S.E. and P.S.E.B.

by **Nikal Singla**

VCD

Set of four VCD's
Rs. 220/- Only

ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬ

ਪਿਆਰੇ ਮੇਘ ਰਾਜ ਸਿੱਤਰ ਜੀ,

ਜੈ ਇਨਸਾਨੀਅਤ, ਜੈ ਵਿਗਿਆਨ, ਜੈ ਤਰਕ

ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕਦਮਾਂ ਤੇ ਚਲਕੇ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਲਈ ਰਸਤਾ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਰਸਤਾ ਜ਼ੋਖਮ ਭਰਿਆ ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲਾਂਗੇ। ਕਦੇ ਵੀ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲਾਂਗੇ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਚਮਤਕਾਰ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਨਗਰੀ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਸੈਂਕੜੇ ਹੱਥ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਚਮਤਕਾਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਭ ਨੇ ਇਸ ਚਮਤਕਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਕੀ ਹੀ ਕਿਹਾ। ਸਾਡੀ ਖਬਰ ਦੇ ਚੈਲਿੰਜ ਦਾ ਅਸਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਇਸ ਚਮਤਕਾਰ ਦਾ ਫੰਡਾ ਫੋੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ।

- ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਕਾਸ ਸੁਮਾਰ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ

---0---

RESPECTED SIR

ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ ਦਾ ਹਰ ਅੰਕ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਮੈਂ ਨਾਸਤਕ ਕਿਉਂ ਹਾਂ-ਪੜ੍ਹਕੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਹੱਲ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਕੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ *Even Old age* ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ *Feeling* ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤਦ ਕੀ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਸ *Feeling* ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ-ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਅਲੱਗ *Feel* ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦਿਲ ਆਪਣੇ ਆਪ *Beat* ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਾਡੀ *Breathing* ਆਪਣੇ ਆਪ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੀਏ ਜਾਂ ਨਾ ਚਾਹੀਏ ਇਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਉਹ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ *Organs* ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੀ ਉਹ *energy* ਹੈ ਉਹ ਕੀ ਹੈ?

ਆਪ ਜੀ ਇੱਕ ਪਾਠਕ

Manu Bharawaj

ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਮਨ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਨੇ ਇਹ ਸਮਰੱਥਾ 250 ਕੋਰੋੜ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਿੱਤਰ ਸਾਹਿਬ,

ਆਪ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ, ਦੁਨੀਆ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਵਿਚਲਾ ਸੱਚ, ਅਜੀਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 25 ਮਈ 2010 ਅੰਕ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਲੇਖ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਰਤੀ 21 ਦਸੰਬਰ 2012 ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਆਧਾਰਹੀਣ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ 20 ਨਵੰਬਰ 2009 ਨੂੰ ਅਜੀਤ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ, 2012: ਕੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਦੁਨੀਆਂ? ਇਸ ਲੇਖ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਪੰਕਤੀ ਸੀ ਖਾਓ ਪੀਓ, ਮੌਜ ਕਰੋ, ਅਜੇ ਧਰਤੀ ਬਚੀ ਰਹੇਗੀ। ਇੰਨੇ ਵਧੀਆ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸੋਚਕੇ ਕਿ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਤਾਂ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਖ਼ਤ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਆਪ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ 1997 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਇੱਕ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ, ਜੋ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ :

ਅਗਿਆਨਤਾਵਸ਼ ਜਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 13 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1997 ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਅਫ਼ਵਾਹ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 97 ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਹਾ ਇਹ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਕ 722-23 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਸੁਭਾਏਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਉਚਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਆਈ ਇੱਕ ਪੰਕਤੀ ਨਿਮਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ :

ਆਵਨਿ ਅਠਤਰੈ ਜਾਨਿ ਸਤਾਨਵੈ ਹੋਰੁ ਭੀ ਉਠਸੀ ਮਰਦ ਕਾ ਚੇਲਾ॥

ਉਕਤ ਪੰਕਤੀ ਵਿਚ ਆਏ ਸ਼ਬਦ ਅਠਤਰੈ ਅਤੇ ਸਤਾਨਵੈ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ 1578 ਅਤੇ 1597 ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਾਰੇ ਵਿਚਾਰਪਨਿ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਮੁਗਲ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦਾ ਰਾਜ, ਜੋ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ 1578 ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ 1597 ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ਸੂਰੀ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਮਰਦ ਕਾ ਚੇਲਾ ਕਿਹਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ ਹਮਾਯੂੰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਉਕਤ ਪੰਕਤੀ ਵਿਚ ਆਏ ਸ਼ਬਦ 'ਜਾਨਿ ਸਤਾਨਵੈ' ਦੇ ਅੱਖਰੀ ਅਰਥ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਈਸਵੀ ਸੰਨ 1997 ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ। ਜਦਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ 1597 ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਹਨ।

ਸੋ, ਉਕਤ ਵਿਸਥਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹੀ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਤਰ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ/ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਅਧਾਰਹੀਣ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕ,

- ਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ : ਖੁੱਡਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ: ਗੁਜ਼ਿਆਰਪੁਰ

ਹੁਣ ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ ਮੁਫਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ

ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀਆਂ 500/- ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ ਮੁਫਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ 5000/- ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲਾਈਫ ਭਰ ਲਈ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ ਮੁਫਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

-ਅਦਾਰਾ 'ਵਿਗਿਆਨ ਜੋਤ'